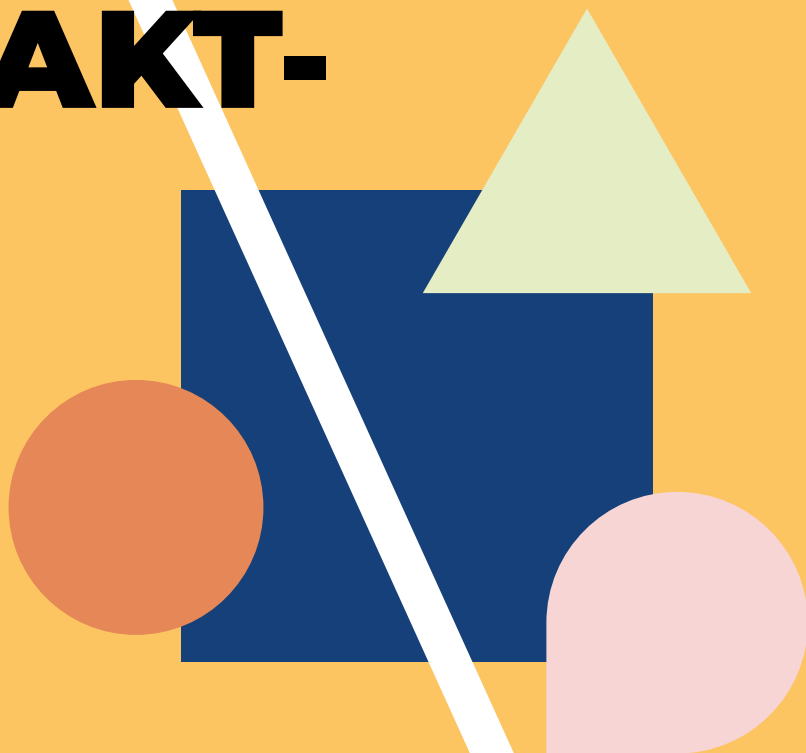

ABSZTRAKT- FÜZET

**TUDOMÁNYOS ÉS MŰVÉSZETI
DIÁKKÖRI KONFERENCIA**

A Kari Tudományos és Művészeti Diákköri Konferencia támogatói:

Artifex kiadó

A Városépítészetiért Alapítvány Beleznay Éva felajánlásából

BME Építészmérnöki Kar

BME Építészmérnöki Kar Hallgatói Képviselő

BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

BME Középépülettervezési Tanszék

BME Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék

ÉME - Mesteriskola

Magyar Építőművészet

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

OCTOGON architecture&design

Pro Progressio Alapítvány

Stürmer díj

TUDOMÁNYOS ÉS MŰVÉSZETI DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2020.11.12. BME ÉPK

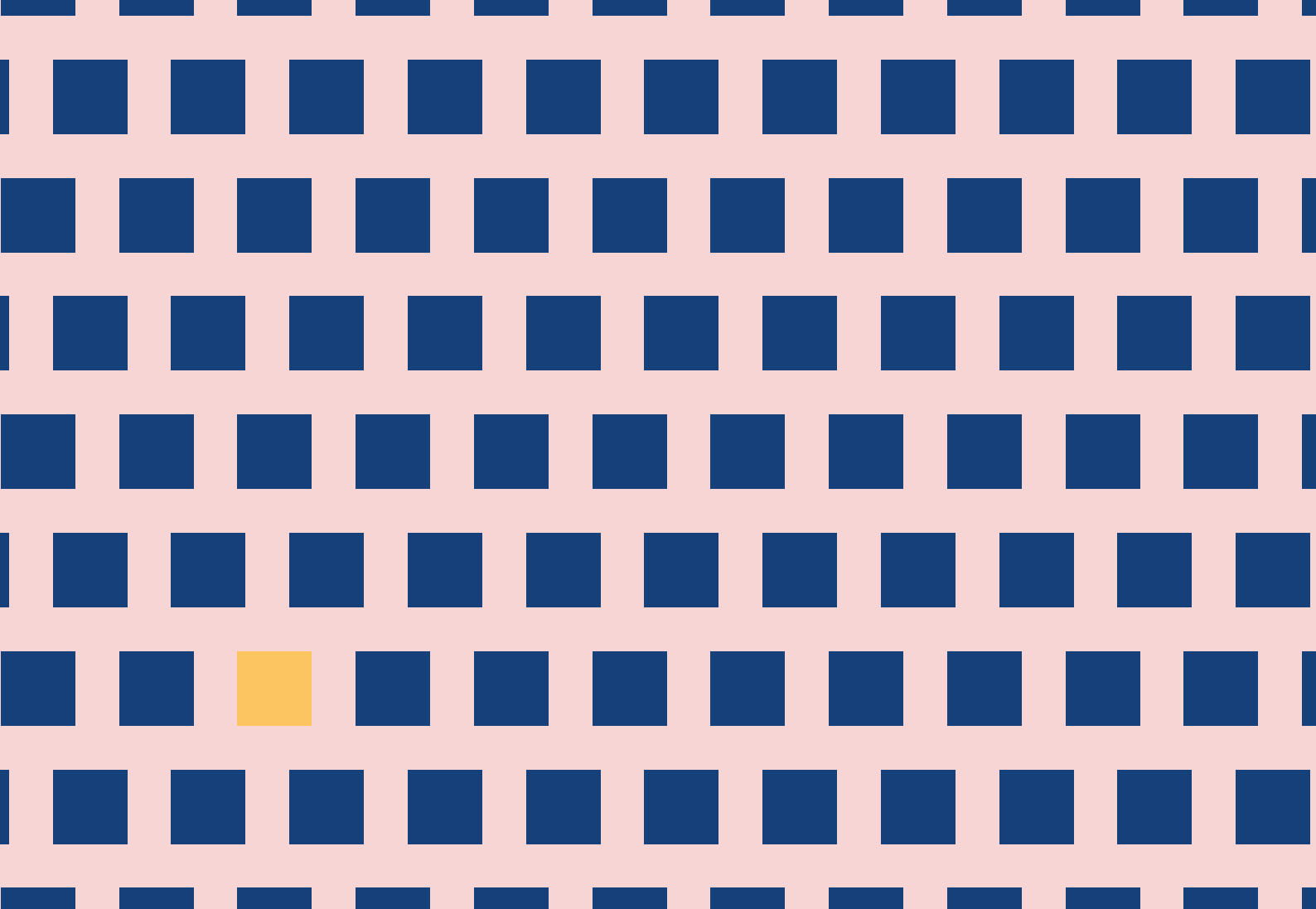
TUDOMÁNYOS SZEKCIÓK

CHANGING CLIMATES / URBAN DESIGN	2qldbku	8:20 – 11:40
ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNET	1s6mr10	8:20 – 11:40
ÉPÜLETSZERKEZETTAN	2lcjw0h	9:00 – 13:00
GEOMETRIA ÉS TARTÓSZERKEZETEK	et5vs8l	8:30 – 11:30
KÖZÉP – KORTÁRS ÉPÍTÉSZET / ELMÉLET / KRITIKA	kkp4vcw	9:00 – 11:00
VÁLTOZÓ KLÍMÁK / KÖZTÉR	2qldbku	9:00 – 10:40
VÁLTOZÓ KLÍMÁK / VÁROSÉPÍTÉSZET	2qldbku	11:20 – 13:15

MŰVÉSZETI SZEKCIÓK

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - BEJRÚT	zp9suw4	8:20 – 11:40
IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - KOMFORT	zp9suw4	8:20 – 11:40
IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - LOCUS	zp9suw4	9:00 – 13:00
IDENTITÁS ÉS KULTÚRA -TERRA	zp9suw4	8:30 – 11:30
KÉPZŐMŰVÉSZET	crzgpcu	9:00 – 11:00
KÖZÉP – CSILLAGDA	kkp4vcw	9:00 – 10:40
KÖZÉP – MÁLTAI KÁPOLNA	kkp4vcw	11:20 – 13:15
KÖZÉP – RESTART	kkp4vcw	11:20 – 13:15
LAKÓ - KÍSÉRLETI MODULÁRIS ÉPÍTÉSZEZET	ux60ew7	11:20 – 13:15
LAKÓ - SZOCIÁLIS ÉPÍTÉSZEZET - ZENEPAVILON	ux60ew7	11:20 – 13:15

CHANGING CLIMATES / URBANISM

2020.11.12. 9:00 – 11:55

teams kód: 2qldbku

Elnök: Rab Judit, Budapesti Fejlesztési Központ, építész, urbanista

Tagok: Tímár Benedek, Budapest Főváros Önkormányzata, városfejlesztési önkormányzati tanácsadó
Balizs Dániel PhD, BME Urbanisztika Tanszék, tudományos munkatárs

Titkár: Bene Bence, BME Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
EGY VÁROSI TÉR ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGE A TÖBBÉRTÉKŰSÉG ÉRTELMEZÉSÉN KERESZTÜL - A BUDAPESTI VÁROSHÁZA TÉR ESETTANULMÁNYA	9:10
Szerző: Dadpour Siavash Konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
A VÁROSI NÉPSŰRŰSÉG ÉS AZ ADAPTÍV VÁROSTERVEZÉSI STRATÉGIÁK HATÁSA A VÁROSOKRA A COVID-19-PANDÉMIA ALATT	9:40
Szerző: Shih Min-Yu Konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
A RÓMAI FÓRUM HAGYOMÁNYOS JELENTÉSÉNEK FELTÁRÁSA MODERN KÖRNYEZETBEN. VÁROSHÁZA TÉR, BUDAPEST ESETTANULMÁNY.	10:10
Szerző: Fesenko Valentina Konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
SZÜNET	10:40
BIOLÓGIAI ÉS VÁROSI ELLENÁLLÓKÉPESSÉG: ESETTANULMÁNY A BIOLÓGIA ÖKOSZISZTÉMÁK ELLENÁLLÓKÉPESSÉGÉRŐL ÉS A VÁROSI FORMÁK ELLENÁLLÓKÉPESSÉGÉHEZ VALÓ VISZONYÁRÓL BUDAPEST KÖZTEREINEK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL	10:55
Szerző: Brix Monteiro Gabriella Dalita Konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁG MÉRÉSE A LAKHATÁSON KERESZTÜL. CÖLÖPHÁZAS NEGYED BUENAVISTÁBAN, CIENEGA GRANDE MAGDALENA RÉGIÓ, KOLUMBIA.	11:25
Szerző: Baron Soracipa Sergio Manuel Ifj. Konzulens: Babos Annamária, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz	

EGY VÁROSI TÉR ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGE A TÖBBÉRTÉKŰSÉG ÉRTELMEZÉSÉN KERESZTÜL - A BUDAPESTI VÁROSHÁZA TÉR ESETTANULMÁNYA

szerző: Dadpour Siavash

konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

Adaptability seems to be turning into a highly critical issue of our time, both looking at it through the lens of the current pandemic of 2020, with rules of social distancing, as well as considering a more persistent feature of today's society, a move towards social awareness and plurality. Therefore the question of possible methods to integrate adaptability into design, in order to create public spaces that are versatile, both in regards to different times (e.g. pandemic, different seasons, day/night time) and different users (with different needs and lifestyles), is crucial. Bearing in mind the variety of means to achieve adaptability in public space, polyvalence, despite its potential, is perhaps rather overlooked. Polyvalence is of particular interest based on how it relates form, interpretation (or meaning), and usage to one another, therefore creating a level of personal connection with the users which might be absent in many other methods. When it comes to analysing the relationship between form and meaning, comparison to linguistics and in particular semiology proves fruitful. Due to its nature, polyvalence can occur organically through users' interpretation of forms, in the absence of design intentions or even against them. This provides further opportunities for designers to study and subsequently utilize this triangular relationship between form, usage and meaning. Moreover, in the case of polyvalence, the interaction between the designer, the design, and the user does not follow the prevalent practice of our time; polyvalence-based design offers the user a higher level of autonomy when it comes to interpretation of forms and consequently their usage. Városháza Square, being a historically and geographically significant location in Budapest, is a favorable area in need of an investigation for a design intervention with a methodology such as polyvalence.

A VÁROSI NÉPSŰRŰSÉG ÉS AZ ADAPTÍV VÁROSTERVEZÉSI STRATÉGIÁK HATÁSA A VÁROSOKRA A COVID-19-PANDÉMIA ALATT

szerző: Shih Min-Yu

konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

The paper discusses the current situation about how the pandemic reshapes our cities and daily life behavior from different perspectives. With the outbreak of the pandemic, governments implement several public health policies to mediate the transmission rate and protect public health. Restrictions on the use of public space and social distancing are currently regarded as the most effective temporary urban measures. However, the sudden physical limitation provokes the public to rethink individuals' space in the public areas, the relationship with nature, and the influence on mental health factors. Communities need an effective emergency response, contagion control methods, adequate housing for all residents, physical and mental support for isolated people, and affordability to improve resilience. It comes along with some urban strategies emerging to accommodate social distancing from more green spaces to wider cycle lanes for the sudden growth of the number of cyclists. During the quarantine period, the definition of public space has a new interpretation.

Cities as the carriers of a high population contain the potential risks of the pandemic. It also reveals the vulnerability and resilience of urban systems. The discussion should analyze from the urban framework by place matters, cyberspace, density, access, and the city-region. The crisis stimulates debates over the long-term impact on public space in the post-pandemic world and also how urban planners and policymakers in different countries tend to take transformative actions towards creating more resilient, and sustainable cities. There is also a concern over the relationship between urban density and its impact on pandemics. The intention of the essay is to analyze the urban strategies in different urban density countries. It is considered that the metropolitan population is one of the significant predictors of infection rates. However, as the dynamic of the infectious rate track, it turns out country density is not significantly related to the infection rate. There are other factors in different perspectives affecting the transmission rate and mortality rates.

The paper tries to analyze the different urban structures of these cities and their practices in current situations. This research aims to define and launch strategies for post-COVID cities to react promptly to epidemics in the future. These adaptive approaches should be taken spatial arrangements and availabilities, urban structures, economic situations, social

attributes, and cultural background into consideration. The essay also concerns about urban management, governance, transportation and urban design that can be allocated for post-pandemic urban planning. The literature reviews emphasize on the factors: decentralization of facilities, hierarchization of the transport system and public services, and redundancy of public and semi-public functions.

A RÓMAI FÓRUM HAGYOMÁNYOS JELENTÉSÉNEK FELTÁRÁSA MODERN KÖRNYEZETBEN. VÁROSHÁZA TÉR, BUDAPEST ESETTANULMÁNY.

szerző: Fesenko Valentina

konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

The paper discusses the importance of the concept of social sustainability and environmental psychology in public space design.

Local resident's opinions' analysis is taken from the online questionnaire of the City Hall and used as a method of the new functional determination of the Városháza Square in Budapest. Considering all the proposals, evoking a Roman forum and application of street art on the site are highlighted.

Consequently, the Roman forum, its meaning, function, symbolism and its recall in a contemporary content are the main subjects of the research. The City Forum's reflection on the identity of the Városháza Square is illustrated.

Piazza d'Italia by Charles Moore is examined as the example of recalling the historic architecture elements in a public square, the theoretical background behind the project is studied. Postmodernists' approach of referring to history is researched. The concept of „double coding” is given and its possible usage is expressed in the notion of street art.

Street art as an interactive tool of influencing users' understanding of public spaces is studied. Street art affecting public spaces' behavior and their space usage is investigated.

The modern interpretation of the Roman forum is expressed in the concept of the new public square. The existing research in the field of environmental psychology related to the specific aspects of the concept is used as a tool and applied to the case of Városháza Square to make the space usable and convenient.

BIOLÓGIAI ÉS VÁROSI ELLENÁLLÓKÉPESSÉG: ESETTANULMÁNY A BIOLÓGIA ÖKOSZISZTÉMÁK ELLENÁLLÓKÉPESSÉGÉRŐL ÉS A VÁROSI FORMÁK ELLENÁLLÓKÉPESSÉGÉHEZ VALÓ VISZONYÁRÓL BUDAPEST KÖZTEREINEK PÉLDÁJÁN KERESZTÜL

szerző: Brix Monteiro Gabriella Dalita

konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

Resilience from the Latin 'resilire', 'to recoil or rebound' is the ability of an object, person, or system to bounce back and readapt after some form of change. In urban studies this noun has appeared in the research community and in many conference topics over the last 20 years. With so many fast changes reaching our cities and communities in global and local levels this topic's relevance is ever growing.

I propose to identify principles of resilience from biological ecosystems and connect these principles to urban forms. Nature tells us much about growth, adaptation, transformation, cycles, structure and ultimately resilience. I will focus on these characteristics in nature and their relationship to how we think about the negative spaces in the urban fabric of European cities like Budapest. Identifying the factors and relationships which contribute to nature's resilience can teach us about the way our urban spaces impact human development and the resilience of our communities.

To accomplish this, I will focus on 4 different public spaces in the city of Budapest and make a deeper analysis of these areas, connecting their spatial and behavioural characteristics to theoretical aspects of the term resilience. With the final objective of learning about factors in these spaces which contribute positively or negatively to urban resilience and which reflect aspects found in biological resilience.

All this will be done taking into consideration the new phenomena of global pandemics which has become extremely relevant with COVID-19, having a strong effect on the use of our public spaces. Considering factors of how these negative spaces in cities can contribute to the new world in midst of pandemics and other natural and sociological phenomena.

The analysis of the chosen spaces will be carried out through a mixed research method, which is a mix of qualitative and quantitative methods. The urban analysis approach of Jan Gehl's methodology is used to understand the impact of the established areas on people using those spaces.

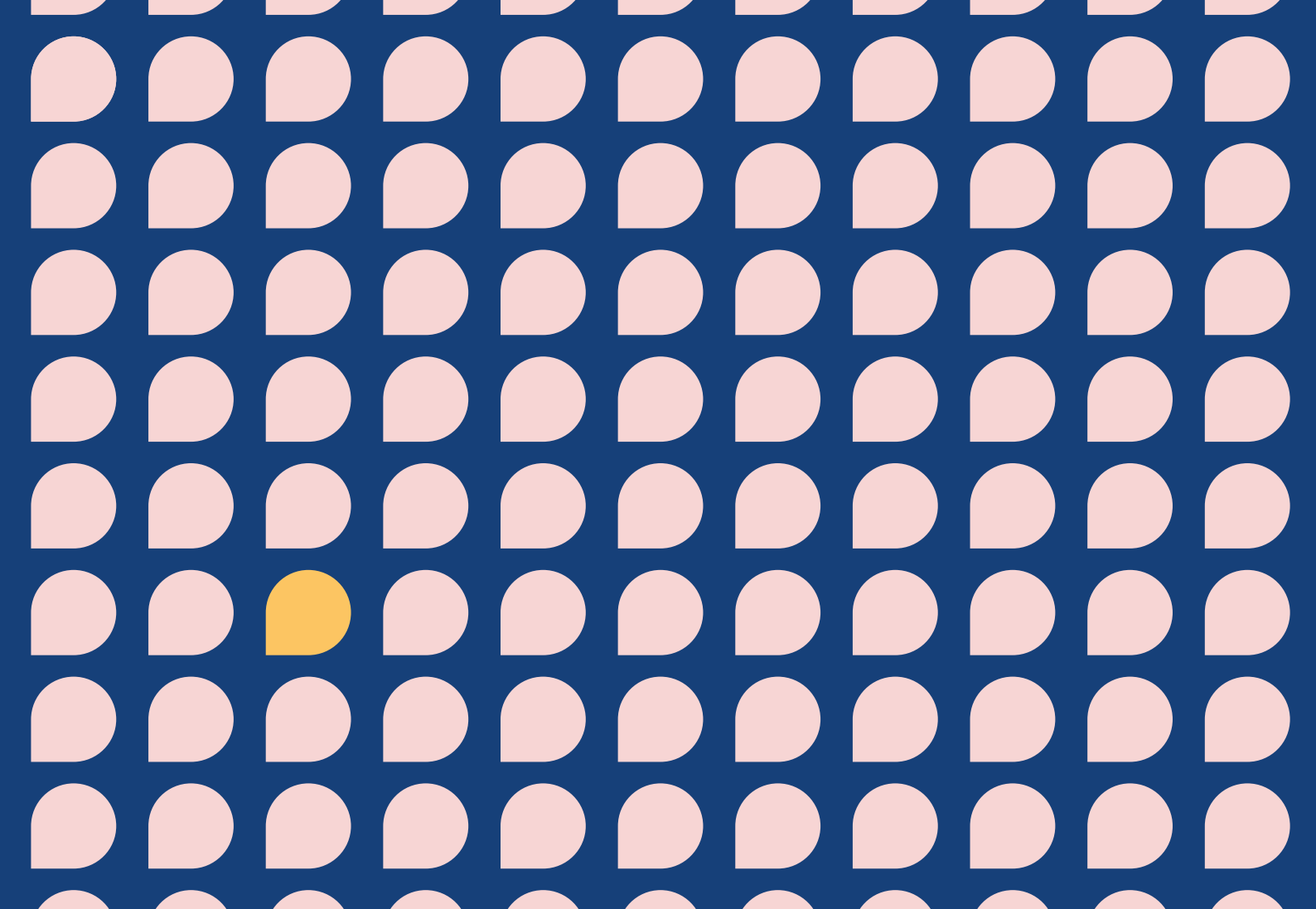
TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁG MÉRÉSE A LAKHATÁSON KERESZTÜL. CÖLÖPHÁZAS NEGYED BUENAVISTÁBAN, CIENEGA GRANDE MAGDALENA RÉGIÓ, KOLUMBIA.

szerző: Baron Soracipa Sergio Manuel Ifj.

konzulens: Babos Annamária, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

In order to improve the capacity and impact of social projects by the Government and public or private organization; this document will provide first study analyzing of Buenavista Cienega del Magdalena in Colombia ,based on OECD regional wellbeing social dimensions a measuring international method focus on social key Dimension, as a result of the lack of a measuring local system , furthermore this document will comparing the result of this study with a good quality and similar social behavior town trying to find develop opportunities, nevertheless we will work under three principles of social sustainability develop; Human Developing, Sustainability and community Engage or Well being Community, perhaps we will find singularities coming from Buenavista which are not comparable with any other place, Indeed those factors must be an strong influence during the construction of this paper and further planning strategies or public policies creation.

Important to clarify the social and physical information was recollectd on site by Tierra S.O.S Corporation located in Bogota, Colombia. During the construction of the Project „Transformation by Colors” spring of 2019, they used the questioner methods speaking with the family on their houses as a result they identified 144 Houses, 194 families, whom correspond to 70.61 % of the total number of Families of Buenavista. Nevertheless, this town or village have been forgotten by the state and the local government organization by years, also this community lived the violence and the lack of opportunities, in the darkest years of Colombia. Now have the opportunity to study and learn; how this community grow up after all those issues is pretty interesting, this reflection will provide indirectly tools and useful information management during the creation process in urban planning and community develop as a huge first step in the lifetime of sustainable and resilience projects.

ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNET

2020.11.12. 9:00 – 10:40

teams kód: 1s6mrl0

Elnök: Vukov Konstantin PhD, a MÉK Műemlékvédelmi tagozat elnöke

Tagok: Krähling János PhD, BME Építészettörténeti és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető
Rabb Péter PhD, BME Építészettörténeti és Formaismereti Tanszék, egyetemi adjunktus

Titkár: Kiss Zsuzsanna Emília, BME Építészettörténeti és Formaismereti Tanszék, mérnöktanár

AZ EGRI VÁR KÜLÖNLEGES KERENGŐJE

9:00

Szerző: Bácsi Kinga

Konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

ELŐ-ÁZSIA SEMITA SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZETÉTŐL A KERESZTÉNYSÉG ELSŐ ÉVTIZEDEINEK ÉPÍTÉSZETÉIG - A ZSINAGÓGÁK TÉRFORMÁLÁSÁNAK KIALAKULÁSA ÉS MAJDANI HATÁSA A KERESZTÉNY TEMPLOMÉPÍTÉSRE

9:20

Szerző: Fiskál Ármin

Konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

MÁRIA-KÁPOLNÁK AZ ANGOL GÓTIKÁBAN

9:40

Szerző: Budaházi Fanni

Konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

ISMERETLEN ÉRTÉKEINK - XIX.-XX. SZÁZADI MAGYARORSZÁGI TÉGLASZÁRÍTÓ SZÍNEK VIZSGÁLATA

10:00

Szerző: Kuklis Tibor, Szabó Simon

Konzulens: Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

Hegyí Dezső PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

A FELVIDÉKI ÉPÍTÉSZET MAGYAR VONATKOZÁSAI – ÉPÍTÉSZ ÉLETMŰVEK ÉS SORSOK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZTI CSEHSZLOVÁKIÁBAN

10:20

Szerző: Bogáthy Zsolt

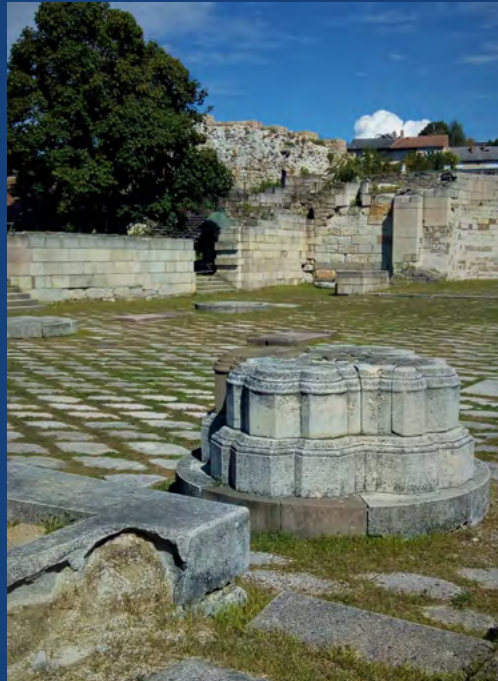
Konzulens: Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens

AZ EGRI VÁR KÜLÖNLEGES KERENGŐJE

szerző: Bácsi Kinga

konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

Eger vára mind a mai napig rejteget felfedezésre váró titkokat. A ma is látható kövek és a föld által fedett értékek rengeteg történetet tudnak mesélni a ma emberének. A legtöbbször az egri várról mégis általában az 1552-es diadal jut eszébe. Ám ezen a jelentős sikeren kívül is tartogat érdekességeket a vár. Kevésbé ismert tény, példának okáért, hogy itt állt a korban az ország egyik leghatalmasabb székesegyháza. Vagy, hogy Magyarországon elsőként Egerben bukkantak rá székesegyházzal egybeépített kerengőre. Ez az építési mód egykor Európa-szerte elterjedt volt, ám hazai emléket idáig csak a hevesi városban találtak.

Erről a középkori kerengőről a mai napig meglehetősen kevés információval rendelkezünk. Évtizedekkel ezelőtt Kozák Károly már megtalálta egyes részleteit, ám püspöki kerengőként csak a 2016-os feltárások során azonosították a romokat. Az évszázadok és különösen a 2000-es évek építkezései nagymértékben megromolták az egykori köveket. Ám ez nem akadályozhat meg minket abban, hogy felfedezzük az egykor itt élők környezetét.

Kutatómunkám folyamán ennek az eddig kevésbé ismert építménynek szeretnék utánajárni, történetét megismerni, a székesegyházhoz való kapcsolatát megfejteni és korszakolni. Az adatgyűjtést követően, végül a helyi maradványok és korabeli, hazai és külföldi példák átvizsgálásával létre szeretnék hozni egy elméleti rekonstrukciót.

ELŐ-ÁZSIA SEMITA SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZETÉTŐL A KERESZTÉNYSÉG ELSŐ ÉVTIZEDEINEK ÉPÍTÉSZETÉIG - A ZSINAGÓGÁK TÉRFORMÁLÁSÁNAK KIALAKULÁSA ÉS MAJDANI HATÁSA A KERESZTÉNY TEMPLOMÉPÍTÉSZETRE

szerző: Fiskál Ármin

konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

A kereszténység első évtizedeiben a gyülekezés helyei magánházak voltak, melyek térformálásukat tekintve nem a görög vagy római szentélyek mintájára alakították ki, hanem a zsidó gyülekezeti házak, azaz a zsinagógák térformálását követik, illetve bővítik ki.

Ebből is láthatjuk, hogy az első keresztény közösségek elő-ázsiai, egészen pontosan elő-ázsiai és semita mintát vesznek alapul, semita mintát bővítenek ki, tesznek a vallásuknak megfelelően teljessé.

Ugyanakkor fontos megjegyeznünk egy azonnal szembetűnő és egyben talán a legfontosabb változást a zsinagógákhoz képest, mégpedig azt, hogy funkcióját tekintve szakít a zsinagógasággal, pusztán imaházsgal, hisz új elemmel, az áldozat bemutatásához szükséges, minden ókori vallás templomában fellelhető áldozati hellyel, az oltárral bővül és válik maga is templommá.

Írásunkban a zsinagóga térforma és ennek „prototípusa”, a Templom elő-ázsiai – elsősorban babiloni – lehetséges előképeinek a felkeresését tűzzük ki célul, hisz ezek után majd világosan láthatjuk, hogy a keresztény templomépítészet ebből legitím módon tud kialakulni és abban marginális változások a Konstantini fordulatig nem következtek, következhetek be.

MÁRIA-KÁPOLNÁK AZ ANGOL GÓTIKÁBAN

szerző: Budaházi Fanni

konzulens: Daragó László DLA, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens

Az anya, mint jelkép számos kultúrában és mitológiában kitüntetett figyelemnek és tiszteletnek örvend. A keresztény kultúrkörben ez a Mária-kultuszban mutatkozik meg, melynek fellángolása a 12-13. századra tehető. Francia területekről kiindulva a későbbiekben tovább terjedt többek között Angliába is. Dolgozatomban a Mária-kultusz a gótika idején született angol megnyilvánulásaival foglalkozom: a Mária-kápolnákkal. Ezen épületrészek gyakorta jelennek meg az angliai templomépítészetben, főként a katedrálisok esetében. Gyakran az adott templom legnagyobb kápolnájaként jelentős szerepet töltek be annak rendeltetésében. Vizsgálatom során elemzem a francia előzmények az angol emlékekre gyakorolt hatását, valamint az ezektől való eltéréseket. Tanulmányozom több katedrális Mária-kápolnáit, részletesen analizálva azok struktúráját és az épülethez való kapcsolatukat, elhelyezkedésüket. A példákon keresztül igyekszem rámutatni az idő- és térbeli sajátosságokra. Ezentúl foglalkozom az országban általánosan előforduló jellegzetességekkel, az építészeti kifejezőmód fejlődésének folyamatával.

ISMERETLEN ÉRTÉKEINK - XIX.-XX. SZÁZADI MAGYARORSZÁGI TÉGLASZÁRÍTÓ SZÍNEK VIZSGÁLATA

szerző: Kuklis Tibor, Szabó Simon

konzulens: Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

Hegyí Dezső PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

A téglagyártás hazánkban mindig fontos gazdasági ágazatnak számított, melynek jelentősége tovább növekedett a trianoni békeszerződésből adódó fahiány miatt. A téгла előállításához az alapanyagának egy bonyolult technológiai láncon kell végig futnia: ki kell termelni, szállítani, formázni, szárítani és égetni kell. Sokáig a legnagyobb helyigényű folyamat a téglák szárítása volt, amit kültéren, szárító színekben végeztek. A gyártási technológia fejlődésével a XX. században, a folyamatos gyártás igénye és a szárítási idő csökkentése miatt gyorszártó kamrákat kezdtek használni, így a szárító színek funkciójukat veszítették [1].

Mivel évtizedekig nagy számban volt rájuk szükség, ezért a tervezésnek és kivitelezésének lehetőleg minél olcsóbban és könnyebben kellett zajlania. Ebből kifolyólag a színeket típustervek szerint készítették. Később, a vasbetonépítés kezdeti időszakában előregyártott szerkezeti elemekből is építettek szárítókat [2].

Dolgozatunk célja kettős: egyrészt örökségvédelmi célból építészeti és tartószerkezeti szempontból vizsgáljuk ezen színeket. Forrásaink helyszíni felmérések, és hasonló szerkezetű, kisléptékű mezőgazdasági/ipari épületek [3]. Az szakirodalomban talált szerkezeti típusok közül 1-1 példát kiválasztunk, melyet alaposabban fel is mérünk, elemzünk. Másrészt a funkciójukat veszített szárítók felhasználására adunk javaslatokat.

A színek vizsgálata során tipologizáljuk a korban használt szerkezeti rendszereket, illetve kitérünk a szerkezetválasztás, rendszer, csomóponti kialakítás technológiai és tartószerkezeti vonatkozásaira is.

[1] Déry Attila, Történeti anyagtan, TERC kiadó, 2000

[2] Áll. Gazdaságok Min. Prop. és Kísérleti Oszt., Mezőgazdasági épületek típus- és sorozattervgyűjteménye, Budapest, 1955

[3] Kronavetter Péter, A magyarországi téglagyárak építészeti öröksége, DLA értekezés, 2019

A FELVIDÉKI ÉPÍTÉSZET MAGYAR VONATKOZÁSAI – ÉPÍTÉSZ ÉLETMŰVEK ÉS SORSOK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZTI CSEHSZLOVÁKIÁBAN

szerző: Bogáthy Zsolt

konzulens: Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens

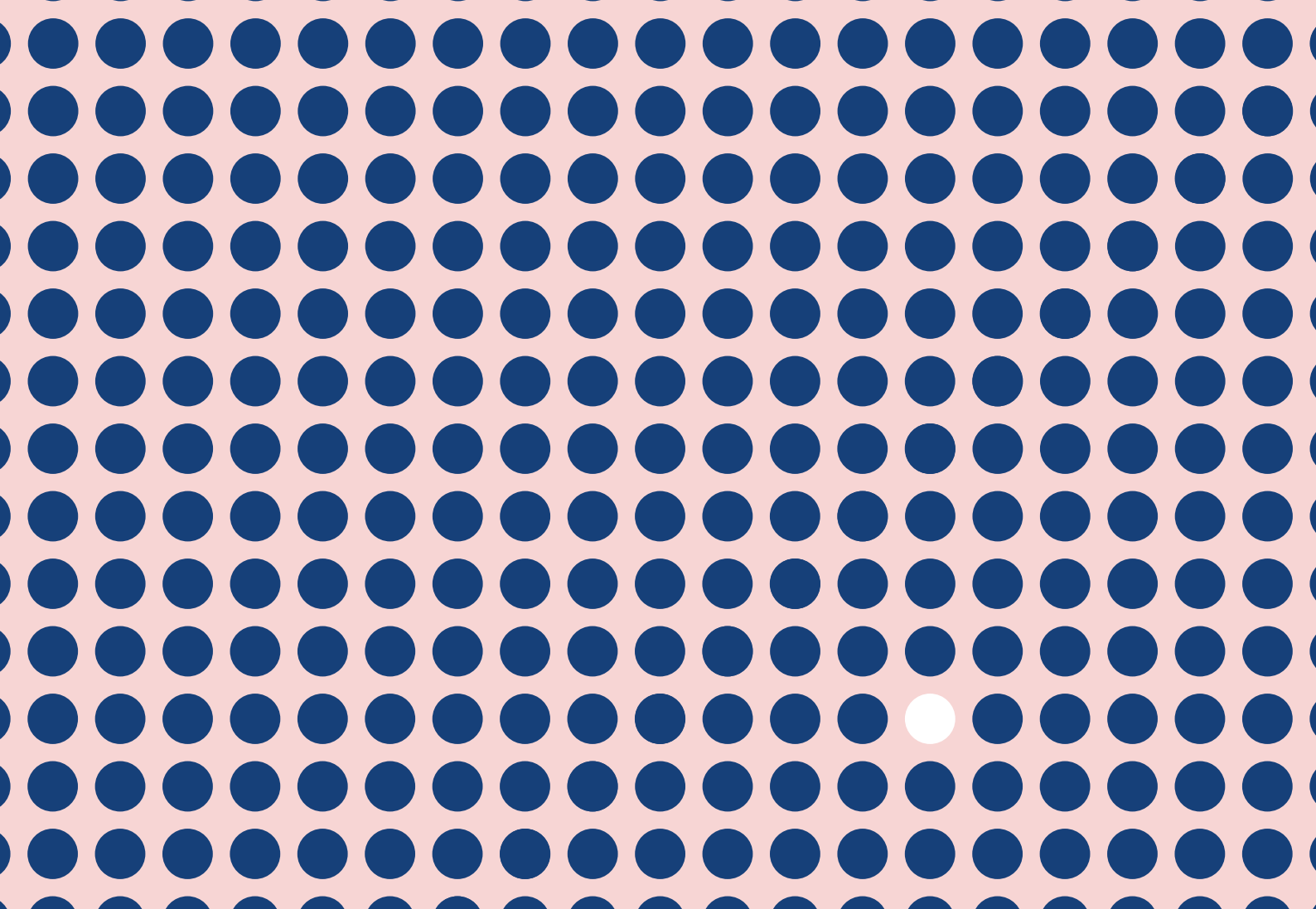
Személyes motivációm a téma iránt anyai nagyapám felvidéki származása adja. A 2018-ban alakult tanszéki kutatócsoport tagjaként a közép-európai régió szlovákiai épített örökségét veszem górcső alá. Azon belül a magyar vonatkozásokkal foglalkozom, melynek célja nem az etnikai hovatartozás görcsös igazolása, hanem a kulturális diverzitás felvázolása a magyar vonatkozások kiemelésével. Ebbe bele tartoznak a magyar identitás mellett a hazai egyetemen folytatott tanulmányok is. Célom felhívni a figyelmet közös régióknak épített örökségére, melyet idehaza véleményem szerint a magyar vonatkozások bemutatásával lehet elérni.

Térségünk 1920-as átrendezésével az addig fennálló, már bevált kulturális és társadalmi kapcsolatok teljesen megszűntek. Egy új világ köszöntött be történelmi, építészettörténelmi vonatkozásban egyaránt. A Budapest központú, centralizált ország feldarabolása új központok és tájékozódási irányok kialakulását eredményezte. Az egészen addig az ország belső részeihez tartozó városok adott esetben perifériára kerültek. Az új közegben való érvényesülés elengedhetetlen feladatnak bizonyult, mely sokaknak végül meg is hozta a munka gyümölcsét.

A Tudományos Diákköri Konferencián a kutatói munka bevezetéseként három építésre fókuszálok. A révkomáromi illetőségű Csizi István mellett Holesch Bélára és a Budapesten végzett Alexander Skuteckyre. Választásom azért esett rájuk, mert mindannyian minőségét tekintve átlagon felüli, változatos léptékű modern, funkcionalista épületeket terveztek, melyeket a mai napig számon tart a szlovákiai építészettörténész társadalom. Ezzel szemben itthon szinte semmit nem tudunk ezekről az építményekről, épületeikről. E tudásanyag hiánypótlását tűztem, tűztük ki elérendő célunk.

Kutatásom az ÚNKP - Új Nemzeti Kiválóság Program támogatásával valósul meg.

A kép forrása: Szlovák Köztársaság fővárosi Archívuma, Pozsony

ÉPÜLETSZERKEZETTAN

2020.11.12. 9:00 – 11:00

teams kód: 2lcjw0h

Elnök: Medgyasszay Péter PhD, Belső Udvar Építész és Szakértő Iroda vezetője

Tagok: Petró Bálint DSc, professzor emeritusz, BME Épületszerkeztani Tanszék

Titkár: Bakonyi Dániel PhD, BME Épületszerkeztan Tanszék, tudományos munkatárs

BEVEZETŐ	9:00
A STOCZEK MENZA AKUSZTIKAI REHABILITÁCIÓJA	9:10
Szerző: Bartos Bianka, Kálmán Mónika Konzulens: Nagy Attila Balázs, Épületszerkeztetani Tanszék, laboratóriumvezető	
ZÖLDFALAK A HŐSZIGETBEN	9:35
Szerző: Csanády Adél, Vislóczki Gábor, Szabó Lilla Nikolett Konzulens: Pataky Rita, Épületszerkeztetani Tanszék, egyetemi mestertanár Dobszay Gergely PhD, Épületszerkeztetani Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
KAPCSOLT GERÉBTOKOS ABLAK FELÚJÍTÁSA	10:00
Szerző: Sándor Eszter, Egri Mátyás Konzulens: Pataky Rita, Épületszerkeztetani Tanszék, egyetemi mestertanár Kovács Máté Gergő, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, doktorjelölt	
FOLYAMAT AUTOMATIZÁLÁSI LEHETŐSÉGEK ELEMZÉSE, EGY BIM ALAPÚ ESETTANULMÁNY KERETÉBEN	10:25
Szerző: Sárközi Alexander Konzulens: Kovács Ádám Tamás, Építészeti Geometria és Informatika Tanszék, tanársegéd	
ZÁRSZÓ	10:50

A STOCZEK MENZA AKUSZTIKAI REHABILITÁCIÓJA

szerző: Bartos Bianka, Kálmán Mónika

konzulens: Nagy Attila Balázs, Épületszerkezzetani Tanszék, laboratóriumvezető

Nagy Attila Balázs
Bartos Bianka - Kálmán Mónika

Stoczek menza a mindennapjainkban

a teremakusztika, mint
környezeti befolyásoló tényező
és annak élettani hatása

zajmérés, teremakusztikai
felmérés és hangterjedés-vizsgálat

akusztikai problémák feltárása,
mint építészeti feladat

A Stoczek Menza akusztikai rehabilitációja

The rehabilitation of Stoczek Menza

akusztikai újragondolás
és belsőépítészeti tervezés

zajterhelés csökkentése
és beszédérthetőség megoldása

célok a megfelelő hangzásvilág,
élhetőbb közösségi tér
és akusztikai komfort

hangelnyelő álmennyezet,
függöny és objektumok

BME Építészmérnöki Kar

A Stoczek menza többet jelent egy olyan közösségi térnél, ahol tanárok és diákok együtt tölthetik ebédidejüket. A menza helyet ad a társalgásnak, kapcsolatépítésnek és lehetőséget teremt a mindennapi munkából való kiszakadásra. Jelenlegi állapotában az épület azonban nem teljesen alkalmas erre a közösségi funkcióra, mivel a kommunikációt megnehezíti a konstans zaj. Dolgozatunk célja, hogy a jelenlegi állapot problémájának körbejárása, megvizsgálása után egy olyan átalakítási javaslat születessen, amelynek révén a Stoczek menza megfelelő helyszíne lehet egy jó beszélgetésnek, illetve olyan épületté válhat, ahová az emberek nem kizárólag csak étkezni ülnek be. Az étkezde használhatósága jelenleg akusztikai akadályokba ütközik, amelyek a feltárása építészeti feladat is. A teremakusztika segítségével dolgozatunk erre a problémára kíván megoldást találni.

Az akusztika hanggal és rezgésekkel foglalkozó, több szakágat magába foglaló tudomány. A teremakusztika fiziológiai szempontból is befolyásolja a mindennapjainkat. Ha a konstans zajszint magas, könnyen megfájdul az ember feje, nehezebben lehet megérteni a mellettünk álló mondanóját. Ez egy láncreakciót generál, mivel elkezdünk hangosabban beszélni, így a teremben a zajszint is emelkedni fog. Nagyon fontos szerepe van az építészeti elgondolásoknak, anyagválasztékoknak és koncepciónak abban, hogy ezt a konstans zajterhelést a lehető legalacsonyabb szinten tudjuk tartani.

Dolgozatunk helyszínén a kutatómunka a jelenlegi állapot vizsgálatával kezdődött. Először zajméréseket végeztünk ebédidőben, hogy lássuk a jellemző zajszinteket. A zajmérések eredménye igazolta a felvetésünket: a teremben nagyon magas az alapzaj. Ezek után teremakusztikai felmérés következett. Ez az egyik legfontosabb pontja a mérési folyamatnak, amelynek során különböző adó- (hangforrás) és vevő- (érzékelési) pontok között meghatároztuk a terem ún. Impulzusválaszt. Ebből az értékből kiszámíthatók az olyan fontosabb akusztikai paraméterek, mint például az utözengési idő, valamint a beszédérthetőséget jellemző mérőszámok. Az étterem vendégterének és kiszolgáló egységének felmérése alapján elkészítettük a teremakusztikai szimulációhoz szükséges 3D modellt is. A számítógépes szimulációval először a jelenlegi állapotot vizsgáltuk, majd teremakusztikai méréssel kalibráltuk a modellt, amelyet egy további helyszíni hangterjedés-vizsgálat eredményével validáltunk. A különféle

objektív műszeres vizsgálatok mellett a szubjektív vizsgálatok fontosságát is figyelembe vettük. Összeállítottunk egy online kérdőívet, amellyel az éttermet használó közönség véleményét gyűjtöttük össze. Az itt étkezők véleménye is alátámasztotta a problémát.

A felmérések után, az elkészült 3D modell segítségével, megvizsgáltuk a különböző teremakusztikai beavatkozási lehetőségeket. Ezek között szerepelt hangelnyelő álmennyezet, függönyök és egyéb hangelnyelő objektumok hatásának szimulációja. Munkánk eredményeként egy olyan belsőépítészeti tervet készítettünk, amely a jelenlegi állapot akusztikai problémáit javítja, csökkenti a menzára jellemző zajszintet, növeli az akusztikai komfortot és élhetőbb közösségi teret hoz létre. Kutató munkánk összegzése után az a benyomásunk született, hogy az akusztika fontosságát tervezési folyamataink első lépéseibe szükséges beintegrálnunk.

ZÖLDFALAK A HŐSZIGETBEN

szerző: Csanády Adél, Vislóczki Gábor, Szabó Lilla Nikolett

konzulens: Pataky Rita, Épületszerkezzetani Tanszék, egyetemi mestertanár

Dobszay Gergely PhD, Épületszerkezzetani Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

Van-e reális lehetőség a belső városrészekben a városi hőszigetjelenség hatásainak csökkentésére az épületállományon elhelyezett zöldfelületekkel?

Az ipari forradalmak magukkal vonzották az urbanizáció jelenségét, melynek egyik következménye - számos más okkal együtt - a városi népsűrűség-növekedés, a sűrű beépítés. A zöldfelülethez képest nő a város ellátottságához szükséges aszfaltozott felületek aránya. További környezeti és klimatikus terhelést jelent a lakossági és ipari energiafelhasználás. Többek között ezek a tényezők felelősek a városi hősziget-hatás kialakulásáért és intenzitásának fokozódásáért.

Budapest sem kivétel a fenti hatások és jelenségek alól, aminek az egyik legnagyobb népsűrűségű kerülete a VII., ahol ráadásul a zöldfelületi ellátottság az egyik legalacsonyabb. Így erre a területre szűkítettük le elemzéseinket.

Vizsgálatainkat a kerület szerkezetével, kialakulásával kezdtük, majd a városi klímát befolyásoló tényezőket (pl. zöldfelületek mértéke, minősége, szállópor- és légszennyezettség) és egyéb fennálló problémákat (pl. zaj-, fényszennyezettség) elemeztünk, valamint azt, hogy a Városliget bír-e klímamódosító hatással, és ha igen, az milyen mértékű.

A problémafeltárás után megvizsgáltuk, milyen eszközök állhatnak rendelkezésünkre, melyekkel valós változást lehetne elérni. Makro céljaink közé tartozik a levegőminőség javítása és a nyári túlmelegedés mérséklése, mikro léptékben pedig a lakosok életkörülményeinek fejlesztése. Így a zöldfelületnövelést tűztük ki célul, azonban a sűrű beépítettség, az előforduló védett vagy műemléki környezet és a magas ingatlanpiaci árak miatt vízszintesen elhelyezett növényzet létesítése nem reális megoldás, mely még foghíjtelek esetén is csak minimális többletfelületet jelent. Ezzel szemben a zártos, keretes beépítés velejárójaként létrejött tűzfalak szabad felületként kínálják magukat erre a célra. Annak érdekében, hogy hova és milyen módon képzelhető el zöldfal, először a meglévő tűzfalakat, majd a foghíjbeépítésekkel létrejövő tűzfalakat és végfalakat elemeztük, ezeket vetettük össze a zöldfalak kialakítását befolyásoló tényezőkkel.

Fentiek eredményeképpen kidolgoztunk egy értékelési módszert, amely segítséget nyújt, hogy milyen felületeken, milyen típusú és kialakítású „zöldszerkezet” elhelyezését javasoljuk. A módszer alkalmazhatóságát a kerületben kiválasztott konkrét tervezési mintaterületen mutatjuk be, amely során figyelembe vesszük a településrendezési korlátozásokat, Erzsébetváros Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásait, Budapest 2050 fejlesztési irányelveit és a szerkezet kialakítási lehetőségeket.

Adatok forrásai:

www.ksh.hu

www.forschung-und-lehre.de

www.ecophiles.com

www.coventgarden.london

www.thebesthotels.org

bal oldalon: London

jobb oldalon: Bécs

KAPCSOLT GERÉBTOKOS ABLAK FELÚJÍTÁSA

szerző: Sándor Eszter, Egri Mátyás

konzulens: Pataky Rita, Épületszerkezzetani Tanszék, egyetemi mestertanár

Kovács Máté Gergő, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, doktorjelölt

Az elmélet és a lehetőségek összefeszülése egy konkrét XIX. sz. végi nyílászáró kapcsán

Egy igen különleges lehetőség adatott meg nekünk, hiszen úgy gondoljuk, ritkán fordul elő, hogy hallgatóként valós tervezési feladatban kell helytállni, amiben ráadásul a szakma, a hobbi és az érdeklődés egyesülhet. Nekünk ezt jelentette a Bihar János Kulturális Egyesület és Táncegyüttes Akácfa utcai színház tereinek és ezen belül is az utcai homlokzati ablakok felújítása. A feladat első pillanatra egyszerűnek tűnhet, még akkor is, ha kétszint magas kapcsolt gerébtokos ablakokról van szó, de a valóság egészen mást tartogatott a számunkra, mivel egy korábbi átalakítás során közbenső osztófödém is készült. A munka megkezdésekor az Együttes „színhagyományán” kívül semmilyen információ nem állt rendelkezésünkre az épületről és szerkezeteiről, így az alapos felmérési munkák mellett kutatómunkát is végeztünk az épület történetével, építési idejével kapcsolatban, ami alapján a korabeli építési könyvekkel összevetve rekonstruálni tudtuk a nyílászáró szerkezetet.

A Tudományos Diákköri Konferenciára készített munkánkban nem csak a konkrét nyílászáró felújítását mutatjuk be, hanem igyekszünk a tapasztalatainkat és kutatásainkat összegezni, bemutatjuk a kapcsolt gerébtokos nyílászárókra vonatkozó, jelenleg tudományosan is elfogadott felújítási lehetőségek általunk kidolgozott értékelési rendszerét, ami rávilágított arra, hogy ezek a módszerek nem minden esetben alkalmazhatók és sokkal több szempontrendszerrel kell egy-egy felújítás során figyelembe venni, melyek a mi végső választásunkat is segítették.

Mivel Budapesten is több olyan épület található, ahol közbenső födémet alakítottak ki történeti nyílászáró előtt, így a kidolgozott értékelési rendszer segítséget nyújthat más, hasonló esetekben is.

FOLYAMAT AUTOMATIZÁLÁSI LEHETŐSÉGEK ELEMZÉSE, EGY BIM ALAPÚ ESETTANULMÁNY KERETÉBEN

szerző: Sárközi Alexander

konzulens: Kovács Ádám Tamás, Építészeti Geometria és Informatika Tanszék, tanársegéd

A BIM (Building Information Modeling), mint fogalom a kor építészeti szótárának talán legismertebb kifejezése, azonban a tapasztalat azt mutatja, hogy a szakmában még mindig nem ismerik elegendően a három betű valódi jelentését. A dolgozat célja egy konkrét BIM esettanulmány bemutatása, ahol végig veszem egy tervező-kivitelező-gyártó cég BIM fejlődési útját, így lehetőség nyílik arra, hogy mind a három terület valamennyi gyakorlati alkalmazását be tudjam mutatni és így hiánypótló módon a BIM fogalmakat ezeken a példákon keresztül szemléltessem és magyarázzam meg. A tudományos szakirodalom egyik aktuális témája a tervezési, kivitelezési és gyártási folyamatok automatizálási lehetőségeinek felfedezése. Ezért további célom, hogy a bemutatott folyamatokat automatizálhatóság szempontjából elemezzem és összehasonlítsam azok erőforrás igényét és hatékonyságát a hagyományos 2D tervrajz készítő és a 3D modellező CAD (Computer Aided Design) módszerekkel szemben. A dolgozat jó alapot biztosít ahhoz, hogy az építőipar szereplői jobban megértsék a BIM folyamatokat és el tudják dönteni saját helyzetükben milyen előnyökkel és hátrányokkal kell szembenézniük azok bevezetése esetén.

GEOMETRIA ÉS TARTÓSZERKEZETEK

2020.11.12. 9:00 – 10:40

teams kód: et5vs8l

Elnök: Károlyi György PhD, BME Nukleáris Technika Intézet, egyetemi tanár

Tagok: Szilágyi Brigitta PhD, BME Geometria Tanszék, egyetemi docens
Pongor László, Pond Mérnökiroda Kft., statikus

Titkár: Gáspár Orsolya PhD, BME Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi tanársegéd

HÚZÓSZILÁRDSÁG ÉS LÁGYULÓ ANYAGMODELL FIGYELEMBEVÉTELE A TEHERBÍRÁSI VONALBAN 9:00

Szerző: Szilágyi Eszter

Konzulens: Pluzsik Anikó PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi adjunktus

ÉLEIN SZELT POLIÉDEREK KOMBINATORIKUS ÉS METRIKUS TULAJDONSÁGAI 9:20

Szerző: Szesztay Ágoston Péter

Konzulens: Domokos Gábor PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi tanár

Lángi Zsolt Dr., Geometria Tanszék, egyetemi docens

BILLEGŐ OSZLOPOK TÉRBELI MOZGÁSÁNAK KÍSÉRLETI VIZSGÁLATA 9:40

Szerző: Kocsis Márton

Konzulens: Ther Tamás PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi adjunktus

FALAK GEOMETRIÁJA 10:00

Szerző: Nagy Klaudia

Konzulens: Domokos Gábor PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi tanár

A CSONTVÉGEK SZIVACOS SZERKEZETÉNEK MECHANIKAI VIZSGÁLATA 10:20

Szerző: Nemessányi Cecília

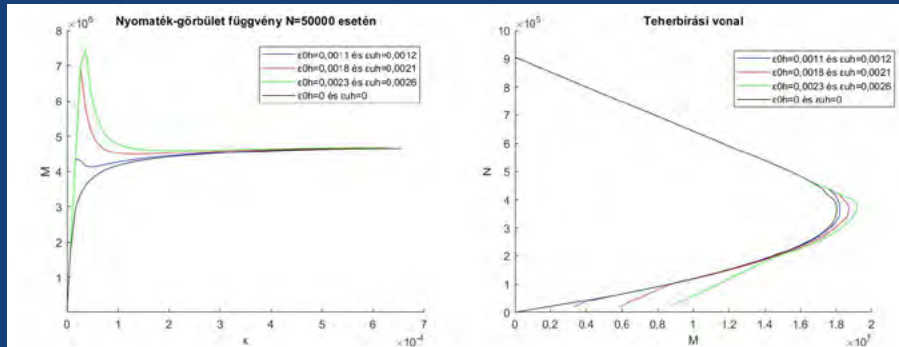
Konzulens: Sipos András Árpád PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens

HÚZÓSZILÁRDSÁG ÉS LÁGYULÓ ANYAGMODELL FIGYELEMBEVÉTELE A TEHERBÍRÁSI VONALBAN

szerző: Szilágyi Eszter

konzulens: Pluzsik Anikó PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi adjunktus

Húzószilárdság és lágyuló anyagmodell figyelembevétel a teherbírasi vonalban

A dolgozatban vizsgált témát az építőiparban megjelenő új anyagok inspirálták. A mai gyakorlatban használt építőanyagok nagy részét már nagyon régen ismerjük. Tulajdonságaik, viselkedésük is ismert, a számítások jól bevált módszereken, közelítésekben alapulnak. Az újonnan megjelenő anyagok esetében azonban előfordulhat, hogy egyes anyagok előnyös tulajdonságainak kihasználásához szükség lehet pontosabb számításokra.

A nyomószilárdságukhoz képest kicsi húzószilárdsággal rendelkező anyagok (pl. beton, vályog) anyagmodelljében a húzószilárdságot hagyományosan elhanyagoljuk. Ezzel a számítási folyamatot egyszerűsítjük, és a biztonság javára tévedünk. A beton és vályog anyagparamétereinek javítására, a húzószilárdság növelésére gyakran szálakat kevernek az anyagba. A dolgozatomban megvizsgáltam, hogy ezeknél az anyagoknál hogyan befolyásolja a teherbírasi vonalat, ha a megnövekedett húzószilárdságot is figyelembe vesszük.

A dolgozat Dr. Orbánné Csicsely Ágnes doktori munkáján [1] alapul. A dolgozat a vályog húzószilárdságát elhanyagolja, figyelembe veszi azonban a nyomott oldalon az anyag lágyulását. A teherbírasi vonal meghatározása a következőképpen történik: adott normálerő-szintekhez meghatározzuk a keresztmetszet nyomaték-görbület függvényét. Ennek a maximuma adja a falazat keresztmetszetének teherbírását, ami a normálerővel együtt a teherbírasi vonal egy pontpárja.

A kutatás során a doktori disszertáció [1] eredményeit fejlesztettem tovább. Figyelembe vettem az anyagmodellben a húzószilárdságot is, és az esetleges lágyulást is a húzott oldalon. A módosított feszültség-ábrák alapján megrajoltam a nyomaték-görbület függvényeket, majd ezekből a keresztmetszet teherbírasi vonalát. A számításához a Matlab programot használtam. A bemenő paraméterek változtatásával megvizsgálhatóvá vált, hogy különböző anyagjellemzők (a húzószilárdság növelése vagy a lágyulási paraméter változása) milyen hatással vannak a teherbírasi vonalra.

[1]: Orbánné Csicsely Ágnes, 2006. „Vályogfalak kísérleti és elméleti teherbírásvizsgálata” doktori disszertáció, 41–54. oldal

ÉLEIN SZELT POLIÉDEREK KOMBINATORIKUS ÉS METRIKUS TULAJDONSÁGAI

szerző: Szesztay Ágoston Péter

konzulens: Domokos Gábor PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi tanár

Lángi Zsolt Dr., Geometria Tanszék, egyetemi docens

A dolgozatban olyan konvex poliéderek tulajdonságait kutatom, amelyek egy általános poliéder összes csúcsának ismételt levágásával állnak elő, olyan módon, hogy a vágások csak a csúcsból kiinduló éleket metszhetik. A folyamat által generált fejlődési sorok tagjai egyszerű poliéderek. Dolgozatomban ezen poligonok és poliéderek metrikus és kombinatorikai tulajdonságait elemzem és bemutatom, hogy a létező konvex test lap szerkezete fraktál jellegű tulajdonságokat mutat. Utóbbival kapcsolatban rámutatok a poliéderek síkba terített hálózata és a síkbeli habok közötti vizuális analógiára. A leírt folyamatnak más fizikai alkalmazása is lehet, bemutatom ugyanis, hogy ez nem más, mint Redner és Krapivsky kopásmodelljének geometriai megfogalmazása. Végül röviden bemutatom a duális folyamatot is, amely szimpliciális poliédereket hoz létre.

BILLEGŐ OSZLOPOK TÉRBELI MOZGÁSÁNAK KÍSÉRLETI VIZSGÁLATA

szerző: Kocsis Márton

konzulens: Ther Tamás PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi adjunktus

Kutatásom során a térbeli billegő mozgást végző merev testek dinamikájával foglalkoztam. Billegő rendszerekkel találkozhatunk falazott szerkezetek egyes elemeiként (oszlopok, ívek, falak), innovatív földrengésvédelem szerkezeteként (billegő merevítő falak), vagy földrengés során megmozduló tartályok, gépek, járművek esetén.

A síkbeli, billegő - rocking - mozgást végző hasáb mozgását George W. Housner írta le, 1963-ban [1.]. A billegő test a mozgás során egyik sarka körül fordul, majd egy ütközést követően a másik sarka körül emelkedik fel. Amennyiben ez az ütközés tökéletesen rugalmatlan, és a test nem csúszik meg az ütközés pillanatában, a perdület megmaradás segítségével az ütközés utáni szögsebesség az ütközés előtti szögsebesség és a test geometriája alapján számolható. Ezen, Housner által bevezetett ütközési szám segítségével számos kutató billegő rendszerek vízszintes gerjesztésre - például földrengésre - adott válaszána meghatározására alkalmas numerikus módszereket dolgozott ki. A kísérleti tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy még egyetlen billegő elemnél is az ütközések során elemészett energia mértéke kisebb, mint a Housner által jósolt érték. Ezen eltérésnek lehet oka az érintkező felületek egyenetlensége [2], valamint az, hogy a mozgás sosem tökéletesen síkban történik.

Az elmúlt 1 évben ezt a jelenséget vizsgáltam meg térben billegő kötömbök esetén. Olyan laboratóriumi kísérletsorozatokat hajtottunk végre, melyekben azonos magasságú, de alaprajzban eltérő oldalarányú, téglalap alapú hasábok térbeli billegő mozgását rögzítettük. Összehasonlításokat végeztünk a rögzített adatok és a síkbeli, dinamikai modelleken alapuló számítások között, és az egyes eltérő alaprajzi arányok esetén meghatároztuk, hogy a mozgás térbelisége mennyire befolyásolja annak lefolyását. A kísérleti adatgyűjtéshez a szenzorfüziónal működő X-IMU műszert használtuk, a kiértékelést saját fejlesztésű MatLab programmal végeztük el.

[1] Housner G. The behavior of inverted pendulum structures during earthquakes. Bull Seismol Soc Am. 1963;53(2):403?417.

[2] Ther T, Kollár LP. Refinement of Housner's model on rocking blocks. Bull Earthq Eng. 2017;15(5):2305?2319. <https://doi.org/10.1007/s10518-016-0048-8>

FALAK GEOMETRIÁJA

szerző: Nagy Klaudia

konzulens: Domokos Gábor PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi tanár

A falak a téralkotás alapvető szerkezetei. A tartósság-célszerűség-szép-ség vitruviusi hármasa egyesül ezekben a szerkezetben, így számos szempontból lehet vizsgálni őket: úgy szerkezeti, szilárdsági, mint esztétikai oldalról. A falak felületén a falazóelemek kontúrja által kirajzolódó mintázat ugyan mindhárom felsorolt szemponttal kapcsolatos, mégis úgy tűnik, mintha a mintázatok geometriai tulajdonságait csak speciális esetekben vizsgálták volna. Pedig az építészek által már több, mint tízezer éve ismert, hogy ez a mintázat összefügg a fal szilárdsági és tartóssági tulajdonságaival; ezt tanúsítja a téglafalak geometriáját meghatározó kötés alkalmazása. Dolgozatomban arra teszek kísérletet, hogy a kötés fogalmát tetszőleges geometriájú falazott szerkezetekre általánosítsam.

A konvex mozaikok átlagtér-elméletében bevezetett fogalom a p cellasűrűség, mely a mozaik cella-fokszámának (falazat esetén a sokszög alakú falazóelem csúcsainak átlagos száma) és a mozaik csomópont-fokszámának (falazat esetén az egy pontban találkozó falazóelemek átlagos száma) aránya. Az elmélet szerint legalább négyszögű, konvex falazóelemek esetében $1 \leq p \leq 2$. Kötésben rakott téglafal esetén $p=2$, hálósan rakott téglafal esetén pedig $p=1$.

Dolgozatomban érdekes geometriájú, építészettörténeti szempontból jelentős falazatok esetén meghatároztam p értékét és azt találtam, hogy a mért értékek $1.68 \leq p \leq 2$ sávban mozogtak. Mivel p értékét tetszőleges falazóelem esetén a falazatot készítő mester tudása határozza meg, arra a következtetésre jutottam, hogy a mesterek p értékének maximalizálására törekedtek és ennek alapján a p cellasűrűséget a kötés geometriai általánosításának lehet tekinteni.

Bár közismert tény, hogy a falak állékonysága nagy mértékben függ a geometriától, ám ezen összefüggést eddig nem számszerűsítették. Vizsgálataim ebbe az irányba tett lépésnek tekinthetőek, hiszen azt mutatják, hogy azok a falak bizonyultak tartósnak, melyeknél p értéke magas.

A CSONTVÉGEK SZIVACCSOS SZERKEZETÉNEK MECHANIKAI VIZSGÁLATA

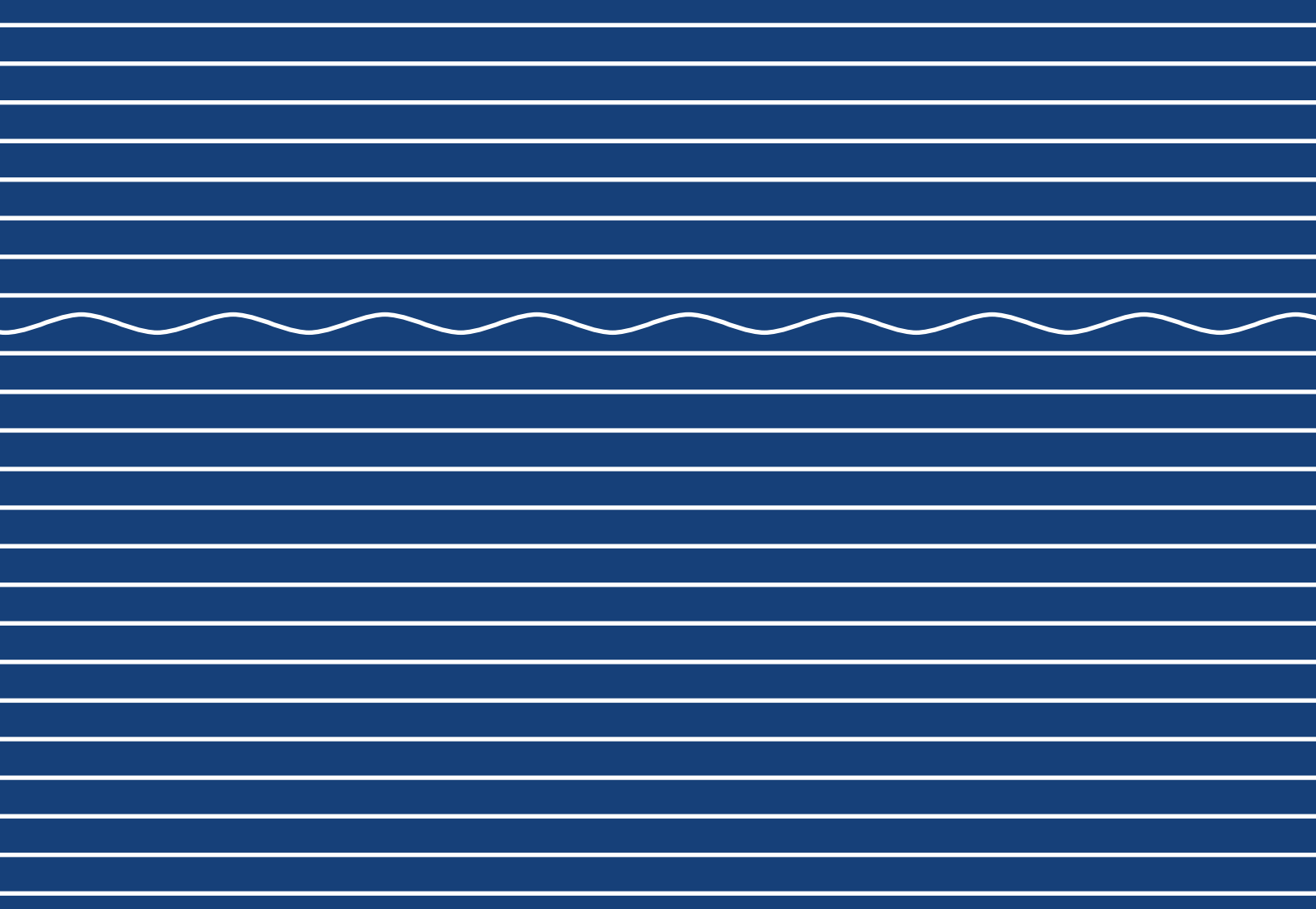
szerző: Nemessányi Cecília

konzulens: Sipos András Árpád PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens

Csontjaink állandóan fejlődő, strapabíró szervek. Mint azt a mindennapos tevékenységeink alapján tudjuk, jól bírják az ismétlődő terhelést, megfelelően szívós anyagból épülnek fel. Aktív kötőszövetből állnak, azaz a csontot felépítő szövetek folyamatosan lebontódnak, regenerálódnak, (7-10 év alatt teljesen kicserélődnek), ezért idővel nagyobb terheléshez is képesek alkalmazkodni. Így válik képessé a súlyemelőik szervezete nagyobb súly viselésére. A Földre visszatérő asztronauták pedig a hosszú súlytalanságban töltött idő után saját testsúlyukat sem képesek megmozgatni, újra kell tanulniuk járni.

A csontok alakja, felépítése nem véletlen: a legkevesebb anyagból a legkedvezőbb mechanikai tulajdonságot kell biztosítaniuk. Ismert, hogy a biztonsági tartalékuk kicsi. A hosszú csontoknál a végek kicsit vastagabbak, ugyanis itt csatlakoznak az inak. A terhek a csontok végeinél adódnak át egyik csontról a másikra. A csont középrészének felépítése belül üreges, kívül tömör csontszövet alkotja. A csontvégeket kívülről vékonyabb tömör csontszövet alkotja, a belső üreges részt viszont sok kis gerendácska tölti be, amik közvetítik az őket érő terhelést a csontközépre.

A tanulmány hipotézise, hogy a csontvégek nemcsak az anyagfelhasználás minimalizálása miatt alakultak ki gerendás módon a tömör helyett, hanem ezen felépítés kedvezőbb az esetleges törések szempontjából is, mivel ebben a struktúrában nehezebben alakul ki átmenő rideg törés. A hipotézist két-dimenziós numerikus modellel vizsgáltam: készült egy tömör és egy, a tömör modellben számított főfeszültségi trajektóriákat követő, hálós felépítést szimuláló rúdmodell. A vizsgálat során fokozatosan növekvő erővel terheltem a csontvégeket, és a törésképeket, alakváltozásokat vizsgáltam. A vizsgálatok eredménye azt mutatja, hogy a csontközép és a csontvégek egymáshoz viszonyított méretei érdemben befolyásolják a kialakuló törésképet. A hipotézist igazolja, hogy a hálózatos struktúra duktilitása szignifikánsan nagyobbak adódott, mint a tömör elrendezése.

KÖZÉP – KORTÁRS ÉPÍTÉSZELET / ELMÉLET / KRITIKA

2020.11.12. 9:00 – 14:25

teams kód: kkp4vcw

Elnök: Szentirmai Tamás DLA, DE Építészmérnöki Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

Tagok: Fazekas Katalin DLA, BME Középülettervezési tanszék, egyetemi adjunktus

Kovács Dániel, művészettörténész, kurátor, MOME

Bun Zoltán DLA, építész

Wettstein Domonkos PhD, BME Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

Titkár: Deichler Tímea, BME Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
REFERENCIA NÉLKÜLI ÉPÍTÉSNET - VALERIO OLGIATI ÉPÍTÉSNETE SAJÁT TERVEZÉSELMÉLETÉNEK TÜKRÉBEN	9:10
Szerző: Zacher Bendegúz Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
GANG_BEKÖLTÖZÉS - A BELSŐ UDVAROK ÉLETE A RÉGI PESTI ZSIDÓNEGYEDBEN -	9:40
Szerző: Molnár Csenge Virág, Somlói-Fazekas Luca Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
NÉV NÉLKÜLI ÉPÍTÉSNET EURÓPÁBAN	10:10
Szerző: Kustra Vencel Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
A TOPOGRÁFIA EMLÉKEI: DIMITRIS PIKIONIS ÖSVÉNYEI AZ ATHÉNI AKROPOLISZON	10:40
Szerző: Gácsi Zsuzsanna Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
SZÜNET	11:10
PENGECSATTOGÁS A ZSINAGÓGÁBAN - AZ ANGYALFÖLDI IMAHÁZ ÁTALAKULÁSA	11:25
Szerző: Kiss Bogdán Lemuel Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
PÁRHUZAMOS STRATÉGIÁK ELADIO DIESTE, REISCHL GÁBOR ÉS DIÉBÉDO FRANCIS KÉRÉ ÉPÍTÉSNETÉBEN	11:55
Szerző: Farkas Anna Virág Konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	

VÍZPARTI TERÜLETFOGLALÁSOK

12:25

Szerző: Etter-Domoszlai Tamás

Konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

TRIANON EMLÉKEZETE, AVAGY A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS EMLÉKHELYE

12:55

Szerző: Bánszegi Báborka, Macsek Kata

Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A TRAUMATIKUS MÚLT NYOMÁBAN -

A NEMZETISZOCIALISTA IDŐSZAK ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÉNEK KORTÁRS ÉRTELMEZÉSEI

13:25

Szerző: Léstyán Enikő

Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

JAMES SIMON GALERIE – KLASSZICIZÁLÁS KORTÁRS FELFOGÁSBAN

13:55

Szerző: Gátfalvi Eszter Petra

Konzulens: Klobusovszki Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

REFERENCIA NÉLKÜLI ÉPÍTÉSZELET - VALERIO OLGIATI ÉPÍTÉSZELETE SAJÁT TERVEZÉSELMÉLETÉNEK TÜKRÉBEN

szerző: Zacher Bendegúz

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A kortárs építészetben mindig különösen izgalmasak azok a magukat misztikummal körülvevő tervezők, kiknek szuverén logikáját nem feltétlenül értjük, s talán éppen ezért házaikat csak részben tudjuk értelmezni. Valerio Olgiati svájci építész, szerzői attitűdje, épületeinek és terveinek expresszív absztraktsága, illetve minden részletében tudatos kommunikációja az őt körülvevő világgal ilyen zárkózott, titokzatos alkotóként tette ismertté.

Módszeresen kialakított építészetelméleti elgondolásait 2018-as, Markus Breitschmid-del közösen jegyzett Non-Referential Architecture című könyve foglalja össze. 128 darab 21x14 cm-es oldal, egy illusztráció, nulla hivatkozás, kemény kötés. A kötetet kézbe véve egyértelművé válik, hogy ez egy manifesztum. Egy elvont és mégis konkrét kijelentés arról, hogy milyen építészetet kell művelni egy poszt-posztmodern világban.

A könyvben megfogalmazott elvek, ideák nem előzmény nélküliek. Korábbi írásait, kiállításait, előadásait és a vele készült interjúkat vizsgálva sok ismerős elemmel találkozhatunk. Párhuzamokat is felfedezhetünk több kortárs svájci építész megnyilvánulásaiban. Peter Zumthor például írásaiban a szimbólumentességre való törekvésekről értekezik, Christian Kerez 2016-os Incidental Space című kiállításával kapcsolatban ki is mondja, „ez nem egy szimbolikus tér, ez nem egy referáló tér”.

Valerio Olgiati tehát olyan kortárs építész, kinek épületei egyértelműen a kánon részét képezik, építészetelmélete pedig határozottan proaktív, a jelenben alkotásra fókuszál. E kettős életmű értelmezhető az épületek, vagy a szöveg felől is. Dolgozatomban az utóbbit választom, ettől új, az épületek értelmezéséhez is releváns nézőpontokat remélve.

Bibliográfia

Valerio Olgiati, Marcus Breitschmid - Non-Referential Architecture. Zürich, 2018.

Valerio Olgiati - Projects 2009-2017. Zürich, 2018.

Valerio Olgiati - El Croquis 156. Madrid, 2011

Valerio Olgiati - Olgiati Lecture. Basel, 2011.

Markus Breitschmid - The Significance of the Idea in the Architecture of Valerio Olgiati. Zürich, 2009.

Robert Venturi - Complexity and Contradiction in Architecture, Second edition. New York., 1977

Irina Davidovici - System, Gesture, Unity - Baroque Tendencies in the Work of Valerio Olgiati. In: OASE 86. 86-99.

Michael Szczerepa - Architecture of Muted Intensity. 2019 (Master's Thesis)

a+u 2012:12. 2012

Andra Ionel: Review on Non-Referential Architecture: ideated by Valerio Olgiati, written by Marcus Breitschmid In: sITA volume 7 (2019) 225-228.

GANG_BEKÖLTÖZÉS - A BELSŐ UDVAROK ÉLETE A RÉGI PESTI ZSIDÓNEGYEDBEN -

szerző: Molnár Csenge Virág, Somlói-Fazekas Luca

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Intimitás, nyugalom, védettség, egyediség, sérthetlenség, meghatározó építészeti karakter.

Ezek a szavak jutnak először az eszünkbe, ha egy budapesti gangos bérház udvarát képzeljük a szemünk elé. De felmerül a kérdés, hogy mi lehet az oka annak, hogy ez az egyedi építészeti tipológia, annak közösségi célú használata ilyen vonzóvá vált a nagyközönség számára az elmúlt évtizedekben? Mi az oka annak, hogy az udvarok belakásának mára divattá alakult tendenciája a mai napig töretlen?

A zömében századfordulón épült bérházak Budapest belvárosának jelentős alkotóelemei. A belső udvarokra szervezett háztömbök bármelyikében elképzelhető lenne egy mai szóhasználattal romkocsmának hívott vendéglátóhely, csupán egy kevés eredeti téglafelület kiemelésével, és pár retró mobilja beemelésének segítségével. Azonban, ha belegondolunk, merre található a Szimpla kert, a Füge udvar, a Fogasház, a Vintage Garden, a Kőleves kert, az UdvarRom, az ELLÁTÓház, a Mazel Tov – és még sokáig sorolhatnánk –, észrevesszük, hogy ezek a különböző karakterű egységek mind egy kerületen belül, sőt, egy negyedben csoportosulnak.

Éppen ezért dolgozatunk fókusza a régi zsidónegyed területe, ahol a különböző korok lenyomatának rétegei megnyilvánulnak mind társadalmi, kulturális és építészeti vonatkozásban. Az említett beköltözések az erre területre való koncentrációja, illetve az udvarok funkcióval való megtöltése ugyan töretlen, mégis azt mondhatjuk, hogy a negyed két évtizeddel ezelőtti megjelenése és a mai arculata eltérő képet mutat. Tanulmányunkban ezeknek a tendenciáknak a kialakulását, okait vizsgáljuk.

Irodalomjegyzék:

Ekler Dezső: Tértörténetek, L'Harmattan Kidaó, 2018

Perczel Anna: Pest régi zsidónegyede, Tanulmány, 2004

Rákos Katalin: A régi pesti zsidónegyed hanyattatásai a városrendezési tervek közt, Pilpul, 2006. június 24.

<http://pilpul.net/komoly/regi-pesti-zsidonegyed-hanyattatasai-varosrendezesi-tervek-kozt>

Legát Tibor: „A nagykörúti házak jelentős részét is zsidók építették” – Interjú Perczel Anna építésszel, Magyar Narancs, 2016

<https://magyarnarancs.hu/lokal/a-nagykoruti-hazak-jelentos-reszet-is-zsidok-epitettek-interju-perczel-anna-epitesszel-99508>

Csizmady Adrienne – Olt Gergely: Kreatív miliő egy átalakuló negyedben – a romkocsmák belső-erzsébetvárosi világa, IV. folyam V. évfolyam 2014/II. szám

<http://kulturaeskozosseg.hu/pdf/2014/2/03.pdf>

Kovács Dániel: Kaszinótól romkocsmáig: A budapesti éjszaka száz éve, Építészfórum, 2020. június 21.

<https://epiteszforum.hu/print/kaszinotol-romkocsmraig-a-budapesti-ej-szaka-szaz-eve>

NÉV NÉLKÜLI ÉPÍTÉSZEZET EURÓPÁBAN

szerző: Kustra Vencel

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A 21. század európai művészetében nem beszélhetünk úgy egységes stílusról, mint ahogy tesszük azt a történeti korszakok esetében; mégis vannak halk, búvópatakszerű jelenségek, melyek megegyező irányba csordogálnak. Mi kerül ma a korábban egységes stílusok helyére, hogyan lehet rendszerezni a kor építészetét? Milyen irányokból, gondolatokból kiindulva lehet elérni ugyanoda? Azonos körülmények és vágyak szülik a hasonlót, vagy teljesen más indítékok eredményeznek egymással véletlenszerűen egybevágó megfajtéseket?

Írásom egy, az építészettel kapcsolatos friss élményemből táplálkozik. A kortárs építészet itthoni recepciójának fókuszától távol eső területein keresgélve találtam rá a PC Caritas projektre, és vele együtt az architecten de vylder vinck taillieu építészirodára. Közhely-és sallangmentesnek éreztem az őket jellemző alkotói attitűdöt, mely egy számomra addig ismeretlen aspektusból közelített az építés kultúrájához. A munkáikat átható frissesség nagy hatást tett rám, elkezdett érdekelni, hogy mik a gyökerei egy ilyenfajta megközelítésnek, szemléletmódnak. Rövidesen több, meglepően hasonló felfogással bíró, azonban Európa más és más országából származó irodával ismerkedtem meg. Dolgozatomban a különböző történelmi, teoretikai, ökológiai, szociális és politikai dimenziók metszetében kialakult építészeti mentalitás megismerése érdekében öt házat vizsgálók meg. Az épületek elemzési sorrendjében egyfajta ívet hoztam létre, mely egy felújításnál kezdődik, egy újonnan épült háznál végződik, és a léptékek tág spektrumából válogat. Annak megértésére teszek kísérletet, hogy a különböző földrajzi helyekről és kultúrákból származó építészeti helyek hogyan juthatnak el egy viszonylag könnyen beazonosítható, egyéni, ám mégis közös jegyeket mutató, karakteres építészeti nyelvezethez, mely különböző jellegű projektek esetében is képes kortárs és üdítő maradni.

Főbb források:

architecten de vylder vinck taillieu, BAVO : Unless ever people, Flanders Architecture Institute, 2018

architecten de vylder vinck taillieu: VARIETE / ARCHITECTURE / DESIRE, TOTO Publishing, 2019

ifj. JANÁKY István: A hely, Műszaki Könyvkiadó, 1999

ifj. JANÁKY István: A vak. Élet és irodalom, XLV. évfolyam 29. szám, 2001. július 20. (<https://www.es.hu/cikk/2003-03-19/janaky-istvan/a-vak.html>)

ZÖLDI Anna: Ilyen volt az Építészkongresszus. Építészfórum, 2018. (<https://epiteszforum.hu/ilyen-volt-az-epiteszkongresszus>)

PAZÁR Béla:Érdektelen építészet, Arc 4, 2000

MORAVÁNSZKY Ákos - M. GYÖNGY Katalin: A stílus - kritikai antológia, TERC, Budapest, 2009

GRAFE, Christoph - RIENIETS, Tim: Umbaukultur - The Architecture of Altering, Baukultur Nordrhein-Westfalen, 2020

A TOPOGRÁFIA EMLÉKEI: DIMITRIS PIKIONIS ÖSVÉNYEI AZ ATHÉNI AKROPOLISZON

szerző: Gácsi Zsuzsanna

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A modernizmus 20. századi meghatározó eszméire, és az azokból következő építészeti válaszokra reagálva – a posztmodern nagyhatású kitérőt követően – jelent meg a század végén a gondolat, hogy a civilizáció univerzális eszméi bár egyértelmű előnyökkel járnak, mégis számos helyen a regionális kultúrák vesztét jelentették. Ennek feloldására egy olyan építészeti létrejöttét sürgették teoretikusok és valósították meg különféle felfogásban építészek, ami egyszerre gyökerezik a mégoly nehezen megfogható regionális adottságokban és egyszerre érvényes a racionális, univerzális civilizáció kontextusában.

Dimitris Pikionis görög származású építész viszont jóval korábban, 1954 és 1958 között tervezte és építette meg az Akropolisz fellegrvárának és a szomszédos Múzsák dombjának az ösvényhálózatát. Munkájából különleges, mélyen a helyben gyökerező megközelítés tükröződik, évtizedekkel megelőzve a regionális gondolkodás széleskörű elterjedését az építészeti elméletében és gyakorlatában.

Írásomban az athéni ösvényhálózat létrejöttét vizsgálom a történelmi, építészeti környezetében, a tervező szemléletét és eszközeit pedig a Kenneth Frampton által alkotott, kritikai regionalizmusra vonatkoztatott fogalmak mentén elemzem. Az elemzés tárgya és a vizsgálat alapját képező kritikai regionalizmus fogalma közti tág időintervallum feltételezése szerint alátámasztja és segíti a regionális gondolkodásmód korokon és eszméken átívelő magatartásának igazolását és megértését.

Felhasznált irodalom:

- KENNETH FRAMPTON: For Dimitris Pikionis
http://www.eikastikon.gr/arxitektoniki/pikionis/en_txt_frampton.html
- Dimitris Pikionis: Autobiographical Notes
http://www.eikastikon.gr/arxitektoniki/pikionis/en_txt_cv_self.html
- Dimitris Pikionis: Sentimental Topography
http://www.eikastikon.gr/arxitektoniki/pikionis/en_txt_self_topography.html
- Eleni Bastea: The Usable Past – Greek Metahistories
<https://books.google.hu/books?id=2NIBVfBX99oC>

- Nick Papandreou: The Magical Path to the Acropolis
https://www.academia.edu/38471481/THE_MAGICAL_PATH_TO_THE_ACROPOLIS_excerpt_but_full_version_also_on_academia.edu
- Nicholas Kehagias: Paving a Greek Path to a Western Monument
<http://www.nicholaskehagias.com/the-acropolis-pavement>
- Kenneth Frampton: A modern építészet kritikai története
- Hajnóczy Gyula: Az építészet története – Ókor
- Helene Biret: fotóösszé
<https://divisare.com/projects/313234-dimitris-pikionis-helene-binet-landscaping-of-the-acropolis-surrounding-area>
- Kenneth Frampton: Towards a Critical Regionalism: Six Points for an Architecture of Resistance

PENGECSATTOGÁS A ZSINAGÓGÁBAN - AZ ANGYALFÖLDI IMAHÁZ ÁTALAKULÁSA

szerző: Kiss Bogdán Lemuel

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A 19. században a hazai zsidóság legprosperálóbb korszakát élte. Magas színvonalú kulturális, és vallási épületeikkel gazdagították a hazai építészetet. Az addig nem látott fejlődésnek a Holokauszt vetett véget. A városi közösségek jelentősen megfogyatkoztak, a vidékiek nagy része megszűnt, a zsinagógát hagyva egyedüli emlékül maguk után.

Írásomban a Baumhorn Lipót által tervezett, 1909-ben megépült Angyalföldi zsinagógát, s átalakulását vizsgálom. A hazai és európai szinten is kiemelkedő építészeti értéket képviselő épület, a második világháborút, a használó közösséget ért tragédiát követően meghökkenítő funkciót kapott, vívócsarnokká alakították.

A dolgozatban írott forrásokra, és az átalakítást tervező építésszel készített interjúra támaszkodva igyekszem feltárni a zsinagóga történetének egyes periódusait, az átalakítás körülményeit. Hasonlóan megüresedett és új funkciót kapott zsinagógák átalakulását figyelve, megvizsgálom az épület új használatát és az átépítés minőségét. Összevetve az angyalföldi és más hazai zsinagógák háború utáni sorsát, egyértelműnek tűnik, hogy az átalakítás megmentette az épületet a pusztulástól.

IRODALOMJEGYZÉK

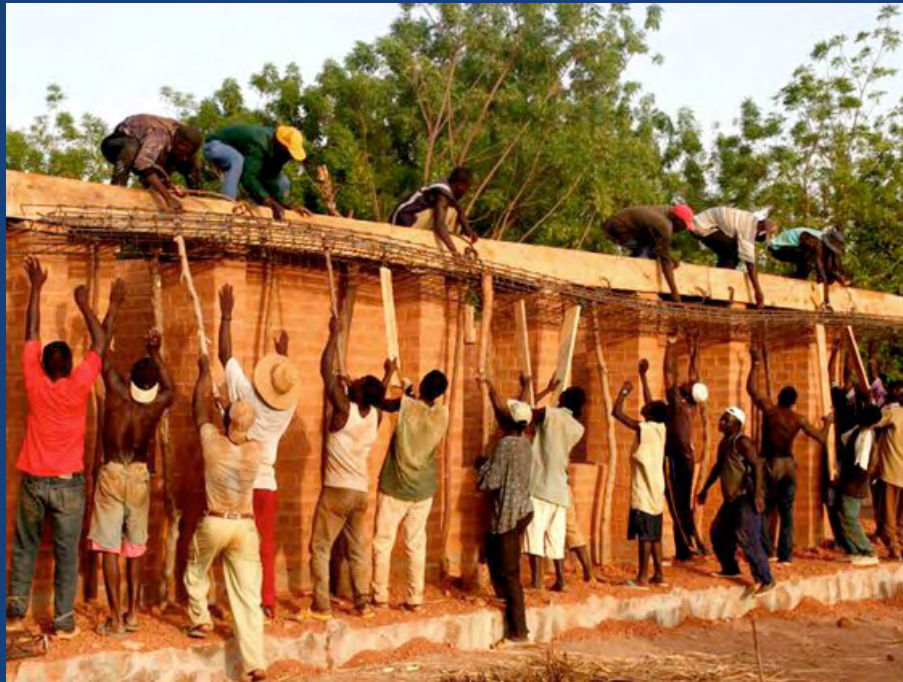
- RÓBERT Péter: Zsinagóga Angyalföldön- XIII. Kerületi helytörténeti füzetek 15. Budapest: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, 2009
- SZEGŐ György–HADIK András–TORONYI Zsuzsa: Baumhorn Lipót Építész. Budapest: Architart Kiadó, 1999
- KLEIN Rudolf A szecesszió: un goût juif? A szecessziós építészet és a zsidóság kapcsolata a Monarchiában Budapest: Múlt és Jövő Kiadó, 2008/IV
- KLEIN Rudolf: Zsinagógák Magyarországon 1782-1918, Budapest: 2011
- Saját interjú Benczúr László építésszel, a zsinagógafelújítás tervezőjével, 2020. 06. 15.
- MORAVÁNSZKY Ákos: Építészet az Osztrák- Magyar Monarchiában, Budapest: Corvina 1988.
- Magyar Zsidó Levéltár
- Budapest Főváros Levéltára, Tervtár

• GAZDA Anikó: Zsinagógák és zsidó közösségek Magyarországon, Budapest: 1991

PÁRHUZAMOS STRATÉGIÁK ELADIO DIESTE, REISCHL GÁBOR ÉS DIÉBÉDO FRANCIS KÉRÉ ÉPÍTÉSZETÉBEN

szerző: Farkas Anna Virág

konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Olyan világban élünk, melyben a társadalom periferiáján élő, nagy létszámú közösségek problémái egyre szembetűnőbbek és egyre nagyobb kihívás elé állítanak mindenkit. Megfigyelhető, hogy az esetek többségében a meglévő stratégiák nem működnek, vagy nem elég hatásosak, ezért szükség van új módszerek kialakítására. Sok építész foglalkoztat a hátrányos helyzetű közösségek segítése és néhány sikeres példa rámutat a tényre, hogy ilyen helyzetekben a helyi anyagok és eszközök használatával a lakosságot is könnyebben be lehet vonni az építkezések folyamataiba. Ezzel nem csak a dolgozók gazdasági helyzetét támogatják, de a közösség egysége is épül. Nem utolsó sorban, ilyen esetekben a helyiek is jobban magukénak érzik a megvalósult épületeket, és a későbbiekben nagyobb eséllyel használják, mint ha tájidegen anyagokból készen kapják azokat.

Dolgozatomban három építész munkásságával foglalkozom, akik eltérő időben és más kontinensen dolgoztak, de hasonló filozófia alapján gondolkodtak, és ez nagy hatást gyakorolt környezetükre. A dél-amerikai kontinensen, az Uruguayban született Eladio Dieste, aki az 1960-as évektől kezdve szerkezeti újításai miatt vált híressé, s ezzel lehetővé tette, hogy épületeit hétköznapi munkások is felépíthessék. A magyar származású Reischl Gábor, aki a '80-as évektől főként mezőgazdasági épületek tervezésével foglalkozott, majd az ENSZ-en keresztül több külföldi köztintzmény megvalósításában is részt vett. Végül, de nem utolsó sorban pedig a nyugat-afrikai Burkina Fasoból származó Diébédo Francis Kéré, aki szülőfalujába tervezett iskola által szerzett hírnevet, és az ebben kialakított ideológia alapján folytatja életművét.

Dolgozatomban építészetüket, épületeik műszaki hátterét, és szociális hatását elemzem, illetve ezek tanulságait, előnyeit és hátrányait kereselek és foglalom össze.

Forrásaim:

Stanford Anderson – Eladio Dieste: Innovation in Structural Art (2004)

Krizsán András – interjú Reischl Gáborral (2007)

Francis Kere – Primary Elements (2018)

Kép forrása – www.artforum.com

VÍZPARTI TERÜLETFOGLALÁSOK

szerző: Etter-Domoszlay Tamás

konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Dolgozatomnak a választott témája, a magyarországi vízpartokon megjelenő középületek helyfoglalása, helyhasználata (Balaton, Velencei-tó, stb.). Elsődleges célja a kutatásnak, hogy egy általános, átfogó képet nyújtson az ilyen típusú épületekről, területfoglalásokról. Néhány fontosabb, izgalmasabb épületet, épülettípust kiválasztva és azokat tovább elemezve, szeretném feltárni azoknak mind pozitív, mind pedig negatív aspektusait. Szeretném vizsgálni azt, hogy ezek az építmények hogyan működnek saját mikrokörnyezetükben, valamint, hogyan illeszkednek az őket körülvevő tágabb épített, és természetes környezetbe.

Ezek közül a helyszínek közül a hozzám legközelebb állót emelném ki, ez pedig a tatai Öreg-tó partján elhelyezkedő volt Esterházy istálló és lovaspálya területe, és az oda tervezett szálloda beépítés (még nem valósult meg). A terv a helyi lakosság köreiben igen nagy port kavart, és engem sem került el a téma, sem, mint tatait, sem, mint építészhallgatót.

Léptékeiben az Öreg-tó jóval kisebb, szignifikánsan különbözik mind funkciójában, mind pedig karakterében az elsősorban üdülési célokat kiszolgáló nagyobb tavainktól. A dolgozatomban ezeknek a példáknak az összehasonlításán keresztül próbálok meg megfogalmazni, egy kifejezetten a tatai tó partjára vonatkozatható magatartásformát.

TRIANON EMLÉKEZETE, AVAGY A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS EMLÉKHELYE

szerző: Bánszegi Bíborka, Macsek Kata

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Dolgozatunkban az Alkotmány utcai, idén felavatott Trianon-emlékművet, a Nemzeti Összetartozás Emlékhelyét értékeljük a Trianon-kultusz főbb emlékhelyeinek, a Kossuth tér emlékműveiben gazdag szomszédságának és az emlékhelyen jól beazonosítható kortárs emlékműprojektek kontextusában.

Az elmúlt 100 évben a Trianon-kultusz, mikor jobban és mikor kevésbé volt jelen a magyar társadalomban. A Trianonról való emlékezés, az erről való párbeszéd volt meghatározó közhangulat, de tabu, tiltott téma is, attól függően, hogy éppen milyen politikai berendezkedés uralkodott Magyarországon.

A dolgozatban először az eltelt évszázad budapesti Trianon-emlékműveit szeretnénk rendszerezni motívumrendszerük, formaviláguk, emlékezetpolitikai kontextusuk szerint, köztük utolsóként, a most felavatott legújabb emlékművet. De az Alkotmány utcában elhelyezett alkotás egyértelműen kapcsolódik a Kossuth térhez és az ott található emlékművekhez is. A dolgozat második részében a kortárs megfogalmazásban létrejött emlékmű kapcsolódási pontjait keressük a nem is olyan régen megújult köztérhez és szobrokhoz. Végül szeretnénk az emlékmű kortárs motívumait összehasonlítani, más, formailag hasonló nemzetközi példákkal.

Célunk a Nemzeti Összetartozás Emlékművét elhelyezni a budapesti Trianon-emlékművek sorában, a Kossuth téri emlékművek között és a kortárs külföldi példák kánonjában, rávilágítani az emlékműveknél jelenlévő azonosságokra, valamint különbségekre, s e friss budapesti példa értékelését mindezen összefüggések elemzésével végezni el.

Főbb források:

ZEIDLER Miklós: A magyar irredenta kultusz a két világháború között.
Budapest: Teleki László Alapítvány, 2002

PÓTÓ János: Az emlékeztetés helyei - Emlékművek és politika. Budapest: Osiris Kiadó, 2003

ASSMAN, Jan: A kulturális emlékezet - Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Budapest: Atlantisz Könyvkiadó, 1999.

A TRAUMATIKUS MÚLT NYOMÁBAN - A NEMZETISZOCIALISTA IDŐSZAK ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÉNEK KORTÁRS ÉRTELMEZÉSEI

szerző: Léstyán Enikő

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Mennyiben lehet független egy épület történetétől? Terheli-e közeli és távoli múltja a mai megítélését? Miként módosul a traumatikus hagyomány az idő múlásával?

Dolgozatom ennek az igencsak tág kérdéskörnek egy szűk szeletével foglalkozik, fennmaradt nemzetiszocialista örökségű épületek példáin keresztül, főleg arra fókuszálva, hogy átépítésük milyen építészeti és morális kérdéseket vet és vetett fel, milyen vitákat generált, és milyen építészeti válaszokat, álláspontokat tükröz. Fő kutatási kérdésem, hogy milyen módon lehet ezeket a traumatikus örökségű épületeket úgy használni, hogy az épület múltjának rétegzettsége ne tűnjön el, hanem egyértelművé váljon a mai külső szemlélő számára is.

Ezen kérdések megválaszolása céljából dolgozatomban néhány olyan épületet elemzek, amelyeknek a nemzetiszocializmussal való kapcsolata terhessé teszi az örökségüket, így jelenüket is. A müncheni Haus der Kunst és az NS-Dokumentationszentrum, a drezdai Hadtörténeti Múzeum, a nürnbergi Dokumentationszentrum és a rügeni Prora üdülőkompexum történelmi háttérét mutatom be, majd a XXI. században végrehajtott vagy tervezett átalakításaikat elemezem. Választott példákban közös, hogy a mai napig használatban vannak, különböző célokra átépítették őket (vagy átépítésük tervben van), viszont a megvalósult vagy tervezett építészeti beavatkozások eltérő módon reflektálnak az épületek múltjára.

Feltételezésem, hogy – hiába telt el csaknem 75 év a II. világháború lezárulta óta – a múltjukban terhelt épületek jelentésének újragondolása problematikus, a trauma feldolgozása nem egy lezárt folyamat, és nincsenek az átépítésekre, értelmezésekre általános érvényű stratégiák. Minden épület esetében más és más építészeti megközelítés tűnik esztétikai és morális, társadalmi vonatkozásban is elfogadhatónak, melyek értékelő elemzése az építészeti örökséghez való viszonyulás reflektált megközelítéséhez adhat tanulságos szempontokat.

Főbb források:

Assmann, Aleida (2016): *Rossz közérzet az emlékezetkultúrában - Beavatkozás. Múlt és Jövő* Kiadó, Budapest

Kerékgyártó Béla (szerk.) (2008): *Berlin átváltozásai*. Typotex Kiadó, Budapest, p. 139-172

BR Fernsehen (2017.02.08.): *Südlicht: Verstecken oder Herzeigen?*. Bayerischer Rundfunk - BR Fernsehen, <https://www.br.de/mediathek/video/suedlicht-verstecken-oder-herzeigen-av:5a3c617a4197220018888231>, utolsó letöltés: 2020.09.30.

Hubertus, Adam (2015): *NS-Dokumentationszentrum in München*. Bauwelt, <https://www.bauwelt.de/themen/bauten/Stoerfried-NS-Dokumentationszentrum-Koenigsplatz-Muenchen-Georg-Scheel-Wetzels-Architekten-2321478.html>, utolsó letöltés: 2020.09.30.

Bianchini, Riccardo (2019.11.28.): *Military History Museum Dresden*. inexhibit, <https://www.inexhibit.com/mymuseum/military-history-museum-dresden-daniel-libeskind/>, utolsó letöltés: 2020.09.30.

Lambernd, Jochen (2020.06.05.): *Prora - Der „Koloss“ von Rügen*. NDR, <https://www.ndr.de/geschichte/schauplaetze/Prora-Der-Koloss-von-Ruegen-prora113.html>, utolsó letöltés: 2020.09.30.

JAMES SIMON GALERIE – KLASSZICIZÁLÁS KORTÁRS FELFOGÁSBAN

szerző: Gátfalvi Eszter Petra

konzulens: Klobusovszki Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

A Múzeumsziget Berlin szívében a Spree folyó szigetének egyötödnyi részén terül el. A koncepció a XIX. században királyi kezdeményezésre jött létre. Az idea a német felvilágosodás humanitás- és műveltség-szményének jegyében a „művészetek és tudományok szent menedék”-ének megeremtése volt. Az azóta eltelt másfél évszázad, - különösen a Második Világháború és Németország kettéosztottsága - erőteljes lenyomatot hagyott az együttesen. Született egy átfogó megújítási stratégia, ennek egyik eleme a Neues Museum volt. David Chipperfield és Julian Harrap kapta meg erre a lehetőséget. A tervük rendkívülisége abban rejlett, hogy sérülékeny tárgyként közelítették meg a lebombázott épületet, történeti lenyomatai legteljesebb körű megőrzésének szándékával. Anyagiságában akarták megőrizni, amit meglehetett, hogy az a későbbi korok számára is jól olvasható legyen, mind anyagi, mind szellemi tartalmában. Ezen terv koncepciójában jelent meg először egy új fogadóépület gondolata a múzeumegyütteshez, mely látogatók igényeinek kielégítésén túl infrastrukturális problémákra is választ tud adni. Ez lett a James Simon Galerie, a hatodik épület a szigeten. A dolgozat azt vizsgálja, hogyan tudott Chipperfield és csapata Berlinbe, ebbe az amúgy is nagyon súlyos történelmi örökséggel rendelkező városba, azon belül is a Múzeumszigetre olyan építészeti eszközökkel megfogalmazni egy alapvetően jelenlévő igényekre reagáló épületet, amely kontextusához hasonlóan klasszicizál, bár már kortárs felfogásban. Milyen formanyelvvel teszi ezt, milyen építészeti idézeteket használ, és mindez mit árul el a kortárs klasszicizmusról. Mit jelent ma a klasszicizálás? Ezen válaszok keresésére Chipperfield korábbi berlini munkáinak értelmezését, a kontextus, a történelem, a formanyelv vizsgálatát használok fel.

VÁLTOZÓ KLÍMÁK / KÖZTÉR

2020.11.12. 9:00 – 11:55

teams kód: 2qldbku

Elnök: Pálffy Sándor DLA, BME Urbanisztika Tanszék, professzor emeritusz

Tagok: Garay Márton, Budapest Főváros Önkormányzata, építész urbanista
Kukucska Gergely, építész, Valyo projekt

Titkár: Losonczy Anna, BME Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
A GYŐRI SÍLESIKLÓSÁNC - A GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ VÁROSI JELENTŐSÉGÉRŐL	9:10
Szerző: Böröndy Júlia Konzulens: Kissfazekas Kornélia PhD, Urbanisztika Tanszék, tudományos főmunkatárs	
KÖZÉRT	9:40
Szerző: Varga Lilla Luca, Kammermann Lilla, Cselényi István Bence Konzulens: Pongor Soma, Studio Nomad, építész Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán	
VÁROSI VIZEK	10:10
Szerző: Endrédi Ádám Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus Hegyi Dezső PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető	
SZÜNET	10:40
FORMÁLJUNK FEJLESZTÉSSEL! GYERMEKEK MOZGÁSÁNAK FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI ÉPÍTÉSZETI TÉRI ELEMEL SEGÍTSÉGÉVEL	10:55
Szerző: Módi Mariann Konzulens: Fonyódi Mariann PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens	
#NEXTGEN - ÚJGENERÁCIÓS VERTIKÁLIS STÚDIÓ AZ ÉPÍTÉSZKÉPZÉS ELSŐ ÉVÉBEN	11:25
Szerző: Zúbek Károly, Kovács Krisztina Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus	

A GYŐRI SÍLESIKLÓSÁNC - A GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ VÁROSI JELENTŐSÉGÉRŐL

szerző: Böröndy Júlia

konzulens: Kíssfazekas Kornélia PhD, Urbanisztika Tanszék, tudományos főmunkatárs

A XX. század második felének építészeti öröksége napjainkban egy felkapott és vitatott téma. A tévesen, de annál általánosabban „szocreálként” megbélyegzett épületek sokakból váltanak ki ellenszenvet, míg mások pont a védelmük mellett állnak ki; mindeközben pedig egyre több és több ikonikus épület esik a meg nem értés áldozatául.

Idén tavasszal a több, mint negyvenéves Győri Nemzeti Színház elbontására is merült fel javaslat, mely vegyes fogadtatásra talált a város lakóinál. Az épülettel kapcsolatos, online felületeken zajló diskurzus során született közvéleménykutatások alapján rövidesen körvonalazódni látszott, hogy a győriek többsége nem támogatja a színház lebontását. Helyi születésűként közel érzem magamhoz a témát, ezért döntöttem úgy, hogy dolgozatomban több szempontból, objektíven járom körbe a színház jelentőségét. Munkám során az épület történetét, városi elhelyezkedését, lakossági, használati és építészeti szempontból való megítélését vizsgálom, melynek alapjait internetes források és folyóiratcikkek, valamint saját vizsgálatok (interjúk, mentális térképezés) adják. Kutatásom célja, hogy feltárjam, miben más a győri színház a kortársainál, és miként tudott felülemelkedni a korszakkal szembeni általános előítéleten.

KÖZÉRT

szerző: Varga Lilla Luca, Kammermann Lilla, Cselényi István Bence

konzulens: Pongor Soma, Studio Nomad, építész

Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán

A köztér közös, az ott minden nap megfordulókat, arra tévedőket, az onnan el-nem-távozókat egyaránt kell szolgálnia. A köztér városi tér, összeköt, feloszt, áthidal, bevonz. A jó köztér szinte használati tárgyá válik: eljövök, felveszem, használom, élvezem, elteszem, holnap folytatom. Ha nem jó számomra ez a hely, idővel leteszem és ott felejtetem, máskor nem jövök. Ha másé is, ha mindenkié, akkor igazán nem is az enyém? Akkor nem vagyok felelős érte? Ha egy dolog közös, akkor szükséges, hogy valóban magunkénak érezzük ahhoz, hogy szívünkön viseljük a sorsát. Ha ez egy >>tér<<, akkor fontos, hogy betöltsük, hogy átéljük, hogy valóban használjuk. Azonban, ha idegenek vagyunk a helyen, akkor félve közelítjük meg, talán egyáltalán nem is.

A városban lakunk, mégis távoli a hely. Nem használjuk, nem használjuk ki, nem lakjuk be, pedig lehetne a szobánk, a nappalink, a kertünk. A lakásainkban kialakult egy igény arra, hogy használhatóvá, otthonossá tegyék a környezetünket, viszont ez a hozzáállás, amint kilépünk az ajtónkon kívülre, majdnem teljesen megszűnik. Ha léteznének olyan helyzetek, amelyekben a >>köztérben<< is otthon érezzük magunkat, akkor igazán belaknánk a teret? Megváltoztatható kis és egyszerű beavatkozásokkal a köztéről alkotott fogalmunk?

(Alexey Kondakov: Herbert James Draper 'Gates of dawn'. Frutteto Misino, Milano)

VÁROSI VIZEK

szerző: Endrédi Ádám

konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

Hegyi Dezső PhD, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

A kutatás tárgya a városokban kialakult, illetve kialakított vízfelületek funkcionális előnyei a társadalom számára. Ezt a témát vizsgálom a történeti és a modern kori példák elemzésével annak érdekében, hogy a jövőben jobb megoldások születhessenek.

Azt kutatom, hogy a városokban található vízfelületek milyen módon befolyásolják a környezetüket, és milyen pozitív hatást gyakorolnak a város adott részeire. Sok probléma merül fel a lakókörnyezetünkben, amelyek megoldásában segítséget fog nyújtani, ha képesek leszünk funkcionálisan használni a vízfelületeket. Így az esővíz elvezetésén, a globális klímaváltozáson de akár a szmogos környékeken is tudnunk majd segíteni. A probléma minden városban jelen van így, a tanulmányi munka során közelebb tudunk kerülni ahhoz, hogy ezeket a problémákat, ha nem is teljesen megoldjuk, de segítsük az előre haladásukat, ami így nagy léptékben lesz benyomással a környezetünkre. A TDK végére odáig fogok eljutni, hogy tudok segíteni azoknak, akik hasonló megoldásokban gondolkodnak és lehetőleg új elemét fedezem fel a területnek.

A cél az, hogy a rendelkezésre álló anyagok megvizsgálásával egy összesített eredmény szülessen, ami alapján meg tudjuk mondani, hogy miért éri meg vízfelületekben gondolkodni a városokon belül.

Forrás:

Rivers and lakes in Euroian cities

https://www.met.hu/eghajlat/fold_eghajlata/elmult_evezred_eghajlata/

FORMÁLJUNK FEJLESZTÉSSEL! GYERMEKEK MOZGÁSÁNAK FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI ÉPÍTÉSZETI TÉRI ELEMELK SEGÍTSÉGÉVEL

szertő: Módi Mariann

konzulens: Fonyódi Mariann PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens

A gyermekkorak kiemelt jelentősége van a fejlődés szempontjából. Egész életünkre hatással van, ekkor milyen készségeink alakulnak ki. Ha egy gyerek fejlődése lassabb, mozgási vagy készségbeli problémái vannak, születésekor sérül, akkor ebben a korai időszakban van a legnagyobb a lehetőség a fejlesztésre.

Erre irányul Pető András módszere, a konduktív fejlesztés, amiről kevesen tudják, hogy hungarikum. Központi idegrendszeri sérülés következtében mozgássérültekké váló gyerekeket a konduktorok oly módon oktatják (hangsúlyt fektetve a mozgásfejlesztésre), hogy a sérültek a későbbiekben a lehető legönállóbb módon élhessék mindennapi életüket. Ennek része lenne az érzékenyítés sérült és egészséges gyermekek között, mely véleményem szerint még kiaknázatlan lehetőségeket rejt magában.

Célom feltérképezni annak lehetőségeit, hogy az építészet eszközeivel milyen módon lehet elősegíteni fejlesztő életterek alakítását oly módon, hogy ez egyben támogató, motiváló közeget biztosítson a gyermekek számára.

Milyen körülmények adottak jelenleg, mik szükségesek az integrálás megkönnyítéséhez? Milyen korban érdemes hangsúlyozni az érzékenyítést? Meglévő oktatási intézményben hogyan lehet ezt megvalósítani, utólag a belső tereket átalakítani? Érdemesebb lehet kimozdulni a belső térből és a hangsúlyt a külső épített környezetre fektetni? Kutatásom során ezekre a kérdésekre keresem a válaszokat.

(kép forrása: archidaily.com // HIBINOSEKKEI + Youji no Shiro // KM bölcsőde és óvoda)

#NEXTGEN - ÚJGENERÁCIÓS VERTIKÁLIS STÚDIÓ AZ ÉPÍTÉSZKÉPZÉS ELSŐ ÉVÉBEN

szerző: Zubek Károly, Kovács Krisztina

konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

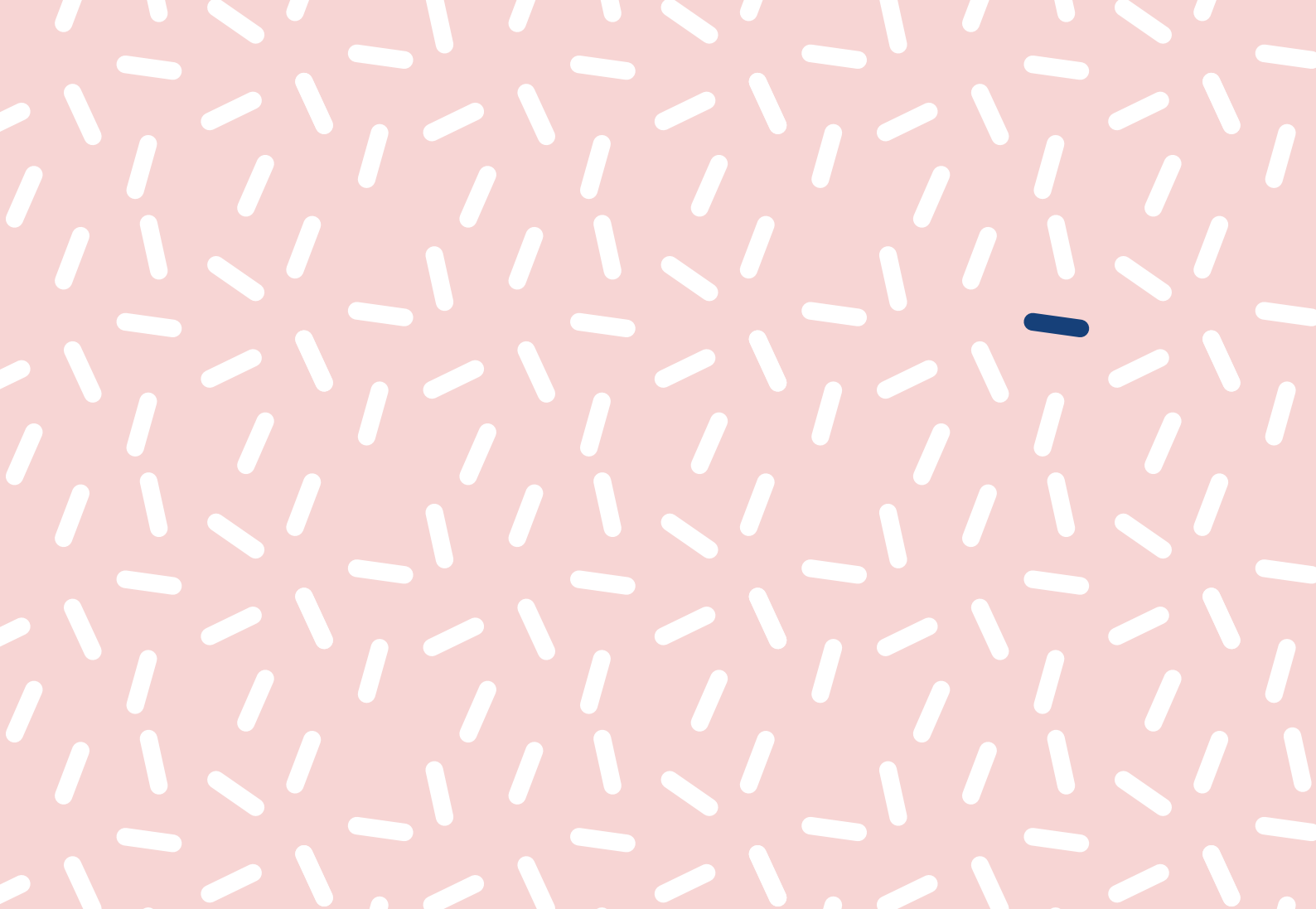
Inkluzív építészeti nyelv. Mit jelent ez a fogalom különböző szituációkban? Hogyan lehet komfortossá tenni az első éves hallgatók számára az építészeti közegben való eligazodást?

2019-es TDK kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogyan lehet az építészetet érthetővé tenni, olyan Z generációs fiatalok számára, akik épp a gimnázium végén állnak, és elkezdik felfedezni maguknak a „nagyobb” világot is. Módszerünk lényege az volt, hogy azokon a kommunikációs csatornákon keresztül szólítsuk meg őket, amit ők is szívesen használnak, mint az Instagram vagy a tapasztalati tanulás. Jelenlegi kutatásunkban az építészeti edukáció fejlesztésére, a Z generáció digitális nyelvének oktatásba való integrációjára próbálunk lehetőségeket keresni, valós szituációkban, élesben tesztelve mindazokat az oktatási és kommunikációs lehetőségeket, amik a hallgatók preferenciáinak leginkább megfelelnek.

A felsőoktatásban jelenleg generációváltás zajlik, a hallgatók között egyre inkább a Z generációs fiatalok kerülnek többségbe, akik új elvárásokat támasztanak a képzés felé. Az építészoktatásnak is meg kell birkóznia azzal a feladattal, hogy alkalmazkodjon az új igényekhez, nyelvi és kommunikációs sajátosságokhoz, miközben a 2020-as év megpróbáltatásaihoz is igazodni kell.

A frissen felvett hallgatók korábban többnyire nem találkoztak a téralkotás fogalmaival, eszközeivel. Számukra az absztrakt gondolkodás, a téri minőség megfogalmazása teljesen új terep. Dolgozatunkban kísérletet teszünk arra, hogy egy újfajta demonstrátori szerepet alakítsunk ki az elsőévesek Térkompozíció tárgyában, ami betöltheti a kommunikációs híd szerepét az elsősök és az oktatók között. Célunk, hogy kisléptékű, könnyen a tantervbe integrálható megoldást dolgozzunk ki arra, hogyan lehet az elsősök számára könnyebben befogadhatóvá tenni az első év építészeti „nyelvi sokkját” miközben reméljük, hogy az oktatók munkáját is bizonyos fokig sikerül majd megkönnyítenünk, ezzel minőségibb, tartalmasabb órákat eredményezve.

Tehát arra keressük a választ, hogy a Z generáció igényeinek megfelelő digitális és vizuális kommunikációs eszközökkel meg tudjuk-e könnyíteni az elsőévesek integrálódását az egyetemi környezetbe, és hogy ki tudunk-e alakítani olyan demonstrátori rendszert, ami minden résztvevő számára előnyös, és akár hosszú távon alkalmazhatóan bizonyul a tanmenetben.

VÁLTOZÓ KLÍMÁK / VÁROSÉPÍTÉSZET

2020.11.12. 9:00 – 12:55

teams kód: 2qldbku

Elnök: Erő Zoltán, Budapest főépítésze, címzetes egyetemi docens, BME Urbanisztika Tanszék

Tagok: Mészáros Ábel, építészet és városépítészet történész

Szabó Julianna PhD, egyetemi docens, BME Urbanisztika Tanszék

Németh Ádám, BME Urbanisztika Tanszék, tudományos segédmunkatárs

Titkár: Pírity Ádám, BME Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ 9:00

A JÁTÉKHOZ VALÓ JOG 9:10

Szerző: Gyórfi György Dániel, Kovács Laura
Konzulens: Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán
Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

AQUATECTURE - ÉPÍTÉSZETI KÍSÉRLETEK A KLÍMAVÁLTOZÁS OKOZTA ÁRADÁSOK ÉS TENGERSZINT EMELKEDÉS KIHÍVÁSAIRA 9:40

Szerző: Szepesi Anna
Konzulens: Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán
Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

ÉPÍTHETÜNK A HÍDJAINKRA? 10:10

Szerző: Puskás Levente
Konzulens: Varga Imre, Urbanisztika Tanszék, mérnök-tanár

A BALATON MINDENKIÉ / A '60-AS, '70-ES ÉVEK BALATONI SZÁLLODAÉPÍTÉSZETE 10:40

Szerző: Böröndy Júlia
Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

SZÜNET 11:10

FOLYÓPARTI TELEPÜLÉSEK TÉRHASZNÁLATA A MÚLTBAN ÉS A JELENBEN - ROSZTOV RÉGIÓ, OROSZORSZÁG 11:25

Szerző: Krasikova Iaroslava
Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

A ZÖLD CSAPADÉKVÍZ KEZELÉS MODELLJEI, MINT A VÁROSRESZEK FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK MOZGATÓRUGÓJA. - A WATER SENSITIVE ZOMERHOF / AGNIESE (ROTTERDAM) ÉS AZ AUGUSTENBORG (MALMO) ÖKONEGYEDEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE 11:55

Szerző: Sami Minatullah

Konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

TURISZTIKA ÉS VÁROSFEJLESZTÉS VIZSGÁLATA A HELYI TÁRSADALOM ÉS A TURISTÁK SZEMPONTJÁBÓL, PETRA, JORDAN 12:25

Szerző: Alhasanat Hashem, Chafrour Abla

Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

A JÁTÉKHOZ VALÓ JOG

szerző: Győrfi György Dániel, Kovács Laura

konzulens: Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán

Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

Berögződött szokásokat nagyon nehéz megváltoztatni. Ha valaki abban éli le az életét, hogy a gyalogosnak az 1 méteres járdán, az autósoknak a 6 méteres úttesten, a biciklisnek falun, a fának a parkban, a gyerekeknek meg a kerítés mögött a helye, akkor nem csoda, ha nem érti, miről beszél itt ez a maréknyi urbanista, akik bicikliutakról, zöldsávról, meg vegyes használatú úttestekről álmodoznak.

Itt jön képbe a placemaking: egy olyan eszköz, ami nem csak a döntéshozóknak, várostervezőknek vagy akár civil szereplőknek hasznos, hogy a kísérletezés szabadságával találják meg a helyes irányokat, hanem a városhasználóknak is segít, hogy az őket körülvevő környezetben olyan lehetőségeket ismerhessenek meg, melyekre korábban nem is gondoltak volna.

Persze még a placemaking sem mindig elég erős eszköz arra, hogy a megszokott rendszereken változtasson. Ahhoz, hogy a legnagyobb hatásfokot érjük el, a legfiatalabb, ezáltal pedig a társadalmilag legformálhatóbb csoportra kell a legnagyobb hangsúlyt fektetnünk, hiszen ennek a generációnak az igényei fogják formálni a jövő városait.

Eljártunk a gondolattal: vajon milyen társadalom nőne fel akkor, ha a gyerekek megkapnák azokat város használati jogokat, melyek talán most is megilletik őket? Mi lenne, ha a játék és ezáltal a közösségi életük nem csak zárt épületekben és elkerített játszótéren kapna helyet? Mi lenne, ha nem a gyermekeket szorítanánk egyre kisebb térbe, hogy biztonságban tudjuk őket, hanem mi, felnőtt városhasználók próbálnánk meg úgy létezni, hogy a gyermekekre is odafigyelünk? Hiszen nekik is ugyanolyan joguk van a köztereinkhez, mint nekünk.

A kutatásban ezeket a kérdéseket vizsgáljuk, kísérleti helyszínnek pedig a Józsefvárosi Kiss József utcát választottuk. Ennek oka egyrészt, Józsefváros rendkívül sokféle társadalmi réteggel, építészettel és hangulattal teli közege, másfelől pedig a környéken számos kísérleti beavatkozás kezdte el felújíti a fejét az önkormányzat kezdeményezéséből, melyeket szeretnénk a kutatás keretében vizsgálni, és akár kiegészíteni a tapasztalatok alapján.

Ebben a mikrokörnyezetben apró beavatkozások segítségével próbáljuk megfigyelni mindazt a sok kis finomságot, ami a gyermekeket kizárja vagy éppen bevonzza a közterek használatába. A látottakat pedig

összegyűjtjük, újrendezzük, elemezzük - végül pedig talán eggyel közelebb kerülünk annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy milyenek lehetnének a gyermekközpontú városok. Hiszen az a város, ami a legkisebbeket szolgálja, valójában mindenkire pozitív hatással van.

Bibliográfia:

Rosa Danenberg, Vivan Dumpa, Hans Karssenberg (szerk.): *The City at Eye Level for Kids*. Rotterdam, Stipo Publishing. 2018.

Hans Karssenberg, Jeroen Laven, Meredith Glaser, Mattijs van 't Hoff (szerk.): *The City at Eye Level*. Delft, Hollandia, Eburon Academic Publishers. 2016.

David Harvey: *The Right to the City*. *New Left Review* 53, September-October 2008

Tihanyi Dominika: *Kreatív stratégiák, DLA értekezés, Budapest, MOME, Bánszegy Biborka, Gránási Sára: A rendbontás emlékezete*. 2019.

Christa Reicher, Päivi Kattaikko, Silke Edelhoff, Angela Uttke: *Gyerekek szemmel. Építészet gyerekeknek és gyerekekkel. kultúrAktív Egyesület és Kódex Nyomda*. 2013.

AQUATECTURE - ÉPÍTÉSZETI KÍSÉRLETEK A KLÍMAVÁLTOZÁS OKOZTA ÁRADÁSOK ÉS TENGERSZINT EMELKEDÉS KIHÍVÁSÁIRA

szerző: Szepesi Anna

konzulens: Alföldi György DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi tanár, dékán
Kurucz Olívia, Urbanisztika Tanszék, doktorandusz

A klímavázolás többek között nagyobb esőzésekkel és a tengerszint növekedésével jár, melyek közül ez utóbbi a szökőárak magasabb kockázatához is köthető. Ezek számos tengerparti ország számára jelentenek súlyos következményeket. Jelenleg körülbelül 600 millió ember él a tengerpartokon. Becslések szerint már 2050-re 140 millió ember otthona lesz víz alatt dagálykor és 300 millió ember lakhelyén lesz áradás minden évben.

A 21. század végére a globális átlagos tengerszint akár 1 méterrel is megnőhet, így a tenger 5 millió km² területet árasztana el a világ alacsony fekvő területeiből, elpusztítva az összes termőföld harmadát.

A vízszint emelkedése az élet számos területét befolyásolja: lakóhely, munkahely, étel-, víz- és energiaellátás, közösségi terek. Vannak országok, amelyeket már évek óta kutatnak, kísérleteznek és próbálnak megoldásokat találni arra, hogyan tudnának alkalmazkodni a kialakuló helyzethez.

A szárazföldi terjeszkedés korlátozott, azonban mi történik, ha az ember nem a szárazföldre, hanem a vízre kezd építkezni? Vajon úgy is biztosíthatóak a mindennapi életben megszokott körülmények?

Dolgozatomban az árvizek és a tengerszint emelkedéséből következő problémákkal szemben legveszélyeztetettebb városok, országok építészeti megoldásait és terveit elemzem. Ezek közül is azokra a megépült és tervben lévő projektekre fókuszálok, amelyeket a vízre terveztek, ezáltal bemutatni egy másfajta építészeti, másfajta élet lehetőségét.

ÉPÍTHETÜNK A HÍDJAINKRA?

szerző: Puskás Levente

konzulens: Varga Imre, Urbanisztika Tanszék, mérnöktanár

„Kevés kétség férhet hozzá, hogy sok tekintetben a hidépítés története a civilizáció története is. Rajta keresztül jól érzékelhetjük az emberiség fejlődésének egy fontos részét.” /Franklin D. Roosevelt 1931./ Hozzá tehetjük még hogy ezen belül a kommunikáció fejlődésének az új szintje is.

Talán az élet feltételeként is tekinthetünk a szélesen értelmezett mozgásra, helyváltoztatásra és az élethez szükséges anyagokkal történő találkozásra. Az élet sikerességét befolyásolja a találkozás érdekében felhasznált energia mennyisége is. A hatékonyan bizonyult helyváltoztatás ismétlődései útvonalak rögzülésével, bevésozásával járhatnak.

Az emberi együttműködést lehetőségét megteremtő kommunikáció egyik feltétele a találkozás, amely szükségessé teszi a mozgást, helyváltoztatást a közlekedést. A táji adottságok, határvonalak a kommunikációnak a fent leírt csatornáin kritikus pontokat, területeket hozhatnak létre. Ezeket a pontokat nevezi a településföldrajz nagy helyzeti energiával rendelkező területeknek. Ilyen lehet egy völgy kapuja vagy egy folyó átkelési szakasza, amely kaput nyit egy határvonalon. Az ilyen helyeken esetleg híd épül, akkor belátható, hogy egy híd egy racionális gazdasági és földrajzi igényre adott válasz, ami tovább növeli a terület fejlődését, lásd hidak mellett felépült kereskedő városok. „A híd olyan építmény, amely közlekedési vagy szállítási kapcsolatot teremt valamely hegyszoros völgy, út, vasút, folyó, egyéb víztömeg, vagy más fizikai akadály két oldalán elhelyezkedő területek között. A hídnak egyúttal biztosítania kell az áthidalt akadályon zajló forgalom (pl. közút, vasút, hajózás) számára szükséges szabad teret (úrszelvényt).” Pallas nagylexikon

Térségünkben a római korban műszaki újításokkal - rendszerszerűen - támogatott úthálózat épült ki a Duna mentén. Jelentős társadalmi változásokkal kísért korok után ezt az infrastrukturális szintet csak sokkal később és lassabb fejlődés következtében sikerült ismét elérni. Az 1838-as árvíz után Pesten és Budán több ütemben megindult a Duna-part kiépítése. Innentől folyamatosan állandó téma lett Pest és Buda rakpartjainak használata, a folyón történő átkelésnek a megkönnyítése. A gazdaság, kereskedelem és a közlekedés elsőbbségét szem előtt tartva kiépítetté váltak a városon belüli vízparti területek.

A 20. században azonban egyre növekvő igény alakult ki a vízpartok aktív, rekreációs használatára, ezzel a város lakóinak igénye megváltozott. Mára egy kultúrában gazdag, gyalogosan ismét jól használható, zöld

területekkel övezett lélegző Duna-partra vágyunk. Ami 200 éve létszükséglet volt, egy élhető Budapest gátja lett, és ezt csak óriási összegekkel és teljes városi összefogással lehetne megváltoztatni.

Innen ered a kérdés, „Mi történik most a hidakkal?” Ezek jelenleg szintén az úthálózat részei, olyan kiemelt pontok, ahol a két part találkozik egymással. Mondhatjuk-e, hogy az igény itt is megváltozott, már nem csupán átkelni szeretnénk, hanem használni szeretnénk őket, kiélvezni a Duna adta látképet. Néhány esetben, egyszerű válasznak tűnhet, hogyan egészítsük ki a híd funkcióját, azaz egy meglévő szerkezetet megváltoztathatunk-e.

Érdekes belegondolni: „Vajon máshogy is használhatnánk-e hídjainkat, anélkül, hogy a meglévő hálózatunkat áldoznánk fel?” „Meddig szabad elmenni, ha a városszövet terjeszkedése úgy kívánja, bevonhatjuk-e jobban a folyókat, hidakat a város életébe, a kommunikáció, a találkozás tereibe, vagy az mint egy veszélyes infrastruktúra, csak izoláltan futhat át a városon keresztül?

A kérdések megválaszolásához a dolgozatomban körbejárom több történelmi példát, ahol a hidak nem csak átkelésre szolgálnak. Ilyen a Firenze Ponte Vecchio, a Velence Ponte Rialto vagy a Guangji híd Chaozhou-ban. Továbbá elemzem a megvalósult vagy a megszületett, de meghiúsult vagy még el nem készült kortárs példákat. Választ keresek arra, hogy milyen feltételei vannak egy híd újragondolásának.

A BALATON MINDENKIÉ / A '60-AS, '70-ES ÉVEK BALATONI SZÁLLODAÉPÍTÉSZETE

szerző: Böröndy Júlia

konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

Az 1956-ot követő lazításoknak köszönhetően a magyar turizmus látványos fejlődésnek indulhatott. Habár eleinte a szezonális miatt a nagyobb beruházások csak Budapestet célozták, hamar felismerték a Balatonban rejlő potenciált: kedvező adottságai vonzották a nyaralni vágyókat, belföldről és külföldről egyaránt, nemcsak baráti, de tőkés országokból is. A magyar tenger idegenforgalmának fellendülésével szükségessé vált a férőhelykapacitás növelése, mely az alacsonyabb árfekvésű szálláshelyek létesítése mellett, a tőkés országokból érkezők igényeinek kiszolgálására szállodaépítéssel volt megoldható.

Az '50-es évektől a kedvezményes szociális üdültetés jegyében, „a Balaton mindenkié” jelszóval minden eddiginél többen juthattak el a magyar tenger partjára. De vajon tényleg mindenki egyenlő arányban részesülhetett a Balaton-part használatából? A dolgozat megírása során ennek a kérdésnek a megválaszolása vezérelt.

Kutatásom alapját archív folyóiratok és a téma szakirodalmának tanulmányozása adta, melyek segítségével képet kaptam a balatoni idegenforgalom kibontakozásáról. A dolgozat második felében Siófokot vizsgáltam meg mint esettanulmányt; ennek eszköze a folyóiratokon túl az általam összeállított kérdőív volt. A kérdéssorra támaszkodva lehetőségem nyílt a korszak szállodaépítészetről alkotott, jelenkori vélemények becsatornázására, s nemcsak a siófokiak, de a városba csak nyaralni járók nézőpontjának megismerésére.

FOLYÓPARTI TELEPÜLÉSEK TÉRHASZNÁLATA A MÚLTBAN ÉS A JELENBEN - ROSZTOV RÉGIÓ, OROSZORSZÁG

szerző: Krasikova Iaroslava

konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

Water is basic element of life. The most valuable resource, people will always need. During historical development of human kind we taught how to adapt water around us (rivers, seashores, etc.) for our own needs. Concerning such crucial importance of this element, there is no need to admire, why people have always been used waterfronts intensively. The article is devoted to systematizing knowledge about Rostov region settlements, situated close to water; influence of Cossacks' culture on functional use of those settlements, concerning their architecture and urban planning. Since the earliest years of current era river Don and its basin was a core of special and unique contact zone, where the mutual influence of the ancient and barbarian Iranian world on the one hand, and the interaction of the sedentary and nomadic (Sarmatians, Scythians, Turks and so on) population of the region on the other created base for diverse ethnical mixture. Result of evolution is reflected in many interconnected planes: economic, ethno-cultural, historical and even architectural. Attention is paid to case studies, which analysis helps to understand both background of settled formations and current situation.

A ZÖLD CSAPADÉKVÍZ KEZELÉS MODELLJEI, MINT A VÁROSRÉSZEK FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSÉNEK MOZGATÓRUGÓJA. - A WATER SENSITIVE ZOMERHOF / AGNIESE (ROTTERDAM) ÉS AZ AUGUSTENBORG (MALMO) ÖKONEGYEDEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE

szerző: Sami Minatullah

konzulens: Szabó Árpád DLA, Urbanisztika Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető

Over the coming decades, climate change will be a strong threat on our planet. This threat, caused by urban density and human consumption, means greenhouse emission, floods, and desertification, etc. Many planners and urban designers develop urban strategies to build stronger cities, which can cope with future disasters and can provide greater capacity for resilience. One of the several issues affecting cities is the change in flood pattern. This is influenced by natural and socio-economic trends as well. This paper focuses on the special part of sustainable development practices that through the collaboration of community members and design leaders create innovative solutions for social and ecological issues in Eco-districts. In these cases, participation plays a vital role in raising awareness against climate risks. Green stormwater management in Eco-districts is one of the resilient solutions to increase districtwide green sustainable performance. Consequently, managing stormwater will have a positive affect on biodiversity by growing vegetation around small canals and watercourses in the urban landscape of the neighborhoods. The aim of the research is to investigate the strategy of stormwater management at the neighborhood scale and to compare the two identified case studies in two different cities in Europe Rotterdam and Malmo. It reveals how they use similar green strategies and how they are different in mitigating the flood effect. Moreover, it examines the positive impacts of social infrastructure in the two projects. Obviously, both Eco districts are regarded as sustainable design projects that conserve and reuse potable water and provide relief for stormwater runoff through natural drainage systems. Meanwhile, they differ in project objectives as well as final outcomes. The method of the research is to make comparative analysis of the two projects and the measures of positive impacts on social resilience is used as well. The conclusion of the paper is to provide recommendations for cities and neighborhoods, that are willing to implement Eco districts and achieve sustainability within their communities.

TURISZTIKA ÉS VÁROSFEJLESZTÉS VIZSGÁLATA A HELYI TÁRSADALOM ÉS A TURISTÁK SZEMPONTJÁBÓL, PETRA, JORDAN

szerző: Alhasanat Hashem, Chafrour Abla

konzulens: Wettstein Domonkos PhD, Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

After looking at the current settings and the actual reality of the tourism and the experience of the visitors towards the magnificent ancient city of Petra, As the Nabatean's civilization had built it and occupied the city at 400-200 BCE, And in the southwest part of Jordan the astonishing red-rose city of Petra has an unusual event of the increased and rapid growth of tourism statistics as the number of annual visitors is remarkable for the last 3 years 2016- end of 2019.

This paper will discuss various aspects that are based on the facts and the social experience which we obtained and being as a part in the community of the town, nevertheless the residents are facing such a great transformation and numerous opportunities in the aspect of socio-economic benefits that come as a reward of working and investing labour and time and capital into the tourism sector, and how to maximize the full potential of the tourism and investment and emerging the new urban visions for better city layout, and the center of Wadi Musa town is facing overcrowding and becoming out of urban formation due to lack or slowed down urban planning which leads to increment urban and city issues and result in creating a sensitive case that might result to unpleasant settlements and unsafe to solve.

Most of the community composition and individuals dismissed the knowledge of the importance of moving forward towards a better developing through planning and urbanity approaches which may increase the complexity of the challenges upon futuristic planning and development, and proper management methodology as the study conclude will help greatly to apprehend the possibilities.

Keywords:

Urban space, Socio-economic, Tourism, space planning, city planning, Petra City, Wadi Musa Town, Ancient city, City Layout, Development, Urban Vision, activities

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - BEJRÚT

2020.11.12. 9:00 – 11:00

teams kód: zp9suw4

Elnök: Herczeg Tamás DLA, NYME SKK Alkalmazott Művészeti Intézet, egyetemi docens

Tagok: Nagy Márton DLA, BME Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Bartók István DLA, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Rabb Donát, Minusplus, építész, vezető tervező

Titkár: Dávid Dóra, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

ÚJRATERVEZÉS - KONTÉNER ÉPÍTÉS ZET BEJRÚTBAN 9:00

Szerző: Czirkó Viktória

Konzulens: Sági Gergely, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

A PARAMETRIKUS TERVEZÉS INTEGRÁLÁSA A KRÍZISÉPÍTÉS ZETBE 9:20

Szerző: Juhász Júlia, Kányádi Borbála

Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Pálóczi Tibor, Rajzi és Formaismereti Tanszék, mérnök tanár

BEJRÚT - TETŐTÁJ ÚJRAGONDOLVA 9:40

Szerző: Laczó Eszter, Papp Alexandra

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszék vezető

CONNECTAIR 10:00

Szerző: Paragi Anett, Simon Patrik

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszék vezető
Dávid Dóra, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

POP-UP HÁLÓZAT: MÉRSÉKELNI A KRÍZIST ÉS FELLENDÍTENI AZ ÚJJÁÉPÍTÉST BEJRÚTBAN 10:20

Szerző: Istók Anna

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszék vezető

TÉR A VÁROS FELETT 10:40

Szerző: Dóka Antal, Samicskov Milán

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszék vezető

ÚJRATERVEZÉS - KONTÉNER ÉPÍTÉSZELET BEJRÚTBAN

szerző: Czirkó Viktória

konzulens: Sági Gergely, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

Augusztusban egy robbanás rázta meg Bejrútot. Az ebből bekövetkező helyzet adta a TDK témám alapját, amely lényege, hogy a károsultak számára ideiglenes lakhatási megoldást tudjak nyújtani, amíg az alapvető felújítási munkálatok elkészülnek.

A robbanás következtében a kikötő nagy része a földdel vált egyenlővé és a hozzá közel eső városrész épületeiben is jelentős károk keletkeztek. A kikötőben tárolt tengeri szállító konténerek a robbanás hatására megsérültek, eldeformálódtak, így eredeti funkciójukra már nem alkalmasak. A kikötő környékén a legtöbb lakóépület is lakhatatlanná vált. Míg ezeket nem sikerül újra lakhatóvá tenni, addig szükségszerű lenne egy ideiglenes városrészt létrehozni, akár a sűrűn lakott belváros szélén, amely a felújítások végéig biztosíthatna lakhatást a károsultaknak.

A tervezés során a sérült, de továbbra is merev szerkezeteknek tekinthető konténereket használnám fel. Szeretném úgy átalakítani őket, hogy akár önálló lakásként is megállja a helyét, de akár többet egymásba építhetünk, annak függvényében, hogy mennyien is használnák ezeket a lakásokat. Többszintes épületek kialakítása során a legalsó szinten az alap szükségleteket kielégítő egységek kapnának helyet, mint például élelmiszerbolt, mosoda.

Mivel Bejrút éghajlati adottságai különös kihívás elé állítanak árnyékolás és hővédelem szempontjából, ezért a fenntartás költségeinek csökkentésére különleges, egyedi low-tech megoldásokat alkalmazok a hővédelemben. A további költségcsökkentés érdekében napelemmel szerelném fel a „lakásokat”, ezzel is segítve a károsultakat.

Inspiráció:

Arkitema Architect, Dánia

(<https://www.archdaily.com/881874/shipping-container-architecture-continues-to-transform-cities>)

Irodalom:

ARAVENA, A. - IACOBELLI, A.: *Elemental: Incremental housing and participatory design manual*; Berlin; Hatje Cantz; 2012

RAGETTE, F.: *Traditional Domestic Architecture of the Arab Region*; Sharjah; Edition Axel Menges; 2003

WAKELY, P. _ RILEY, E.: *The Case for Incremental Housing*. Cities Alliance Policy Research and Working Paper Series No. 1; Washington DC; Cities Alliance; 2011

A PARAMETRIKUS TERVEZÉS INTEGRÁLÁSA A KRÍZISÉPÍTÉSZETBE

szerző: Juhász Júlia, Kányádi Borbála

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Pálóczy Tibor, Rajzi és Formaismereti Tanszék, mérnök-tanár

Napjainkban a krízishelyzetekre való válaszkeresés egyre sürgetőbb kérdéssé válik. Ilyen helyzetekben a gyors, egyszerű és költséghatékony szempontok figyelembevétele elengedhetetlen, azonban ezen felül szociálisan és lélektanilag is fontos vizsgálni a feladatot. Ugyanis itt nem csak egy funkcióval rendelkező épületekről, hanem otthon és közösség teremtéséről is beszélnünk kell. Ennek a komplex feladatnak a segítésére és felgyorsítására igyekszünk lehetőséget keresni a TDK dolgozatunk keretében.

A gyorsan fejlődő technológiának köszönhetően egyre több olyan eszköz elérhető, amellyel egy nem szokványos tervezési módszertant integrálhatunk a folyamatba. A célunk egy parametrikus program segítségével, olyan algoritmus megalkotása, amely a tervezés első fázisához - telek elemzés, problématerkép - képes hozzájárulni, és egyben elősegíti a hatékony és gyors településtervezést is. Végeredményként a programot, rugalmasságának bemutatására, az aktuális bejrúti helyzetre fogjuk levetíteni.

Kutatásunkat két alapvető fázisra bontanánk. Először egy már meglévő esetet tanulmányozva, következtetéseket vonunk le, melyeket egy parametrikus programba beültetve alkalmazni tudunk különböző helyzetekre. A következő lépés, egy elemi modul megalkotása amelynek kiosztásával mind lakó mind közösségi terek megoldhatóak. Végezetül ezen komponenseket pedig egy működőképes tervjavaslatba építjük be.

A dolgozatunkban a krízisépítészeti aspektusait vizsgálva általános igazságokat, és egyedi tanulságokat is képesek vagyunk levonni. A célunk egy olyan módszert kidolgozni amely ezeket összegezni tudja és így használható eszközt nyújt a tervezők számára.

Forrás:

William Suyoto, Aswin Indraprastha, Heru W. Purbo: Parametric Approach as a Tool for Decision-making in Planning and Design Process. Case study: Office Tower in Kebayoran Lama

Kép: Bahareh Bisheh

BEJRÚT - TETŐTÁJ ÚJRA GONDOLVA

szerző: Laczó Eszter, Papp Alexandra

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

A klímaváltozás egyes hatásai jobban érzékelhetők a városokban, mint vidéken. Hőhullámok, egyre magasabb napi átlaghőmérsékletek és a hirtelen lezúduló eső következményeként villámárvizek alakulnak ki. Erre a nagy mennyiségű csapadékra a vízelvezető-rendszerek nem mindig vannak felkészülve.

Nyáron az egész világot megrázó bejrúti robbanás következményeként több száz épület semmisült, vagy rongálódott meg, és közel 300 000 ember veszítette el otthonát. A hidegebb évszakok közeledtével egyre sürgősebb a lökéshullám okozta károk és épületek helyreállítása. A téli hónapokban (december-február) az évi csapadékmennyiség több mint fele zúdul Bejrút városára, sokszor rövid időn belül, nagy mennyiségben. A nyári időszak ezzel ellentétben szinte csapadékmentes, nagy a szárazság, miközben a páratartalom igen magas.

Dolgozatunk célja a megsemmisült tetőszerkezetek olyan helyreállítása, amely reflektál a vízhiányra, arra építészeti megoldást keres, ezáltal a városkép és a „tetőtáj” is változik, új kialakítást kap. Az épületek tetejére telepített ültető közeg és növényzet megtisztítja a szennyezett városi levegőt, szűri a csapadékot, valamint hűvösen tartja az alatta lévő helyiségeket a nyári melegben. Az esővizet a természetes körforgásba visszajuttatja, valamint a páratartalom növelésével és a káros sugárzások elnyelésével javítja a közvetlen mikroklímát. A hirtelen lezúduló csapadékot a koncepció szerint összegyűjtjük és elraktározzuk, amely a nyári szárazság alatt felhasználható, illetve a zöldtetők telepítésével megakadályozható a csatornák túlterhelése, ezzel is csökkenthető a villámárvizek kockázata.

Források:

Anderson, W., Homes for a changing climate. UK, 2009

Ilyés, I. I., Rebuilding downtown Beirut. Budapest, 2015

Kaloustian, N., Diab, Y., Effects of urbanization on the urban heat island in Beirut, 2015

<https://www.weather-atlas.com/en/lebanon/beirut-climate#rainfall>

<https://www.gettyimages.com/detail/news-photo/cars-drive-in-a-street-flooded-by-heavy-rain-in-beirut-21-news-photo/78040642>

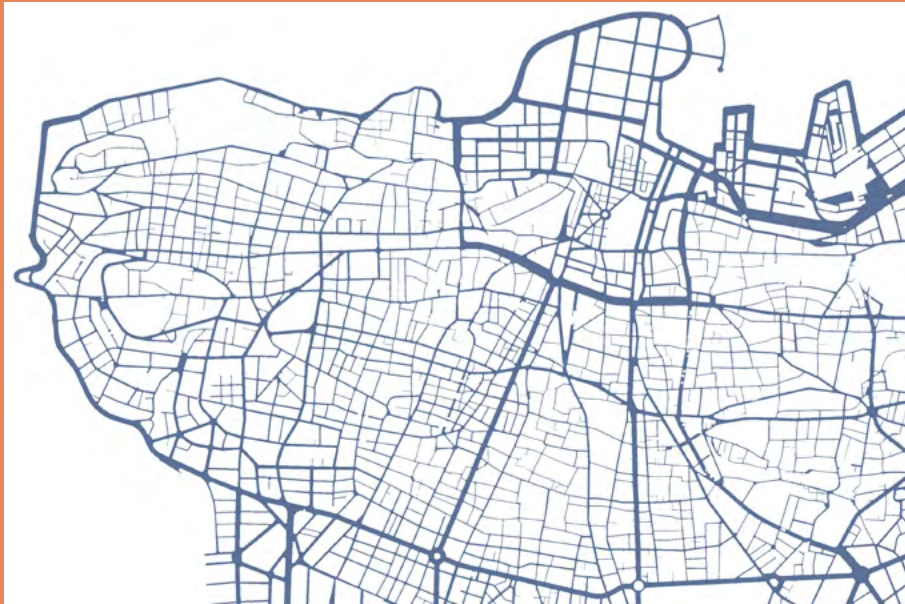
<https://egyptindependent.com/heavy-rain-causes-floods-paralyzes-lebanons-capital/>

<https://www.szepfazak.hu/epites-felujitas/zoldtetok-kialakitasa/386/>

CONNECTAIR

szerző: Paragi Anett, Simon Patrik

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető
Dávid Dóra, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

2020. augusztus 4-én hatalmas robbanás rázta meg Libanon fővárosát, Bejrútot. A katasztrófában számtalan épület sérült meg, vagy pusztult el teljesen. E balszerencsés eseményt követően magától értetődő építészeti feladat az érintett épületek mielőbbi helyreállítása, újraépítése. Ugyanakkor, a város jövőjének biztosítása érdekében itt nem állhatunk meg. Egy ekkora léptékű tragédia lehetőséget ad a helyreállításokon túlmutató fejlesztések beindítására, valamint a katasztrófát megelőzően is fennálló társadalmi problémák némelyikének megoldására, enyhítésére.

Az építészeti történetéből számtalan egyént, csoportot és mozgalmat, illetve hozzájuk kötődő projektet ismerünk, amelyekben a közös az, hogy mind építészeti és urbanisztikai eszközökkel igyekeznek radikális változásokat elérni. Mindezek mögött nem a megszokottól való teljes elszakadás iránti vágy, inkább az emberek gondolkodásának megváltoztatásának szándéka áll. Meg akarják mutatni, hogy az építészeti alkalmas lehet egy adott közösség komplex problémáinak megoldására is. Egy előremutató projekt megalapozhatja, és egyben katalizálhatja a város gazdasági és társadalmi fejlődését is.

Dolgozatunkban megpróbáljuk feltárni a város kaotikusnak tűnő közlekedési rendszerét, valamint több megvalósult projekt elemzését követően kísérletet teszünk olyan építészeti és urbanisztikai változtatások javaslatára, amelyek kapcsolatot teremtenek és fellendülést hoznak ott, ahol arra a legnagyobb szükség van, ezáltal elősegítve a város jövőbeli versenyképességét, folyamatosan változó világunk e különösen gazdag, ugyanakkor instabil vidékén.

Irodalomjegyzék:

Lepik, A., SMALL SCALE BIG CHANGE- New Architectures of Social Engagement. New York, 2010.

<http://u-tt.com/project/metro-cable/>

<https://wired.me/technology/bus-map-beirut-stops-yalla-bus/>

<http://busmap.me>

<https://www.businessinsider.com/medellin-cable-cars-what-like-to-use-transformed-city-colombia-2019-10>

<http://gondolaproject.com/category/installations/medellin-metrocable/>

<https://www.unstudio.com/en/page/11748/gothenburg-cable-car>

POP-UP HÁLÓZAT: MÉRSÉKELNI A KRÍZIST ÉS FELLENDÍTENI AZ ÚJJÁÉPÍTÉST BEJRÚTBAN

szerző: Istók Anna

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Bevezető // Motiváció:

Augusztus 4-e, Bejrút. A Közel-Kelet egyik legmultikulturálisabb és lepezsgőbb városa megdöbbentő események színhelye: a város központi kikötőjében történt robbanás, amely a tőle 290 km-re lévő Cipruson is érzékelhető volt, súlyosan megrongálta vagy az összeomlás szélére sodorta az épületállomány mintegy 70%-át, ezzel közel 300 000 embert téve otthontalanná. Az országot már ezen katasztrófa előtt is különböző válságok nyomasztották: a régóta gyűrűző gazdasági válság hiperinfláció létrejöttéhez vezetett, amelynek következményei a társadalom egészére nézve rendkívül komolyak. Bejrútban nincs elegendő ivóvíz, mindemellett, a hulladékkezelés sem megoldott, a keletkező szemét elhelyezésére gyakorlatilag a szabad övezetek szolgálnak, miután a szemétszállítás megszűnt. A politikai szituáció instabil. A kormány rendezetlen és képtelen a segítségnyújtásra. Mégis, és mindezek ellenére, az itt élő emberek nem adják fel. Saját maguk kezdeményezik és szervezik meg a romok eltakarítását és minden tőlük telhető módon próbálnak a bajbajutottaknak segíteni: valahogy úgy, ahogy a családi vállalkozásként indult „Souk El Tayeb” is, akik, bár eredetileg étteremként és a helyi termékeket árusító boltként működtek, gyors átszerveződésüknek köszönhetően, szeptember 8-áig már 36 500 adag ételt osztottak szét a rászorulóik között, és akik jelmondata: „Celebrating the land we love.”

Cél:

A céloom az, hogy a tervezett pop-up pavilonokból létrehozott hálózat teret biztosítson a helyi szinten szerveződő, segítséget nyújtó csoportok számára, annak érdekében, hogy a számos területen egyszerre jelen lévő krízishelyzet mérséklődhessen és a helyreállítás, újjáépítés folyamata fellendüljön. A kis léptékű pavilonépületek mindegyike újrahasznosítható anyagokból készülne, különböző funkcionális elrendezésekkel, a város kritikus, stratégiaileg fontos pontjain elhelyezve: egy mobil egészségügy állomás, ahol alapvető gyógyszerek kiosztása válna lehetővé; egy helyi élelmiszerek árusító pont, amely támogatja a lokális termelőket; egy adomány-kávézó és egy gyűjtőpont, ahol használt, feleslegessé vált ruhákat, használati cikkeket lehetne begyűjteni, majd azokat a rászorulóknak adományozni. A pop-upok azonos külső megjelenéssel rendelkeznének, amely a lakosok számára felismerhetővé, azonosíthatóvá tenné őket.

A cél az, hogy a pavilonok a közösségi segítségnyújtást szimbolizálják, kihangsúlyozzák a helyiek által képviselt erőt, amelyet a városuk újjáélesztésére és társaik megsegítésére használnak.

Tervezési lépések:

- újrahasznosított anyagok használatának lehetőségei a pop-up pavilonok tervezésében
- különböző funkciók kialakításának vizsgálata azonos léptéken belül
- variálhatóság, mobilitás kérdéskörének elemzése
- egységes külső megjelenés és a közösségi segítségnyújtással való azonosíthatóság kapcsolata

Források:

<https://disasterphilanthropy.org/disaster/beirut-explosion/>

<https://www.dezeen.com/2020/08/20/beirut-explosion-architect-designers-damage-businesses/>

<https://www.dezeen.com/2017/06/26/lebanese-designers-embrace-recycling-after-trash-crisis-beirut-design-week/>,

<https://www.instagram.com/p/CE3xzUrDOzH/>

Biennale Architettura (2016).

Taking care: Designing for the common good. – első kiadás: 2016 May, kiadó: Becco Giallo, 3. fejezet: Acting the Common Good – Culture Box – BIBLIOTHUB – Health Box – Articolo 10 – old.: 134-147 és 164-177.

Architecture for Humanity (2012).

Design Like You Give a Damn [2]: Building Change from The Ground Up – publikálva: 2012, kiadó: Abrams – Copyright to Architecture for Humanity, Fejezet: Community - Friends Center at Angkor Hospital for Children - Sustainable Strategies Diagram. old.: 214-217.

Matilda, M. (2003).

Shigeru Ban. – publikálva (első kiadás): 2003. Wickerwork House old.: 112 – interlocking units

TÉR A VÁROS FELETT

szerző: Dóka Antal, Samicskov Milán

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Építettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Bejrútot vizsgálva, most tekintünk el attól, milyen káros következményei lettek a nemrégiben történt robbanásnak, számos probléma merül fel azon felül is, melyek építészeti beavatkozások révén csillapíthatók, akár megszüntethetők.

Sajnálatos módon Bejrútba rengeteg ivóvizet, áramellátást importálnak az év egészében, pedig az ország elhelyezkedéséből adódóan sok természeti erőforrást tudna kihasználni. Ha a köztereket vizsgáljuk, észreveszszük, hogy nagyon kevés kültéri, szabad kosárpályát, játszóteret, vagy olyan parkot találunk, ahol ücsörögni lehet akár egy szökőkút mellett.

Olyan építészeti terveket szeretnénk bemutatni, ami ezeket a problémákat értékeli, s megoldási javaslatokat mutat arra, hogy a jövő Bejrútja hogyan is alakuljon egy olyan irányba, ami, ha nem is mindenki számára, de a legtöbben képes segíteni a mai világ létszükségeinek megteremtésével.

A városkép leginkább azt mutatja, hogy a felfelé törekvő toronyházak mellett elértéktelenednek a régi, de építészetiileg jelentős házak. Újat építeni leginkább akkor van lehetőség, ha a régit lebontják. Ha ezt a tendenciát folytatja a város, a beruházók szeme előtt nem az örökségvédelem fog állni, és ha párhuzamot állíthatunk, nézzük meg Kairót tíz évvel ezelőtt, és nézzük meg most; Kairó változása elé nézünk, ami azt eredményezheti, hogy eltűnnek a közterek, az utcák, ahová csak lehetséges, épületek nőnek a magasba.

A dolgozatunk koncepciója a város feletti város, ami elsőre bizarr, jövőbeli. Azt gondoljuk, ha megvizsgálunk mai, Bejtúri toronyházakat, azt tapasztaljuk, hogy a lapostetők rengeteg kiaknázatlan lehetőséget rejtenek. Egyik célja a lapostető beépítésére, hogy olyan funkciót telepítsünk a város fölé, ami az alapvető szükségleteken segít. Például az egész éves magas páratartalmat ki lehetne oly módon használni, hogy az a ház teljes napi vízhasználatát valamelyest kielégítse. A másik célja a tetők rendezésének, hogy akár több toronyház tetejét összekötve, közös, légi platformot létrehozva szociális funkciókat lehet kialakítani, így, ha nem is kosárlabda pályát, de egy kisebb léptékű játszóteret építve közösség tud kialakulni, ellenben a „lenti” világgal.

Az alapvető szükségleteket kielégítő funkciók telepítésével (pára-, esővíz gyűjtése, szoláris energia gyűjtés) akár öfenntartóvá teheti a másik végükön összekapcsolódott épületeket, mindemellett új világ születhet a hűsz-, harminc-, negyvenedik emelet fölött.

Azt gondoljuk, a koncepciónk egy megoldása lehet annak, hogy a napjainkban használt életter ne szűnjön meg, ne alakuljon át oly mértékben, hogy az használhatatlanná váljon.

Használt irodalom:

Stohr, Kate: Design Like You Give a Damn 1. Thamen & Hudson, UK 2006

Stohr, Kate: Design Like You Give a Damn 2. Abrams, New York 2012

Pisarik, Sonja: Spot on: Österreich / Austria, Germany 2014

Lepik, Andres: Small Scale, Big Change: New Architectures of Social Engagement, New York 2010

Képek forrása:

1, Idea for future city from the past from 1913 - <https://www.onverticality.com/blog/past-cities-of-the-future>

2, Fictional video game city concept - <https://deusex.fandom.com/wiki/Hengsha>

3, Multi-layered city concept - <https://divisare.com/projects/310049-char-tier-dalix-architectes-ferrier-marchetti-studio-the-multi-layered-city>

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - KOMFORT

2020.11.12. 9:00 – 10:40

teams kód: zp9suw4

Elnök: Hőnich Richárd DLA, Építész Stúdió, építész, vezető tervező

Tagok: Schrammel Zoltán DLA, BME Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Helfrich Szabolcs DLA, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Kund Iván Patrik, építész

Titkár: Horváth-Farkas Zsófia, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

ALFÖLDBE

9:00

Szerző: Szücs Viktória, Kukolya Blanka

Konzulens: Horváth-Farkas Zsófia, DEKON Kft., építész tervező

A NAP ALATT

9:20

Szerző: Móré Bence Mátyás

Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Szikra Csaba, Épületenergetikai és Épületgépészeti Tanszék,

ÉLŐVÍZ~ÉLETTÉR

9:40

Szerző: Stadler Anna Dorottya, Jaczkó Stefánia Janka

Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Medvey Boldizsár, Épületszerkezettani Tanszék, doktorandusz

FÖLD 2.0

10:00

Szerző: Czap Tímea, Faur Csenge, Szalai Csenge

Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

VÁLTOZÓ SZILUETT; ÉPÍTÉSZETI REAKCIÓ BEJRÚT PROBLÉMÁIRA

10:20

Szerző: Farkas Edit

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

ALFÖLDBE

szerező: Szücs Viktória, Kukolya Blanka

konzulens: Horváth-Farkas Zsófia, DEKON Kft., építész tervező

Önellátó és környezettudatos építészet, archaikus példákból kiindulva

Az archaikus és népi építészetben az emberek a környezeti adottságokat és erőforrásokat felhasználva építettek, mely építmények pusztulásuk után ismét visszakérültek a természetes körforgásba. Ez a ciklikusság szakadt meg a modern építőanyagok és a mai komfort sztenderdek nyomán egyre nagyobb számban használt gépészeti rendszerek alkalmazásával, melyek előállításuk és üzemeltetése sok energiát emészt föl és szennyezi a környezetet.

Az építés ily módon lineáris folyamattá vált, az építés során termelt hulladék és az épületekbe épített energiaigényes gépészeti rendszerek pedig súlyos környezeti károkat okoznak. Kutatásunk a hagyományos építési módok vizsgálatából és a természeti erőforrások tanulmányozásából kiindulva ezekre a problémákra keresi a megoldást, melynek végeredményeképpen az általunk megfogalmazott javaslatokat egy prototípus épületen mutatjuk be.

TDK dolgozatunkban egy olyan környezettudatos építőanyagokból, minimális gépészeti rendszerekkel, autonóm- öfenntartó pavilont tervezünk, mely a hagyományos építészeti eszköztárat kortárs kontextusba helyezi, a modern komfort rendszer figyelembevételével. Helyszín választásunk Magyarország egyik legjellemzőbb tájegységére az Alföldre esett, amely egyedi népi építészeti hagyományokat őriz és hazánkban az egyik legszélsőségesebb időjárási viszonyokkal rendelkezik, ami lehetőséget biztosít egy olyan épület prototípus megalkotására mely később az egész ország területére adaptálható lehet. Az általunk tervezett pavilon megformálása a magyar kultúrára jellemző, de elfeledett földházak vizsgálatán alapszik. A tervezési területünk, a Hortobágy, aminek természeti és turisztikai adottságait kihasználva a választott funkcióknak egy csillagászati látogató & kutató központ.

Napjainkban már evidenciává vált az építészetben is a környezettudatosság fontossága, ám eszközzrendszere még kiforratlan, a köztudatban nem elterjedt és néhány problémára még nem ad teljes értékű választ. Kutatásunkban ezeket a megoldásokat próbáljuk bővíteni, összefonni, és megmutatni, hogy bármely környezeti és éghajlati viszonyban is alkalmazható, hiszen őseink is hasonló elvek alapján építették hajlékaikat.

A NAP ALATT

szerző: Móré Bence Mátyás

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Szikra Csaba, Épületenergetikai és Épületgépészeti Tanszék,

Az építészeti gyakorlatban egyre jelentősebbé válik a megfelelő fizikai komfort megteremtésének kérdése, melynek számtalan különböző tényezője van. Ezek megértéséhez elengedhetetlen bizonyos jelenségek megfelelő ismerete, melyeknek egy része alul van reprezentálva az építészeti oktatásban. A dolgozatom célja, egy kísérleti oktatási anyag megalkotása, mely ezt a hiányosságot próbálja meg pótolni egy szűk, de jelentős területen.

Szándékom, hogy a végterméket befogadó építész vagy hallgató készség szinten értse meg az építészeti tervezés szempontjából jelentős fizikai jelenségeket, az épületeken belüli komfort építészeti eszközökkel való megteremtéséhez, ezzel csökkentve a mérnöki szimulációk szükségességét, és növelve az intuitív tervezés szerepét. A témát lehatároló jelenségkör pedig az épületek benapozása, tehát a megvilágítás és a szoláris energianyereség. Reményeim szerint a befogadó a megjelölt területre vonatkozóan egyfajta tervezési érzéket tud majd kialakítani, az építészek tartó szerkezeti érzékéhez hasonlóan.

A végleges anyag összeállításához elő sorban különböző virtuális szimulációk eredményeit szeretném összegezni több szempont szerint. Ezen szimulációk ideáltipikus (építészeti jellegű, térbeli geometriai) esetek célszoftverekkel történő benapozásvizsgálatát jelentik különböző esetekben egy virtuális próbatest segítségével. A vizsgálat során meghatározó lesz a próbatest pontos tájolásából és geometriájából fakadó eredmény, melyeknek fokozatos, lassú változtatásaiból kívánom kinyerni a fontos adatokat.

A vizsgálati eredményekből egyrészt szeretnék a célközönség számára egy a jelenségeket magyarázó, jól befogadható, szemléletes és értelmes oktatási anyagot összeállítani, másrészt pedig az eredmények kiértékelésével adott építészeti szituációkra vonatkozóan optimális geometriákat megállapítani.

ÉLŐVÍZ~ÉLETTÉR

szerző: Stadler Anna Dorottya, Jaczkó Stefánia Janka

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Medvey Boldizsár, Épületszerkezzetani Tanszék, doktorandusz

Az épületekkel szemben támasztott komfortkövetelmények kielégítésére bevett szokássá vált utólagos gépészeti berendezések felszerelése. Ezek nemcsak megjelenésükben és helyigényükben vannak hatással környezetükre, de kialakításuk és fenntartásuk költségesebb is lehet utólagos mivoltukból adódóan. Ha még ehhez hozzávesszük, hogy a klímaváltozás okozta súlyosbodó környezeti hatások miatt a komfort megteremtése egyre nagyobb energiaigénnyel lép fel, megállapíthatjuk, hogy érdemes a ház tervezésekor elsők között erre a területre koncentrálni.

Építészhallgatóként úgy érezzük, hogy a mi feladatunk felderíteni és alkalmazni „analóg” építészeti eszközöket, hogy a jövőben minél több épület készülhessen fenntartható szemléletmódban. Úgy látjuk, hogy az épületek többsége nem használja ki a környezet adottságait, köztük a vízfelszínben rejlő lehetőségeket sem.

A vízkörforgás természetes megjelenési formái (párolgás, lecsapódás, csapadék, szivárgás) legtöbbször problémaként lépnek fel az épületeknél. A víz azonban több lehet nemkívánatos határnál: tudatosan beépítve pozitívan befolyásolhatja a komfortérzetet.

A dolgozatunk két részből áll. Az elsőben egy általunk összeállított low-tech eszköztárat mutatunk be. Olyan építészeti eszközöket vonultatunk fel, amelyek passzívan tudnak segíteni épületeink kellemes mikroklímájának megteremtésében. A második részben az eszköztárból már egy válogatott elemkészletet használva tervezünk konkrét helyszínre úgy, hogy a ház a lehető legjobban kihasználja a környezeti adottságok nyújtotta lehetőségeket, minimális gépészeti rásegítéssel.

Felhasznált irodalom:

Ertsey Attila - Medgyasszay Péter: Fenntartható építészet. TERC Kft. 2017.

Lányi Erzsébet: Környezettudatos épített környezet – A modellváltás elvei és építészeti eszközei. Értekezés, Bp. 2010.

<https://qubit.hu/2020/05/05/1-3-milliard-ember-lakohelyen-valhat-elviselhetetlenne-a-klima-2070-re-fel-kell-keszulnunk-a-befogadasukra>

Kép forrása:

<https://kirandulastippek.hu/vertes-gerecse-velencei-to/bokodi-to-az-uszo-horgaszfalu>

FÖLD 2.0

szerző: Czap Tímea, Faur Csenge, Szalai Csenge

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Építettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Napjaink egyik legtöbbet hallatott problémája a klímaváltozás, amely átalakítja környezetünk működését, éghajlati adottságait, ezzel befolyásolva az életkörülményeinket is. Rengeteg ember kerülhet olyan helyzetbe, hogy lakhatásra alkalmatlan klíma alakul ki eddigi lakóhelyén. Egyes kutatások szerint, akár egymilliárd ember is útra kelhet 2070-ig a klímaváltság miatt, csak hogy a legtöbb országnak, nincs válasza arra, mi a teendő ebben a helyzetben.

A lakáspiac nem épít annyi új lakóhelyet évente, hogy az fenntarthatónak lenne mondható, nem hogy a közeljövőben képes legyen tömegek lakhatását megoldani komfortos keretek között. Ebben az esetben nem csak emberek átmeneti elhelyezéséről lenne szó, hanem új állandó lakhelyek létesítéséről. Tehát olyan megoldást kellene keresni, amely hosszú távra szól – környezetbarát és fenntartható-, és gazdaságos keretek között telepíthető.

Az építési hulladék mindig is nagy szerepet játszott a környezetszennyezés mértékében, és ennek 48%-a a kivitelezés szakaszából származik, 35%-a az építőanyagok termeléséből és természetesen a szállítás sem elhanyagolható. Ennek mértékét redukálhatná a földépítészet technológiája: ugyanis a kivitelezés hulladékának több, mint kétharmadát az földmunkákból visszamaradt föld adja, amely - szennyezésmentesen - teljes mértékben újrahasznosítható. Lokális forrásból, minimális szaktudással korszerű igényeknek megfelelő lakóház konstruálható belőle, emellett a magyar építészeti hagyományokra építve modern, de illeszkedő és nem környezetidegen megoldásként beszélhetünk róla.

Kutatásunk ezt a kérdéskört kívánja körbejárni. Elsődleges célunk, egy az egész ország területén használható toolkit létrehozása, amelyből válogatva létrehozható adott helyen egy ilyen igényeket kielégítő ház. Másodlagos pedig, hogy az általunk létrehozott eszköztárból, mi is elkészítsünk egy Szatmáron található, régi ártéri területen lévő telekre egy házat, amely képes bemutatni a toolkit használatát és az elméletünk gyakorlati megvalósulását.

FORRÁSOK:

<https://qubit.hu/2020/05/05/1-3-milliard-ember-lakohelyen-valhat-elviselhetetlen-a-klima-2070-re-fel-kell-keszulnunk-a-befogadasukra?>

<https://www.archdaily.com/875085/from-landscape-to-roofscape-lau-ra-katharina-strahle-and-ellen-rouwendal>

Klaus Daniels (1998) Low-Tech Light-Tech High-Tech, Birkhäuser

<https://csokabalazs.blogstar.hu/oldal/foldepiteszet/28900/>

http://www.belso-udvar.webzona.hu/epfel_9710.pdf

VÁLTOZÓ SZILUETT; ÉPÍTÉSZETI REAKCIÓ BEJRÚT PROBLÉMÁIRA

szerző: Farkas Edit

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Számos uralom alatt, háborúk, válságok és természeti katasztrófák bekövetkeztével is Bejrútot az 1970-es évekig a Közel-Kelet Párizsaként tartották számon. A különböző kultúrával rendelkező népek ideérkezése a nemzeti identitás állandó kereséséhez, vallási, illetve társadalmi csoportok hegemon törekvéséhez vezetett.

A sokrétű káoszt Bejrút szerkezete, építésze jól tükrözi, modern üvegtornyok, hagyományos épületek és ókori maradványok szöveteként érzékeljük a várost. Ebben a káoszban nincs rendszer, a tömegközlekedés, a megfelelő víz- és áramellátás hiányosságai, a szemétszállítás mindennapos problémát jelent az ott élők számára.

Ilyen körülmények között történt a tragikus augusztus 4-ei robbanás, amely a város jelentős részén komoly sérüléseket okozott. Az épületállományban óriási károk keletkeztek, 300.000 embernek el kellett hagynia otthonát. A városközpont ezen területének, különösen a szinte teljesen elpusztult kikötőnek az újjáépítése elengedhetetlen feladat a közeljövőben, azonban a következő hónapokban megnő a csapadékos napok száma, így a legsürgősebb teendők közé tartozik, hogy a beázás elkerülése érdekében a viszonylag ép épületeket renoválják, melyeknek a tetőszerkezetük semmisült meg a katasztrófa következtében.

A dolgozatomban megoldást keresek egy gyorsan kivitelezhető, de hosszútávra szóló fejlesztésre, amely először az épületek lefedésével, helyreállításának terveivel foglalkozik, de egységet alkot egy új technológiával, amely a víz, esővíz vagy pára formájában való begyűjtésére és tisztítására koncentrálna az ottani éghajlathoz igazodva. A korszerű innovációnak azonban meg kell állnia a helyét Bejrút sokrétű építészetében a tervezést illetően is, idomulva a modern és a hagyományos épületek összképéhez egyaránt. Tekintettel a problémák léptékére egy komoly műszaki elképzelés óhatatlanul nyomot hagy a városképen, a sziluett részévé válik – ennek építészeti eszköztára, a 'toolkit' a kérdés lényege.

A robbanás egy sokszori újjászületés lehetőségét hordozza magában, de az önérdék vezérelte fejlesztések helyett a város életminőségének növelésére kell összpontosítani, hogy az újra megállja a helyét nyugati színvonalon is, a hagyományok megőrzése mellett.

Szakirodalom:

Alice Min Soo Chun, Irene E Brisson: Ground Rules for Humanitarian Design, West Sussex 2015

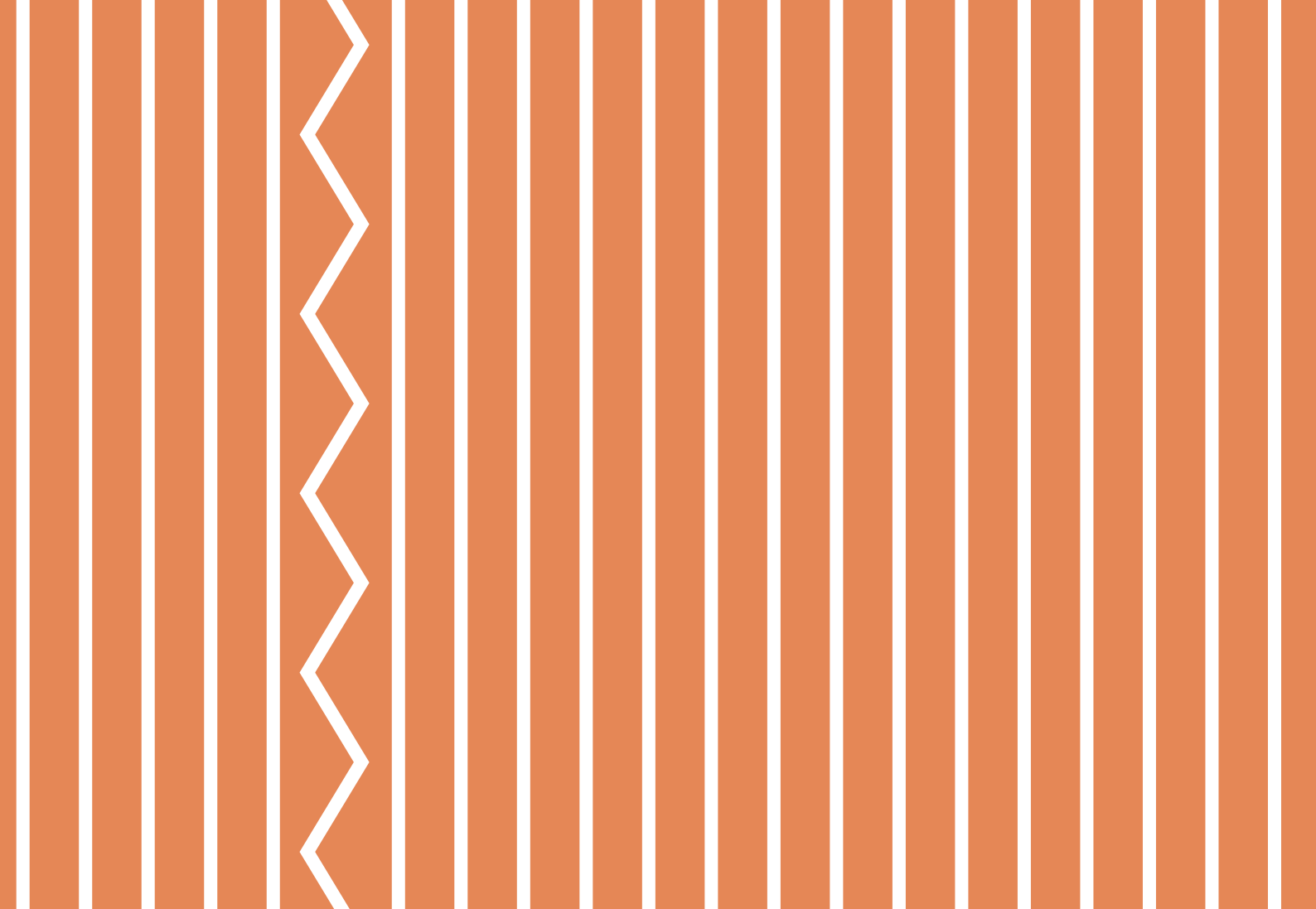
Amale Andraos, Nora Akawi, Caitlin Blanchfield: The Arab City: Architecture and Representation, New York 2016

ETH Zurich, Dr. Josep Lluís Mateo: Middle East, Landscape – City - Architecture, Zurich 2013

ETH Studio Basel: The inevitable specificity of cities, Zurich 2015

David Sanderson, Jerold S. Kayden and Julia Leis: Urban Disaster Resilience, New Dimensions from International Practice in the Built Environment, New York 2016

Resource of the picture: <https://www.eltribuno.com/salta/nota/2020-8-4-16-3-0-israel-niega-estar-involucrado-en-las-explones-de-beirut>

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - LOCUS

2020.11.12. 9:00 – 11:20

teams kód: zp9suw4

Elnök: Sajtos Gábor DLA, SAGRA, építész, vezető tervező

Tagok: Vukoszávlyev Zorán PhD, BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi docens
Fábián Gábor DLA, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Dévényi Márton, MARP, építész
Berzsenyi Emese PhD, vallástörténész

Titkár: Sági Gergely, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

KORTÁRSEMLÉK?	9:00
Szerző: Balczó Ákos	
Konzulens: Horváth-Farkas Zsófia, DEKON Kft., építész tervező	
TÍZ FOLYOSÓ	9:20
Szerző: Varga Réka Angéla	
Konzulens: Helfrich Szabolcs DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
BARNAG - 2 TORONY	9:40
Szerző: Fercsik Fruzsina	
Konzulens: Sági Gergely, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz	
ÁTMENET	10:00
Szerző: Janda Ákos Boldizsár, Révész Tamás Ákos, Paragi András Bence	
Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Szabó Péter-Róbert, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, külsős konzulens	
HELY A JELENNEK	10:20
Szerző: Tóth Kincső, Zsanda Anna Kornélia, Béres Luca	
Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens	
ZWE/EN	10:40
Szerző: Gugj Anna, Nyiri Csongor	
Konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens	

KONSTRUKTÍV REDUKCIÓ

Szerző: Zacher Bendegúz, Kaknics Péter

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

11:00

KORTÁRSEMLÉK?

szerző: Balczó Ákos

konzulens: Horváth-Farkas Zsófia, DEKON Kft., építész tervező

A BME Központi épület kortárs használatának vizsgálata

Hauszmann Alajos így ír épületéről: „A külső és belső építészeti kiképzés tervezésénél figyelemmel kellett lenni arra, hogy a tanintézet főiskolai jellege kellőképpen kifejezésre jusson. Kívánatos lett volna, hogy a királyi József-műegyetem, mint az ország egyedüli főiskolája, mely alkalmat nyújt az építőművészetben való magasabb kiképzésre, legalább annak középponti épületében, a térbeli követelmények kielégítése mellett olyan emlékszerű alkotás legyen, mely hazánk jelenkori építőművészeiének fejlettségét is méltóan dokumentálja.”

Az építész értekezéséből kiderül, hogy a központi épület esetében tervezésétől fogva elsődleges szempont volt a korszak építészeti és mérnöki fejlettségének hű reprezentálása. A szűkös költségkeret és a kompromisszumok ellenére is, Hauszmann és neves építésztársai egy világszínvonalú egyetemi campust hoztak létre. Habár 1909 óta sok víz lefolyt a Dunán, a „K” épület ma is büszkén áll a lágymányosi parton. A főépület kiegyensúlyozott tömege, impozáns főhomlokzata, vagy a nagyvonalú terek és a kiművelt beltéri részletek egyetemisták generációinak vált „emlékszerűvé”. Az elmúlt évtizedekben azonban az egyre gyarapodó hallgatói létszám, a változó oktatási rendszerek/eszközök és a rohamosan fejlődő technológia új, addig nem tapasztalt követelményeket támasztott az épülettel szemben. A folyamatos modernizálás, és a néhány korábbi nagyobb léptékű átalakítás ellenére ma is újra kérdéseket kell feltennünk az épület használhatóságával és korszerűségével kapcsolatban.

Vajon a „K” épület ma is őszintén képviseli a jelenkori magyar építőművészetet? Mik az épület mai használatából fakadó problémák/nehézségek, és milyen építészeti eszközökkel lehet ezeket orvosolni? Hogyan egyeztethető össze a műemlékvédelem jótékony szigora a XXI. századi igényekkel? A történeti múlt, és az építészeti örökség milyen formában tud összhangba kerülni egy kortárs építészeti beavatkozással?

Kutatásomban ezen kérdések mentén elindulva, először a „K” épület működésének alapos vizsgálatával, majd a legfontosabb problémák megnevezésével, végül konkrét javaslatok megfogalmazásával dolgozom fel a témát. A tanulmányban vizsgálnám többek között a színek alkalmazását a beltéri tájékozódási nehézségek kiküszöbölésére, emellett feltérképezném az épület közlekedőrendszerének és közös tereinek

hiányosságait, és kis léptékű, de lehetőleg célravezető javaslatokat tennék megoldásukra. Elsősorban építészeti szakirodalom felhasználásával, előképek elemzésével és tervezéssel keresném a választ a felmerülő kérdésekre. TDK munkám legfőbb célja olyan progresszív, de a műemlékvédelem szempontjából etikus megoldások keresése, melyek mindamellett, hogy megfelelnek a jelenkor igényeinek, hatékonyan orvosolják az épület történeti mivoltából fakadó ellentmondásokat.

Irodalomjegyzék:

Nemcsics Antal: Szindinamika-színes környezet tervezése, 2003

Armuth Miklós, Lőrinczi Zsuzsa: Műegyetem-A történeti campus, 2013

Tánczos Tibor: Téralakítás és dizájn mint oktatásmódszertani lehetőségek a kortárs iskolaépítészetben, 2015

TÍZ FOLYÓSÓ

szerző: Varga Réka Angéla

konzulens: Helfrich Szabolcs DLA, Ipari és Mezőgazdasági Építettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

TÍZ FOLYÓSÓ

A projektum a K épület 2. és 3. szintjének újragondolásáról szól. Inspiráló alkotókörnyezet létrehozása a célom, amely példaként szolgálhat az építész társadalmi és gazdasági szerepéről.

Központi épületünk 1909 óta több funkcióját Zednau-cserépekkel, impozáns műveltségű, allegorikus üzenetű szobrákkal és parkkal illeszkedik meg, az ősszerű a dualizmus korának divatját és esztétikáját. Az adott korban kiemelkedő épületnek azonban mára számos hiányát is megérezzük. A 20. század építészeti hullámai átfertették a középületekkel kapcsolatos elvárásainkat. Előtérbe került a funkcionálitás, a terep beépítésének, annak környezetének. Az épület mindenki számára használhatóvá kell válnia, egy az akadálymentesség és a flexibilitás előlégén szempont lett, akárcsak a fenntartás gazdaságossága és a környezetbarátság.

Egy oktatási intézmény szerepe folyamatosan formálódik, amelyet esetünkben az építész szakma fejlődése is generál, és ez a diákság és az egyetem is igyekszik követni. Az újító szellemű példaként szolgál az Occupy 55. kerületi események a K255-es terem átállításán, amelyet a tavaszi félévben kezdtek meg. A változás előző félévben újabb lehetőséget kapott a digitális oktatás, illetve a hibrid oktatási rendszerek szükségessége váltak. Habár az állított keretkor szűkebb, az új tartalom, hogy előtérbe kerül a digitális. Amennyiben nem ragaszkodunk a megszokott rendszerek visszatéréséhez, és a megosztott tapasztalatokat innovatív formákba tudjuk beépíteni a jövő oktatási rendjébe, akkor az oktatás szemel lehet. Innen minden az épület megújítása is indokolta váltott. A célom, hogy megterjem a változást, amelyet, hogy az épület jelenlegi állapota iránti kétségem. Kérdés, hogy egy jól működő, gazdaságosan és fenntartható épület létrehozásához fel kell-e állítani a modern karkarát és szöveget, és viszont: a műemléki jellegű épületet egy jól használható oktatási terep létrehozásában.

Szeretek abból kiindulni, hogy a diákoknak és oktatóknak mit várunk el az épülettől, mely teremt tudást, és melyek szorultak fejlesztése, funkcióváltása. Megvizsgálom, hogy van-e létjogosultsága egy komolyabb beavatkozásnak. A gondolatokról eredményeképpen egy jóval bővebb vizuális bemutatása a célom.

A projektem a K épület 2. és 3. szintjének újragondolásáról szól. Inspiráló alkotókörnyezet létrehozása a célom, amely példaként szolgálhat az építész találékonyaságra és gondolatgazdagságra.

Központi épületünk 1909 óta tölti be funkcióját. Zsolnay cserepekkel, impozáns aulával, allegorikus ihletésű szobrokkal és parkkal álmodták meg, az összkép a dualizmus korának divatját és eszméit idézi. Az adott korban kiemelkedő épületnek azonban mára számos hátrányát is meg tapasztalhattuk. A 20. század építészeti hullámai átformálták a középületekkel kapcsolatos elvárásainkat. Előtérbe került a funkcionalitás, a teret használó egyén, annak komfortérzete. Az épületet mindenki számára használhatóvá kell tenni, így az akadálymentesség és a flexibilitás elsődleges szempont lett, akárcsak a fenntartás gazdaságossága és a környezettudatosság.

Egy oktatási intézmény szerepe folyamatosan formálódik, amelyet esetünkben az építész szakma fejlődése is generál, és ezt a diákság és az egyetem is igyekszik lekövetni. Az újító szándékra példaként szolgál az Occupy 55 kezdeményezés a K255-ös terem átalakítására, amelyet a tavaszi félévben kezdtek meg. A változás előző félévben újabb löketet kapott: a digitális oktatás, illetve a hibrid oktatási rendszerek szükségessé váltak. Habár az átállást kényszer szülte, én úgy tartom, hogy előnyünkre is szolgálhat. Amennyiben nem ragaszkodunk a megszokott rendre való visszaálláshoz, és a megszerzett tapasztalatokat innovatívan formálva tudjuk beleépíteni a jövő oktatási rendjébe, akkor az oktatás szintet léphet. Ilyen módon az épület megújulása is indokoltá válhat. A célom, hogy merjünk változtatni, amellet, hogy az épület jelenlegi állapotát értéket képvisel. Kérdés, hogy egy jól működő, gazdaságos és fenntartható épület létrehozásához fel kell-e áldozunk a mostani karakterét és szépségét, és viszont: a műemléki jelleg gátol-e minket egy jól használható oktatási térsor létrehozásában.

Szeretnék abból kiindulni, hogy a diákjaink és oktatóink mit várnak el az épülettől, mely tereit tudták eddig kihasználni, és melyek szorulnak fejlesztésre, funkcióváltásra. Megvizsgálom, hogy van-e létjogosultsága egy komolyabb beavatkozásnak. A gondolatkísérlet eredményeképpen egy jövőbemutató vízió bemutatása a célom.

BARNAG - 2 TORONY

szerző: Fercsik Fruzsina

konzulens: Sági Gergely, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

A 21. század meghatározó problémája az egyházak életében, hogy a templomok egyre inkább kiürülnek. Az idősebb generáció folyamatos kihalása, egyre rosszabb képet vetít a jövőre. Ez a probléma pedig, még erőteljesebb egy olyan településen, ahol a lakosok száma éppen csak eléri a 100 főt. Az egyházi életet tekintve ez az apró település se szenvedne hiányt, hiszen a hívők rendelkezésére áll egy katolikus és egy református templom is. A helyiek elmondása alapján azonban, egyre kevesebben költöznek ide, kevés a fiatal és az ő számukra sem vonzó tevékenység a hitélet gyakorlása.

Barnag község önkormányzata éppen ezért elszántan próbál tenni annak érdekében, hogy ezen vallási intézmények ne vesszenek el, ne menjenek tönkre a kihasználatlanságban. Dolgozatomban én is ezzel a problémával kívánok foglalkozni, vagyis hogyan tegyük látogatás és használat célpontjává a 2 templomot, a 2 tornyot.

Mivel a település lakóinak száma igen kevés, így fontos, hogy minél több kiránduló látogassa a helyet, akik esetlegesen beleszeretnek ebbe a kis Balaton felvidék-i faluba és itt képzelik el életüket. Mindenképpen kijelenthető, hogy a turizmus segítségével lehetne növelni a faluban az életet, így a templomokban kialakításra kerülhetnek olyan közösségi terek, amik mind a helyiek, mind a turisták számára nyitva állnak. Többek között Közép Európa egyik legismertebb zarándok útvonala, a Mária út is keresztül megy a falun, ami jó alapot adhat. A templomba érkező zarándokok felkelthetik a falusiak érdeklődését is, akik így csatlakozhatnak hozzájuk akár a zarándoklatban, akár a templom látogatásában. Ez elindíthat egyfajta folyamatot, ami során a templomok használatba kerülnek, még akkor is, ha nem feltétlen eredeti funkciójukban. Mindkét templom alkalmas ilyen terek kialakítására, a liturgikus terekben tett beavatkozás nélkül, hiszen jelentős és kihasználatlan potenciál rejlik különösen a templom tetőterében. Ezzel a templomok kettős funkciót is ellát(hat)nak, ami a helyiek és az én reményeim szerint is egyre több ember látogatását is eredményezi és nem hagyja elveszni ezt a gyönyörű, ám kevésbé ismert települést és annak hitéletét.

Referencia irodalom:

ASSMANN, J.: A Kulturális emlékezet: írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Budapest: Atlantisz Kiadó, 1999.

DIAS DA FONSECA, J. M. – SAMPAIO, N.: Power and Architecture. Zürich: Lars Müller Publishers, 2017.

HERTZBERGER, H. – HERINGER, A. – VASSAL, J. Ph.: The future of Architecture. Rotterdam: naio10 publishers, 2013.

OTERO-PAILOS, J. – LANGDALEN, E. – ARRHENIUS, Th.: Experimental preservation. Zürich: Lars Müller Publishers, 2016.

ÁTMENET

szerező: Janda Ákos Boldizsár, Révész Tamás Ákos, Paragi András Bence

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Szabó Péter-Róbert, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, külsős konzulens

194 Prefatio communis in omnia solemnia

Justum est, æquum et salu-tá-re, ó-nce, tremunt Potestates Cœli, cœlorúmque Virtutes, ac be-á-ta Séraphim, só-cia exul-tá-ti-ó-ne concó-lebrant. Cum qui-bus et nostras voces, ut admít-ti-jú-beas depre-cá-mur, sup-pli-ci-con-fes-si-ó-ne dicé-ntes.

195 Prefatio feriale in Quinquagesima

195

Er ó-mnis sae-cu-ló-rum. R. Amen.

V. Dó-mi-nus vo-bis-cum.

R. Et cum spí-ri-tu tu-o. V. Sursum cor-da. R. Há-bé-mus ad Dó-mi-nem. V. Grá-tias a-gá-mus Dó-mi-no De-o nostro. R. Dignum, et justum est. Vere dignum, et justum est, æquum et salu-tá-re, nos tibi semper, et ubique grá-ti-as á-gere: Dó-mi-ne sancte, Pater omnipotens, ætér-ne Deus. Qui corporá-li je-jú-ni-o ví-ti-a có-m-primis, mentem é-levas, virtú-tem largí-tris, et prá-mi-a: per Chri-stum Dó-mi-num nostrum. Per

Barnagon két szinte teljesen kihasználatlan templom áll. Projektünk célja, hogy ezeket a lassú enyészet felé sodródó építészeti örökségeket, megújítsuk és újra értelmezzük, hogy megújult funkciójukban ismét élelletel telhessenek meg és tovább szolgálhassák a világot.

Az építészet az ember téri igényét hivatott kielégíteni, ezért projektünk középpontjában az ember áll. A mindenkori kulturális kánont és annak emberét az Istennel való kapcsolatuk, világképük és egymáshoz való viszonyuk határozza meg. Ennek folyamatos történelmi változásaira minden kornak megvolt a maga építészeti reakciója is. Barnagon tett látogatásaink során megfigyeltük, hogy – mivel a templomok az örökkévalóság tiszteletére épültek – nem tudták lekövetni a mai rohanó világ emberének gyorsan változó igényeit. A drasztikus társadalmi, kulturális és gazdasági átalakulások mellett ez is fontos oka lehet kiüresedésüknek. Napjainkban a templom nem csak a transzcendentális élmények elsődleges helyszíne, hanem fontos közösségi tér is, az ember emberrel történő találkozásának helye.

Megoldási lehetőségeket keresve arra jutottunk, hogy a katolikus templom terét megtartva, a reformátusét pedig átalakítva többfunkciós szakrális tereket hoznánk létre.

Tiszteletben tartva az egyházi építészet alapvetéseit, terveink súlypontja a transzcendens és a tér hatáskapcsolatát maga mögött hagyva az ember és a tér antropológiai kapcsolata felé tolódik el. Ehhez vettük alapul az antropológiai terek történelmi elméletét, amely öt különböző szintet különböztet meg. – Ezek a személyes (test), a közvetlen (laktér), a szűk (lakókörnyezet), a tágabb (általánosan ismert környezet) és az egy élet során bejárt terek. – Dolgozatunkban fontos szerepet szánunk az irányok (jobb, bal), illetve szintek (fent, lent) szakrális és antropológiai hagyományokon nyugvó örökségének megőrzésére és értelmezésére. Valamint szerepet kap az idő (rohanás ellentétben az örökkévalósággal) befolyácsolhatatlan valósága. Tervünkben ezen elméletek téri megfogalmazására és az épületek fenntartható funkcióváltására teszünk kísérletet, hogy az emlékek fennmaradhassanak és átörökíthetők legyenek „Per omnia secula seculorum”.

Kép: Részlet Barnag katolikus templomának 1869-es misekönyvéből.
„Per omnia saecula saeculorum / Mindörökkön örökké”

Kunszt György (2007): A szakrális építészet hermeneutikájáról, Szent István Társulat, Budapest

Földvári Miklós István: A katolikus tér szerveződése a kereszténységben

Apor Péter: Történelmi antropológia

Pierre-Lévy Mi az antropológiai tér?

Berzsenyi Emese: Isteni idővilágok

A. Gergely András (2015): Térhasználat és szimbolikus szuverenitás; in: Tér és Társadalom, 29.évf., 2.szám, 2015

HELY A JELENNEK

szerző: Tóth Kincső, Zsanda Anna Kornélia, Béres Luca

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Hely a jelennek

Tervezési helyszínünk a Veszprém megyében fekvő, egy fő utcával rendelkező, közel 100 fős számú Barmag. A falu fele szőlő, díszdózsák, szentofókák vezet az úrnak. Közvetlenül előre jelzi a település két ikonikusá vált templomtornyá. Keresztülhaladva a Balaton-felvédek íze, hangulata igen intenzíven tetten érhető az egymás után sorakozó lakóházakon. Barmag közösségét többsége éreztetve is, tetszősége jellemzi. A 18. században magyar és sváb ájakok telepítettek ide, a két eltérő nemzetiség, kultúra viszonya vallási különbségben nyilvánult meg, mely most még jelen van. Nagyrészt az idő, és fiatalabb lakosság közötti ellentét, s a legújabb-róluk mondható konzervatív és haladó szemlélet kontrasztja egyaránt érzékelhető. Ezek gyakran belső feszültséget szünek, melynek leküzdése komoly nehézségeket okoz számunkra.

Nem csupán a falu elnéptelenedése, látogatottságának csökkenése, nő egyre meghatározóbbá. A templomok elhagyatottsága, a vallási felekezetek létszámának redukálódása is hatalmas probléma, a szakrális épületek mára üresen állnak. Magyarországon még nem megszokott a kihagyatlán vallási terek belakása a szakraházon túl. A templomok helyszínek hagyományos rendeltetéséhez való kötődés olyan erős, hogy annak lajtása, legészése hatalmas kérdéseket, feszültségeket eredményezhet.

Célunk Barmagon egy olyan innovatív településhálót megteremtteni, mely attrakció sőtesebb körű közösséget vonz. Ennek a faluszervezetnek lenne 1:1 állomása a katólikus és a református templom; a kihagyatlán templomtereknek új funkciót adnánk a közösség összekovácsolására, fiatalok bevonására. Úgy gondoljuk, hogy szakrális, és világi rendeltetés vegyítésével visoratlánának az máhízakba. Megzörve az ésslet zártsága, nyitott háza válna. Fontos számunkra az érelem, körütekém hozzáállás. A liturgia terének módosítását, lapogva kialakítását a szentélyben és a sekrestyében megmaradva a vallásajkordás színtere és mellé egy új, akár hozzá kapcsolódó, a falu szövebébe illeszkedő interakció táltsulna. A bútoraktár jelleg megzörntetésével a templomter fizikai és vizuális értelemben is megzörntülne.

A faluvezetés ebben a törekvésben mellénk állt. Ó maga fogalmazta meg, hogy a községnek várnai új, különleges kincse van szükség, mely Magyarországon belül egyedülállóvá tesz. Akár lehet egy szokatlan kísérlet egy meglévő szakrális tér átalakítására.

Felzárult helyiség vallási tárgyaktól való megtisztítását számtalan kortárs példa modellezte: 2012-ben a Pannonthalmi Apótság bazilikájában John Pawson és Günther Zolt végzett hasonló beavatkozást. A bencésökkel karöltve a béri ürességet a vallási élményülés erősítésére állították elő.

A funkciók megvalósulását az alábbi kérdésekre kerestük a választ:

- Van-e jogosultsága egy műemléki védettséget élvező templomterbe új, kortárs szemléletmódi funkciók történ?
- Mekkora léptékű lehet az a beavatkozás, amely mellett a szakrális tér eredeti jellege egyértelműen jelen van, érvényesül?
- Milyen módon vihető végbe a műemlékvédelem szabályai mellett a templom megtisztítása?
- Mi az a kincs, az az érték vagy adottság, mely Barmagot egyedülállóvá tesz?

1

¹ <https://www.dereen.com/2017/11/18/kiar-christian-inserts-new-architecture-studio-inside-dtapidated-belgian-church/>

Tervezési helyszínünk a Veszprém megyében fekvő, egy fő utcával rendelkező, közel 100 főt számláló Barnag. A falu felé szőlős domboldalakon, szántóföldeken vezet az utunk. Közeledtét előre jelzi a település két ikonikussá vált templomtornya. Keresztülhaladva a Balaton-felvidék íze, hangulata igen intenzíven tetten érhető az egymás után sorakozó lakóházakon. Barnag közösségét többfajta értelemben is kettősség jellemzi. A 18. században magyar és sváb ajkúak települtek ide. A két eltérő nemzetiség, kultúra viszonya vallási különbségben nyilvánult meg, mely mind máig jelen van. Napjainkban az idős és fiatalabb lakosság közötti ellentét, s a leginkább rájuk mondható konzervatív és haladó szellemiség kontrasztja egyaránt érzékelhető. Ezek gyakran belső feszültséget szülnek, melynek leküzdése komoly nehézséget okoz számunkra.

Nem csupán a falu elnéptelenedése, látogatottságának csökkenése nő egyre meghatározóbbá. A templomok elhagyatottsága, a vallási felekezetek létszámának redukálódása is hatalmas probléma, a szakrális épületek mára üresen állnak. Magyarországon még nem megszokott a kihasználatlan vallási terek belakása a szakralitáson túl. A liturgikus helyszínek hagyományos rendeltetéséhez való kötődés olyan erős, hogy annak lazítása, kiegészítése hatalmas kérdéseket, feszültségeket eredményezhet.

Célunk Barnagon egy olyan innovatív településhálót megteremteni, mely attrakció szélesebb körű közönséget vonz. Ennek a faluszerkezetnek lenne 1-1 állomása a katolikus és a református templom. A kihasználatlan templomtereknek új funkciót adnánk a közösség összekovácsolására, fiatalok bevonására. Úgy gondoljuk, hogy szakrális és világi rendeltetés vegyítésével visszatárlálnának az imaházakba. Megszűnne az épület zártsága, nyitott házzá válna. Fontos számunkra az érzékeny, körültekintő hozzáállás. A liturgia terének módosításával, kápolna kialakításával a szentélyben és a sekrestyében megmaradna a vallásgyakorlás színtere és mellé egy új, akár hozzá kapcsolódó, a falu szövetébe illeszkedő interakció társulna. A bútorraktár jelleg megszüntetésével a templomtér fizikai és vizuális értelemben is megtisztulna.

A faluvezetés ebben a törekvésben mellénk állt. Ő maga fogalmazta meg, hogy a községnek valami új, különleges kincsre van szüksége, mely Magyarországon belül egyedülállóvá teszi. Akár lehet egy szokatlan kísérlet egy meglévő szakrális tér átalakítására.

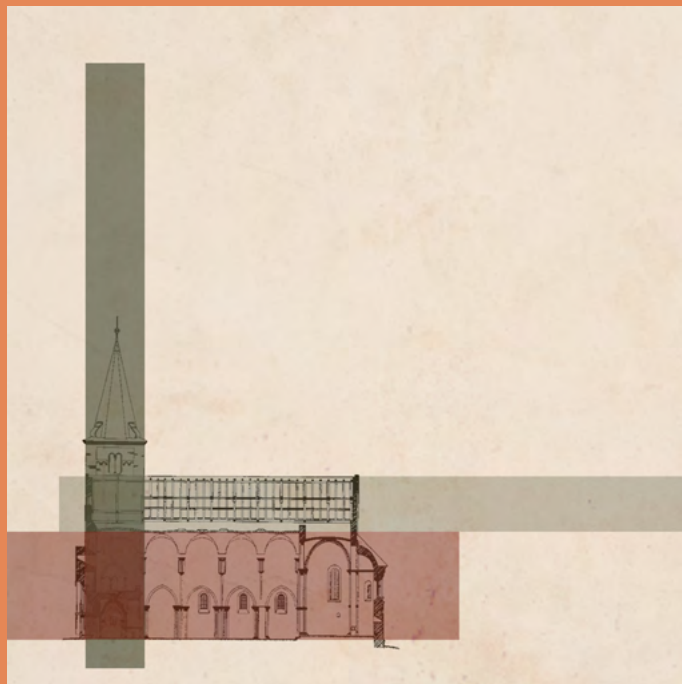
Felszentelt helyiség vallási tárgyaktól való megtisztítását számtalan kortárs példa modellezi. 2012-ben a Pannonhalmi Apátság bazilikájában John Pawson és Gunther Zsolt végzett hasonló beavatkozást. A bencésekkel karöltve a téri ürességet a vallási elmélyülés erősítésére állították elő.

A funkciókereséssel az alábbi kérdésekre kutattuk a választ:

- Van-e jogosultsága egy műemléki védettséget élvező templomtérbe új, kortárs szemléletmódú funkciót tölteni?
- Mekkora léptékű lehet az a beavatkozás, amely mellett a szakrális tér eredeti jellege egyértelműen jelen van, érvényesül?
- Milyen módon vihető végbe a műemlékvédelem szabályai mellett a templom megtisztítása?
- Mi az a kincs, az az érték vagy adottság, mely Barnagot egyedülállóvá teszi?

szerző: Gugi Anna, Nyiri Csongor

konzulens: Terbe Rita DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Nagy Iván DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi docens

-gondolatok a kettősség fogalmáról-

'Két jól elkülöníthető fontos jellemvonás, amelyek egyszerre jelen vannak.'¹

A dualitás mindenben ott lapul. Épp úgy, mint a címünkben, ahol a jelentéstartalom mellett a tipológia kettőssége - a német kettő, azaz a zween szó formálása – is a 'rész az egészben' szituáció. Célunk, hogy ezzel a szójátékkal a 'kettő és az egy' viszonyát egy valós helyszínen, valós témán keresztül vizsgáljuk. Ezzel szeretnénk egy intellektuális gondolat-kíséretre invitálni az olvasót. Mi történik akkor, amikor nem két eltérő, hanem merőben ellentétes variáns térbeli leképződése találkozik, egy nem pillanatnyi, hanem emberi életeket felölelő időtartam alatt?

Barnag egykori református-magyar és katolikus-német lakossága sokáig közgazgatásilag különálló településhez tartozott. Az összenőtt falukat csupán egy tábla választotta el, mégis infrastrukturálisan és szellemileg függetlenek voltak egymástól, melynek egyik manifesztációja a két templom. Az együtcsás falu identitását mindig kettőssége határozta meg. Így jelenik meg az a térben és időben állandó ellentét, ami a mai napig érezhető és jól elkülöníthető. Az emberek vallási terekkel való kapcsolódásának és közömbösségének groteszk összhangja a templomépületek mai állapotában mutatkozik meg.

A templomtornyok, mint vertikális iránypontok kihasználtságából és újraértelmezhetőségéből izgalmas potenciál adódik. A szakralitás, annak téri-, és szellemi leképeződésének tiszteletben tartása alapvető kérdés. Célunk annak az adekvát funkcionál megvalósítása, ami a helyiekért van, mégis egy bevonó és megtartó erő. Ennek a helyzetnek a térbeli megoldása szükséges a templomokban úgy, hogy közben a szakrális tér nem veszít a minőségéből és megtartja eredeti rendeltetéséhez méltó szerepét.

Koncepció alkotásunk során végig az a komplex látásmód lebeg a szemünk előtt, hogy miként tudjuk meghatározni a vallási és világi élet szimbolikus elválasztását, egy olyan markáns határvonallal a templomi térben, ami képes különböző funkciók között szintézist teremteni.

Források:

1. Barnag Örökségvédelmi hatástanulmány - Kustár Rozália Dr. Vukov Konstantin
<https://www.barnag.hu/onkormanyzat/dokumentumok>
  2. Barnag Megalapozó vizsgálat (314/ 2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 1. melléklete szerint)
<https://www.barnag.hu/onkormanyzat/dokumentumok>
  3. Barnag Településfejlesztési koncepció - véleményezési dokumentáció (314/ 2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint)
<https://www.barnag.hu/onkormanyzat/dokumentumok>
  4. A községi alapszabályok és szabályrendeletek levéltári gyűjteményében (VeML XXI. 102.) található Barnag községi szervezési szabályrendelete (1947)
  5. Dercsényi Balázs – Marosi Ernő: Templomok Magyarországon. Officina '96 Kiadó, Budapest, 2002.
<https://schwaben.hu/telepulesek/barnag>
  6. Church St. Fidelis in Stuttgart / Schleicher ragaller architekten
<https://www.archdaily.com/948293/church-st-fidelis-in-stuttgart-schleicher-ragaller-architekten>
  7. Roman Church, Edoardo Tresoldi
<https://www.dezeen.com/2016/04/06/edoardo-tresoldi-wire-mesh-installation-ancient-roman-church-italy/>
  8. Notre Dame de l'assomption; École aakaa
<https://www.beta-architecture.com/notre-dame-de-l'assomption-ecole-aakaa/>
  9. Convent de Sant Francesc, David Closes
<https://www.archdaily.com/251389/convent-de-sant-francesc>
  10. Military Church, Piet Boon
<https://www.dezeen.com/2014/04/06/military-church-antwerp-transformed-restaurant-piet-boon-studio-job/>
- Felhasznált kép forrása: <http://muvtor.btk.ppke.hu/>

¹ Idézet forrása: <https://wikiszotar.hu/>

KONSTRUKTÍV REDUKCIÓ

szerző: Zacher Bendegúz, Kaknics Péter

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Templomterek újragondolása Barnagon

Balaton-felvidék, Barnag, 2020. Lélekszám: százhuszonnyolc; szöszékek: kettő; gyülekezet: kétszer nyolc fő; férőhelyek: kétszázötven, plusz karzatok.

Ez az aránytalanság a hazai vallásgyakorlás talán legégetőbb problémái között van, és korántsem tekinthető egyedi jelenségnek. A templomok az ember hitéletre való igényének kitüntetett színhelyei, melyek a gyülekezetek zsugorodásával mára inkább a közösség kultúrával, illetve a transzcendenssel való viszonyának emlékhelyeivé értékelődtek át.

Az elmúlt évtizedekben főleg Nyugat-Európában számos koncepció született templomok „újrahasznosítására”. Ezekben a meglévő épületek egy teljesen új és valós igényre reagáló funkció bevezetésével definiálták újra. Magyarországon talán a blaszfémikus felhang miatt ilyen újragondolás még fel sem merült, de ha lenne is rá lehetőség, akkor is feladatlan maradna az az ellentmondás, ami eleve egy szinte mindig a környezethez képest monumentális volumenű templom és a település léptéke között feszül. A csökkenő lélekszámú, zsugorodó vidéken felmerülő funkciók nem érnek össze a templomtér léptékével.

A templomok hazai hasznosításának építészeti vonatkozásában sokkal relevánsabb az a hatás, amit a pangó templomterek kiváltak. A meszelt tagozatok és faragott voluták az eredeti céllal és töltettel ellentétesen mára üres pátoszt sugallnak. Ha egy társadalmi jelenség ennyire konkrét módon hat a térhasználatra, illetve annak nem-használatára, akkor arra az építészetnek válaszolnia kell.

Releváns elképzelés lehet a templom terének a gyülekezet aktuális igényeihez egy koncentrált imatérrel való igazítása, melynek következtében létrejön egy átmeneti tér a meglévő templom és a redukált szakrális tér között. Ez a tér ütközteti a templom fizikai valóját annak szellemi tartalmával és alakít ki új narratívát.

Inspirálta már egyházi válság az építészetet új kifejezőmódra, de új, korszakos kérdés, hogy a felvilágosult, poszt-posztmodern világban hogyan tud felelősen szembenézni az egyház és az építészet egy évezredes társadalmi-kulturális folyamat jelenkori helyzetével.

A kulcs tehát belátni azt, hogy a templom templom kell, hogy maradjon, még ha nyolc fő látogatja is. Az építészet feladata pedig törekedni egy egyensúlyra, akkor is, ha ez redukcióval jár.

Bibliográfia:

Dom Hans Van der Laan, *Architectonic Space*, Leiden, 1977.

Peter Zumthor, *Atmospheres*, Basel, 2006.

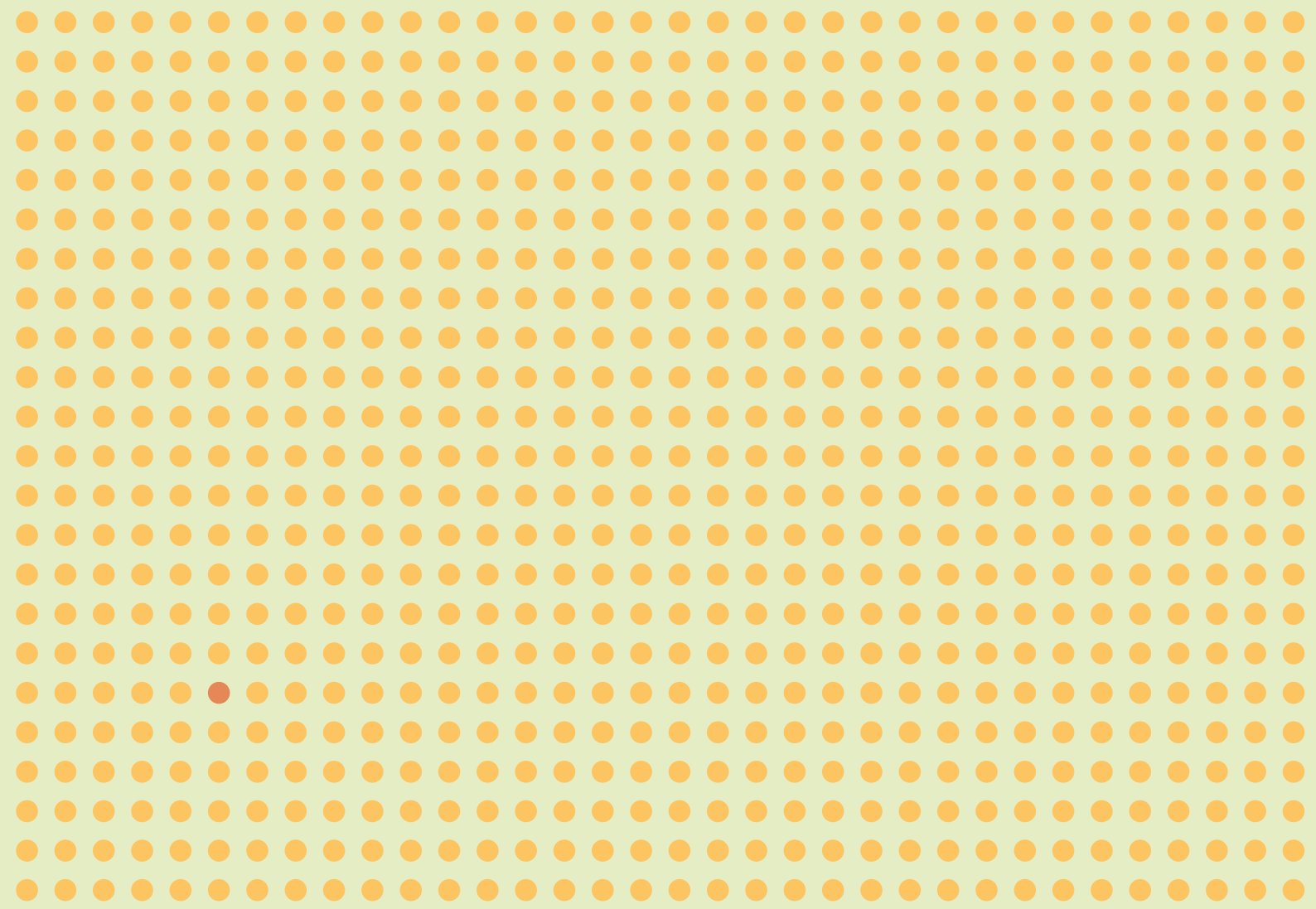
Stella Papanicolaou - *Buildings Reimagined, A Dialogue Between Old and New*, Mulgrawe, 2019.

Liliane Wong, *Adaptive Reuse: Extending the Lives of Buildings*, Basel, 2016.

https://www.toekomstreligieusergoed.nl/sites/default/files/views_filebrowser/guidelines_decdecocommiss.pdf

<https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid%3Aa76f8d7b-323e-4df8-9863-fb025e47d656?collection=education>

Illusztráció: Egon Schiele: *Tote Mutter* (1911)

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA - TERRA

2020.11.12. 9:00 – 10:40

teams kód: zp9suw4

Elnök: Fortvingler Éva DLA, Munkacsoport, építész, vezető tervező

Tagok: Vörös Tamás DLA, BME Urbanisztika Tanszék, egyetemi adjunktus

Árva József DLA, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Villányi-Marton Rozália, Vilma Stúdió, építész

Titkár: Pokol Júlia, BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, doktorandusz

SZŐCSÉNYPUSZTAI MŰHELY

9:00

Szerző: Kalocsai Gergő

Konzulens: Fábián Gábor DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

PONTHÁLÓ

9:20

Szerző: Ferenczi Natália, Marinkás Anikó, Tóth Bence

Konzulens: Szabó Dávid DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

ELTŰNŐ KONTEXTUS

9:40

Szerző: Kálmán Erik, Illés Barnabás

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

FÓKUSZPONT

10:00

Szerző: Mohay Klára, Solymosi Bettina

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

SOMLÓHEGYI KILÁTÓ

10:20

Szerző: Kovács Fanni Ágota, Szabó Dorottya

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

SZŐCSÉNYPUSZTAI MŰHELY

szerző: Kalocsai Gergő

konzulens: Fábrián Gábor DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Izgalmasnak gondolom, az olyan helyzeteket, amikor elsőre egymástól idegennek ható szerepek kereszteződnek egy helyen. Különösképpen, ha ez nem egy városi szövetben, hanem egy párszáz fős község helyén történik. Így van ez a déldunántúli Somogyzsitfához tartozó szőcsénypusztai Véssey kastély parkjában is. A középkor óta jegyzett, ma hatszáz lelkes, település a XIX. században Véssey család birtokába került. Véssey Sándor 1890-ben építtette a kastélyt és a hozzá tartozó kastélykertet. A birtok területén, ma egy 390 fős mezőgazdasági szakiskola működik, melynek oktatási épületei és kollégiuma a birtok bejáratához közeli területen épültek. A kastélyparkban a többszáz éves védett fák közt egy üresen álló régi malomépület, az iskolához tartozó fólia sátrak, rossz állapotú, korszerűtlen tanműhelyek és raktárak, ma a szakiskolai műhelyeket szolgáló régi istálló és magtárépület, illetve a diákok által használt focipálya található. Az ezt körülvevő erdős terület és a közelben lévő vadaspark kedvelt kirándulóhelye a környék bélieknek, és turistáknak egyaránt. Valamint az erdőben a sétálva rátalálunk a Véssey családi sírkertre és kápolnára.

A kastély kulturális központi szerepe a községben, a sportpálya hangulat, a kápolna és sírkert szakralitása, a vadaspark turisztikai jellege, a tanműhelyek és fólia sátrak mezőgazdasági funkciója olyan elegyet alkot, amiben ha a hangsúlyok a megfelelő helyre kerülnek mind a tanulók, mind a diákok, a helyi közösség és kirándulók számára is egy sokkal komfortosabb szituáció teremthető. Dolgozatomban a területen lévő funkció nélküli vagy méltatlanul elhanyagolt épületek hasznosítására keresem a választ. Továbbá a szakiskola tanműhelyei számára olyan építészeti megoldásokat adni, melyek kellő érzékenységgel reagálnak meglévő kulturális és szabadidős szituációra.

PONTHÁLÓ

szerző: Ferenczi Natália, Marinkás Anikó, Tóth Bence

konzulens: Szabó Dávid DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

A Somló-hegy Magyarország legkisebb borvidéke. A Balaton-felvidék tanúhegyeinek egyikeként minden körülmény adott a minőségi szőlőtermesztéshez, bortermeléshez.

A természeti adottságok és az évszázadok folyamán kialakult telekosztás eredményeként az épületállomány léptékében hasonló, építészeti minőségében változatos, távolról egységes arculatot mutat. A tulajdoni viszonyok, az épületek minősége és a hely identitása nem nagyléptékű beavatkozást tesz szükségessé.

A házakon jelenleg kevés funkció osztozik, melyek nem szolgáltatnak megfelelő infrastruktúrát a növekvő turisztikai igényeknek. Az elmúlt évek során a hegyre látogatók száma megnőtt, de ezzel a szálláshely kínálat nem tudott lépést tartani. Erre jelenthet léptékhelyes megoldást egy, a hegyen elszórtan telepített kisléptékű szálláshelyek hálózata.

A cél egy olyan rendszer kialakítása, amely illeszkedik a terület meglévő, sajátos szövetébe és pontjaival turisztikai hálózatot feszít ki a domborzatra. Több, pontszerű gesztus elhelyezése ideális, amely nem bontja meg a hely és ember intim kapcsolatát.

Fontos, hogy a hozzáadott elemek ne bontsák meg a táj harmonikus egyensúlyát. A hely szelleme és identitása meghatároz egy jellegzetes légkört, ahol a beavatkozás olyan tervezői attitűdöt kíván, ami szem előtt tartja a tájat és képes összhangban működni vele. Tervünk ezen hálózat megfelelő elemeinek megtalálására és lehelyezésére törekszik.

Források:

Vasáros Zs.-Dávid D.-Ferenczi N. (szerk.), A Somlóhegy Építészeti Atlasza, Budapest, 2020.

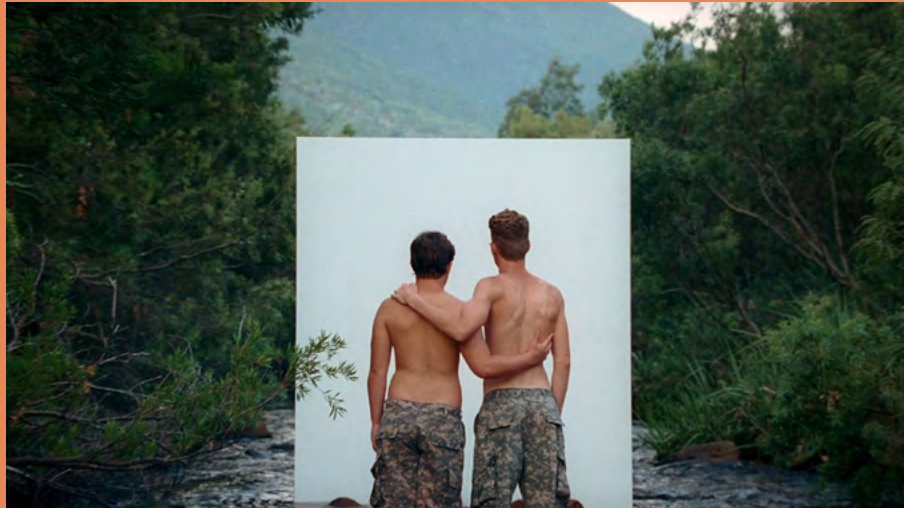
Kisberzsényi-Nagy Gy., Az építészet láthatatlan struktúrái, Somló-hegy, 2017.

<https://www.flickr.com/photos/ettubrute/sets/72157629909864772/>

ELTŰNŐ KONTEXTUS

szerező: Kálmán Erik, Illés Barnabás

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

„A legfőbb rossz, mármint az ember számára, nyilvánvalóan a mulandóság. Lehet ez ellen érvelni egy előadóteremben vagy egy kocsmasztal mellett, de a katedrálisoktól a fotográfiáig, a nagyüzemi mezőgazdaságtól magáig a hadiiparig minden a mulandóság okán jött létre. A két legnagyobb hajtó motor, az önfenntartás és a fajfenntartás ösztön is erről szól. A modern ember próbálta meg ezt először ignorálni. Miközben mindent megtett az elmúlás elodázása érdekében, két ököllel ment neki a vallásnak, tette tabuvá a gyászt, zavarta be a halált a kórtermekbe, annyira, hogy mára szinte már csak két természetes helye maradt a halálnak, a harctér, és a közút, de minden ígéret arról szól, hogy hamarosan ennek a virsaftnak is véget fogunk vetni, a halál egyetlen legitím helye a kórterem lesz.”

„Nem annyira jó képet készíteni nehéz, sokkal inkább lemondani egy-egy jó képről. Azokról, amelyek az idegen szépségükkel megmérgezik a környezetüket.”

-Bartis Attila-

A Somló a környezetével együtt is értelmezhető, mint egy abból kiemelkedő, tájat uraló szimbólum, mely tanúhegyként a Föld történetéről, míg a vár a tatárjárástól kezdve Magyarországról mesél. Ezzel ellentétben a kontextusból kiragadva, egymagában, saját mikroklímájával és szőlészeivel, körülszövő útjaival és várával szintén érthető, tiszta jelenség. E két helyzet feszültségének középpontjában áll a torony.

A tervezés egyik kiinduló pontja a dobai kastély és Charles Moreau egykori terve, mely többek között a somlói vártoronyra irányítúként tekint. Ezen viszony megismerése után rengeteg hasonló kapcsolat bukkan a felszínre, amely a Somlót egy nagyszabású tájépítészeti gondolat meghatározó elemeként tartja számon. Ugyanakkor ez egy egyirányú dolog, a hegytetőről a kastély csupán egy eleme az egy síkban fekvő, hasonló tájban. A beavatkozásunk ezért mindenképpen egy felelősségteljes kísérlet arra, hogy a hely értékeit megőrizzük, ezzel együtt viszont elősegítsük a környékbeli relációk megértését az ide látogatók számára.

A célunk egy olyan helyzet teremtése, melyben a torony és a helyén állók a környékről egy jellegzetes tájba illesztett építészeti kompozíció részei, viszont a jelenlévők (várban állók) nem érzékelnek jelentős különbséget az eddigi állapothoz képest (rom, kilátás, torony helye).

Ahogy Somló vára az elmúlt évszázadokban újra és újra felépült, bővítéseket kapott, láthatjuk, hogy az ember tagadni akarja a mulandóságot, és ezért sem hagyja nyugodtan elpusztulni a várakat. Így dolgozatunkban felvetnénk a visszaépítések helyességének kérdését.

kép: Filmakademie Baden-Württemberg GmbH - Dasein und Sein

FÓKUSZPONT

szerző: Mohay Klára, Solymosi Bettina

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Somló-hegy és környéke tagadhatatlanul gazdag történelmi és kulturális háttérrel rendelkezik.

A hegytető növényzete alatt megbúvó bronzkori maradványokon és a feltételezések szerint a közelben fekvő római kori villán kívül a tanúhegy északi oldalán álló középkori várom és a szomszédos dobai Erdődy kastély is mind a fennmaradt emlékek sorát hosszabbítja. Ez utóbbihoz tervezője, Charles Moreau, nagyszabású angolparkot is álmodott, amely axisával egyértelműen a vár felé fordul, alátámasztva annak jelentős tájrendező, -uraló szerepét.

Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 program keretében a Veszprém-Balaton térség a figyelmet nem csak az építendő jövő, hanem az értékelendő múlt felé is próbálja irányítani, amelyre az egykori torony helye izgalmas lehetőséget nyújt. Az eredeti építmény, ami feltehetően az egész vidék beláthatóságát védelmi célból hivatott biztosítani, ma pusztán a kirándulóknak nyújt gyönyörű kilátást.

De hogyan hívjuk életre a nép érdeklődését, s hogyan fókuszáljunk a „hivatalból értékesre”, anélkül, hogy elhomályosítanánk az egyéni felfedezés lehetőségét? Milyen módon tehetjük emlékezetessé a helyet szellemének tiszteletben tartásával?

A válaszok egy optikai eszközöket használó installációban egyesülnek, újfajta perspektívából közelítve meg a kultúrtáj megismerésének Moreau komplex terve által elindított élményét.

<https://www.vikingdome.com/aura-dome/>

<https://dailynewshungary.com/new-bubble-bar-opens-above-budapest/>

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_524_Biofizika/ch06s02.html

Vasáros Zs.-Dávid D.-Ferenczi N. (szerk./eds.), A Somlóhegy Építészeti Atlasza Architectural Atlas of the Somló Hill. Budapest, 2020.

SOMLÓHEGYI KILÁTÓ

szerző: Kovács Fanni Ágota, Szabó Dorottya

konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

SOMLÓHEGYI KILÁTÓ – LOOKOUT TOWER OF SOMLÓHEGY

A tervezendő kilátó helyszíne a Delaton felvidék peremén található Somló vár és annak közvetlen környezete. A tagabb táji környezetben meghatározó egy európai jelentőségű országnak, amelyet a kor egyik legerősebb francia építője, Charles Moreau tervezett az Erdődy család dobai kastélyparkjához. A Várnak többször volt fontos szerepe a történelemben. Az ehhez kapcsolódó torony idővel szinte teljesen megsemmisült, mára csupán falcsomok jelzik egykori helyét. Hiteles rekonstrukcióra nincs lehetőség összefergetten is volna a vár egyébként magasan álló eredeti falával. A TDK feladat keretein belül szeretnénk ezt a tornyot kortárs módon, modern formában kilátként újra alkotni, mindamellett, hogy Charles Moreau emlékére mai jelet hagyjunk a Somlóhegyen. A tervezés során figyelembe vesszük a torony vizuális jelentőségét: Moreau táji kompozíciójában kiemelt szerepe volt, mint például a környék meghatározó tájképi elemével való vizuális kapcsolatteremtés, így ezt az elgondolást is mi terünkben is szeretnénk tovább vinni. Fontos számunkra, hogy kilátónk a kastély és park nagyszabású koncepciójának megértekét segítsen. Anyaghasználat szempontjából a koncepcióban ismét választottuk, ez az anyag illeszkedik a természetes környezetre, ugyanakkor kortárs módon is alkalmazható. Továbbá a toronyban az elsődleges kilátó funkció mellett bioklimatikus illetve menedéket tervezünk a közvetlen és a közvetett környezetet is figyelembe véve.

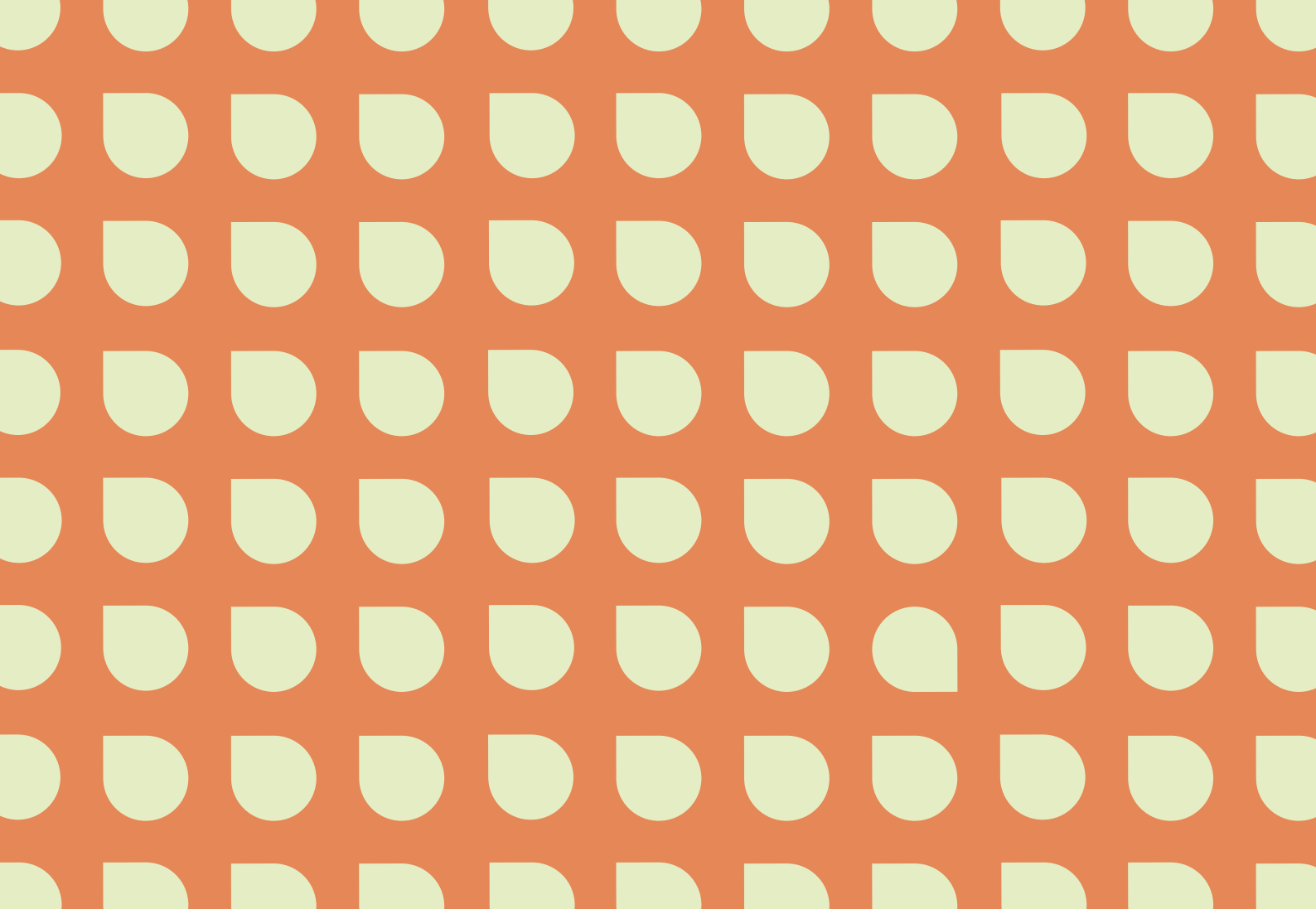
The location of the planned lookout tower is the Somló Castle on the edge of the Delaton Uplands and its immediate surroundings. Defining in the wider landscape environment is an English park of European significance, designed by Charles Moreau, one of the famous French architects of the time, as the castle park of the Erdődy family in Doba. The Castle has played an important role in history several times. The tower was almost completely destroyed over time, today only wall stumps indicate its former location. There is no possibility of an authentic reconstruction of the castle. Within the framework of the TDK task, we would like to re-create this tower in a contemporary way, in a modern form as a lookout tower, while leaving a modern mark on Somló Hill in memory of Charles Moreau. During the design, we take into account the visual significance of the tower: Moreau played a key role in his landscape composition, such as making visual connections with the dominant landscape elements of the area, so we would like to carry this idea further in our plan. It is important for us that our lookout tower helps to understand the large-scale concept of the castle and park. In terms of material use, we have chosen the visual consistency into material fits into the natural environment, but it can also be used in a contemporary way. In addition to the primary lookout function in the tower, we design bioclimatic accommodations and shelters, taking into account both the direct and indirect environment.

Forrás: <https://www.wmed.hu/ga/>
KONZULENS: DR. VASÁROS ZSOLT

KOVÁCS FANNI ÁGOTA, SZABÓ DOROTTYA

A tervezendő kilátó helyszíne a Balaton felvidék peremén található Somlói vár és annak közvetlen környezete. A tágabb táji környezetben meghatározó egy európai jelentőségű angolpark, amelyet a kor egyik híres francia építész, Charles Moreau tervezett az Erdődy család dobai kastélyparkjaként. A Várnak többször volt fontos szerepe a történelemben. Az ehhez kapcsolódó torony idővel szinte teljesen megsemmisült, mára csupán falcsonkok jelzik egykori helyét. Hiteles rekonstrukcióra nincs lehetőség összeférhetetlen is volna a vár egyébként magasan álló eredeti falaival. A TDK feladat keretein belül szeretnénk ezt a tornyot kortárs módon, modern formában kilátóként újra alkotni, mindamelllett, hogy Charles Moreau emlékére mai jelet hagyjunk a Somlóhegyen. A tervezés során figyelembe vesszük a torony vizuális jelentőségét: Moreau táji kompozíciójában kiemelt szerepe volt, mint például a környék meghatározó tájképi elemeivel való vizuális kapcsolatteremtés, így ezt az elgondolást a mi tervünkben is szeretnénk tovább vinni. Fontos számunkra, hogy kilátónk a kastély és park nagyszabású koncepciójának megértését segítse. Anyaghasználat szempontjából a koncepciónálisan a fát választottuk, ez az anyag illeszkedik a természetes környezetbe, ugyanakkor kortás módon is alkalmazható. Továbbá a toronyban az elsődleges kilátó-funkció mellett bivakszállásokat illetve menedéket tervezünk a közvetlen és a közvetett környezetet is figyelembe véve.

KÉPZŐMŰVÉS ZET

2020.11.12. 9:00 – 10:20

teams kód: crzgpcu

Elnök: Csanádi Judit DLA, MKE Látványtervező Tanszék, egyetemi tanár

Tagok: Molnár Csaba DLA, BME Rajzi és Formasmereti Tanszék, egyetemi docens, tanszékvezető
Tari Gábor PhD, BME Rajzi és Formasmereti Tanszék, egyetemi docens

Titkár: Sebestény Ferenc DLA, BME Rajzi és Formasmereti Tanszék, egyetemi adjunktus

ILLÚZIÓ/VALÓSÁG

9:00

Szerző: Ljavinyec Nina Dominika

Konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

INTUITIVE MOVEMENT

9:20

Szerző: Kun Nadin

Konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

Sebestény Ferenc DLA, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi adjunktus

TEXTÚRA

9:40

Szerző: Macsek Kata

Konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

UNDERGROUND

10:00

Szerző: Farkas Anna Barbara

Konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

ILLÚZIÓ/VALÓSÁG

szerző: Ljavinyec Nina Dominika

konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

A valóság megismerése, annak pontos leképezése és tisztán látása mindig is foglalkoztatta az emberiséget. Talán ez az egyik legfontosabb mozgatórugója emberi mivoltunknak.

Érzékszerveink által transzformálódott, absztrahálódott információhoz jutunk, ami az objektív valóságtól valamilyen mértékben eltér. Minél kisebb ez a mérték annál pontosabb leképezést kapunk, annál tisztábban látunk. A befogadás és megértés, a környezeti- társadalmi tényezők, illetve az intuíciók halmazától függenek. Véleményem szerint, ez az interpretáció, egy az állandó változók mentén megfogalmazható folyamat.

Azonban, ha az objektív valóságtól elvonatkoztatunk, és a másik végletbe megyünk el, akkor egy sokkal izgalmasabb világba csöppenhetünk. Egy olyan világba, ahol a lehetetlen lehetséges, ahol a nem létező létezik, és ahol a valóság nem az, aminek látszik. Ez egy számomra izgalmas, megfoghatatlan és varázslatos látásmód. Egy olyan idilli világ, ami gyerekkorunkat idézi és amit az évek során mélyre temetett bennünk a valóság. A gyermeki rácsodálkozás a világra mindig egy örök kincs marad. Mi emberek, titokban még mindig egy ilyen idilli világról álmodunk. Képesek vagyunk rengeteg időt és energiát befektetni, hogy az illúziók mámorában élhessünk.

Vizsgálatom középpontjában ez a két paradox fogalom áll, az illúzió és a valóság, illetve az, hogy ez a két fogalom, egy rendszeren belül milyen viszonyban lehet egymással. Vajon szerves részei-e egymásnak, és egyfajta paradox természetet alkotnak, amiben egy egyetemes értelem bújjik meg?

INTUITIVE MOVEMENT

szerző: Kun Nadin

konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt
Sebestény Ferenc DLA, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi adjunktus

A kortárs tánc, az előadóművészet, a mozgás és a performatív tér, az építészet mellett gyermekkori szenvedélyem, így elkezdett foglalkoztatni a tánc által megélt, és a tánc által létrehozott tér vizsgálata. Mi is a tér valójában? Egyáltalán képesek vagyunk-e ezt a fogalmat definiálni? Ha a színpad teljesen üres, az már önmagában egy tér, tehát az üresség is egy tér? Kutatásom ezek körül a problematikák körül mozog.

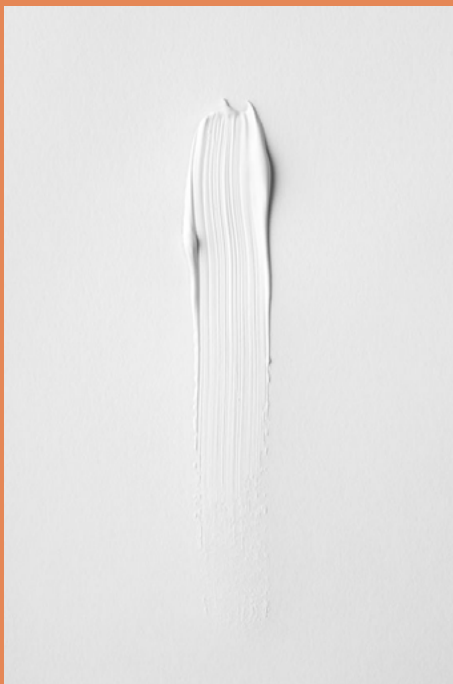
Ez számomra mindenképpen egy megfoghatatlan dolog, de ha mégis picit meg szeretném érteni, biztos, hogy viszonyítási alapok kellene hozzá. Ha az üres színpad közepére elhelyezünk egy tárgyat, ott már biztosan beszélhetünk a fizikai tér létrejöttéről. A fizikai térben elhelyezni kívánt pontok és testek egymáshoz való közelségük, rendezettségük és folyamatosságuk révén mintegy kifeszítik a teret.

Véleményem szerint, maga a tánc alapja is pontosan így épül fel; pontok, testek, mozdulatok egymáshoz való közelsége, azok elkülönülése, folytonossága vagy éppen megszakadása. A mozgás maga, egy másfajta módja illetve megközelítése a térnek, inspirációja lehet magának a téralkotásnak. Tapasztalataim alapján, ekkor már egyfajta belső térről, befelé fordulásról beszélünk, hiszen a táncosnak „csak” belső elképzelése van a mozdulatairól, és ezt az intuitív, kibontott belső teret vetíti ki a külső térstruktúrára, és a mozdulatai által aktívan alakítja, formálja azt.

TEXTÚRA

szerző: Macsek Kata

konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

Egy képzőművészeti alkotás vajon mennyire az alkotóé, és vajon mennyire a befogadóé? Egyáltalán szét lehet-e választani az alkotót, a befogadót és magát a művet? Mennyire befolyásolhatjuk egy festmény saját útját? Felmerül a kérdés, hogy mi és hogyan befolyásolja az anyagok interakcióját, és hogy milyen irányú a festészet térisége, amennyiben ez egyáltalán meghatározható?

Dolgozatom központi témája az alkotás folyamata, annak is az a szakasza, amikor az anyagok leginkább találkoznak, amikor az alkotó már „csak” közvetetten alkot, és a festmény rétegződését, az ebből következő tériségét a véletlenszerűség és az anyagok fizikai tulajdonságai vezetik, tehát amikor már előtérbe kerül az alkotói spontaneitás fogalma, amennyiben ez ilyen formában meghatározható.

A képzőművészetben belül elrugaszkodva a hagyományos festészeti metódusoktól vizsgálom az ipari anyagok és az új technikák, technológiák felhasználási lehetőségeit. Ezeket a kísérleti fázisokat alapul véve próbálok megismerni, majd definiálni azt, hogy az anyagok közötti kapcsolatok hogyan formálják a téri és színi határokat, tehát hogy a faktúra és a matéria hogyan kapcsolható össze.

Munkámban ezt a dinamikus változást vizsgálom és dolgozom fel. Megfigyelem a felhasznált anyagok, festékek, lakkok anyagi minőségét, változását, egymásra hatását, az alkotás kezdetétől, annak végső stádiumáig. Kutatom az anyagok és a technikák változtathatóságát, ellentétét, azonosságát. Véleményem szerint egy festmény a gondolat csírájától kezdve, az alkotási folyamaton át, egészen az elkészüléséig, sőt még után is, ÉL.

UNDERGROUND

szerző: Farkas Anna Barbara

konzulens: Pintér András Ferenc, Rajzi és Formaismereti Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt

Rohanunk a munkába, az Egyetemre, vagy éppen onnan haza. Leme-
gyünk a föld alá, elkapjuk a leghamarabb érkező metrókocsit és alig
várjuk, hogy végre feljöhessünk újra a fénybe. A legtöbbünk észre sem
veszi, hogy a napfény ott rejtőzik körülöttünk, a peronon, a mozgólé-
pcsón, a burkolaton. A metró, mint eszköz, a köztudatban koszos, sötét
és hétköznapi. Felmerül a kérdés, hogy vajon képesek vagyunk-e másra
is asszociálni a szó hallatán? A metró, mint eszköz, és annak környezete
számomra sokkal inkább különleges, látványos és művészi. A négyes
metró állomásairól én ezekre asszociálok.

Tíz megálló, tíz önálló művészeti alkotás, amelyek együtt és külön-külön
is arra inspirálnak, hogy megmutassam másoknak a metróról való uta-
zás szépségeit. A metró mindenki számára elérhető, a mindennapjaink
része, ezért is tartom fontosnak, hogy az emberek felfedezzék a művészi
értékeket, ebben a teljesen hétköznapi dologban.

Vidéki lányként, az újdonság varázsával hatott a metró mikor a fővárosba
költöztem, rengeteg fényképet készítettem a különböző állomásokról és
azok részleteiről. Anyagok, fények és színek egymásra való reflektálása,
vibrációja a föld alatt, ahova a természetes fény nem jut le. A négyes
metró azonban más, itt a tervezők és a mérnökök lejuttatták a napfényt
a peronokig, amellyel egy egyedülálló esztétikai élményben részesítik a
rohanókat.

A fénynek, az izgalmas építészeti megoldásoknak és az anyaghasz-
nálatoknak köszönhetően más-más arcát mutatja egy megálló, annak
függvényében, hogy kora reggel, délben, vagy este utazunk. Minden álló-
másnak megvan a maga jellegzetessége; a Szent Gellért téri mozaikok,
a Bikás park érdekes kupolája vagy akár a több díjat nyert Fővám téri
szerkezetek, az egyedülálló mozaikberakással párosítva. A sajátosságok
ellenére, olyan egységet véltem felfedezni a megállók vizuális látványvilá-
gában, amelyek arra inspiráltak, hogy egy olyan művészeti alkotást hoz-
zak létre, amely egy új és érdekes szemszögből vizsgálja és mutatja be
az állomásokat. Az alkotásom egy fotósorozat, amely digitális utómunká-
val, tervezőgrafikai igényességgel készült el. Arra keresem a választ, hogy
vajon a tömegközlekedés, azon belül is a metrózás, nyújthat-e esztétikai
élményt? Az állandó rohanásban, utazásban, képesek vagyunk-e észre-
venni az apró szépségeket, amelyeket az állomások rejtenek magukban a
hétköznapi szürkeségében?

KÖZÉP – CSILLAGDA

2020.11.12. 9:00 – 12:55

teams kód: kkp4vcw

Elnök: Dévényi Tamás, Budapesti Műhely

Tagok: Kalmár László, Zsuffa és Kalmár Építész Műterem
Marián Balázs DLA, Gereben Marián Építészek
Biri Balázs, Hetedik Műterem Kft.

Titkár: Sámson Kinga, BME Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
„IN SCHÖNHEIT STERBEN ZU LASSEN” - „SZÉPSÉGÉBEN HALNI HAGYNI”	9:10
Szerző: Csehi Eszter Katalin, Léstyán Enikő, István Nóra Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus	
CSILLAGDA	9:40
Szerző: Vuleta Miona Konzulens: Schrammel Zoltán DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Kőhalmy Nóra, Középülettervezési Tanszék, doktorandusz	
KERTEK ALATT	10:10
Szerző: Bodó Sára Borbála, Szeitl Virág Nóra, Rostás Nikolett Konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár	
SZÜNET	10:40
TERMÉSZET REJTETTE TÖRTÉNETEK	10:55
Szerző: Orosz Helga, Gaál Renáta Konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
CSILLAGÖSVÉNY	11:25
Szerző: Vörös-Grigoriu Eszter, Szabó Petra, Racskó Anna Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
LENYOMAT	11:55
Szerző: Urbán Réka, Szvath Réka Konzulens: Vannay Miklós DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	

GALAGONYÁS MENEDÉK

Szerző: Gyöngyösi Eszter, Nagy Olivér

Konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Fekete Csaba József PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

12:25

„IN SCHÖNHEIT STERBEN ZU LASSEN” - „SZÉPSÉGÉBEN HALNI HAGYNI”

szerző: Csehi Eszter Katalin, Léstyán Enikő, István Nóra

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

Az egykor Nagy Károly matematikus és csillagász tulajdonában lévő telken három eltűnőfélben lévő rom áll: a Hegyikastély, a Mauzóleum és a Csillagvizsgáló. A ma romos állapotban lévő épületek és az elvadult kert egykor Magyarország egyik legmodernebb tudományos helyszíne volt, és a magyar csillagászat ügyét volt hivatott szolgálni. Megépületekor Európa legjobban felszerelt, legkorszerűbb csillagvizsgálójának számított. Azonban az 1848-as forradalomban való részvétel és az azt követő megtorlások miatt az itt folyó szellemi- és tudományos élet végleg megszakadt. Később a sokáig jó állapotban tartott csillagvizsgálót kifosztották, műszereit elszállították. Végül az 1. és 2. világháború alatt az épületek nagy része is elpusztult. Jelenleg a Nagy Károly Csillagászati Alapítvány gondozásában áll.

A mi koncepciónk kisebb léptékű, jelzésértékű beavatkozásokból áll, amelyeknek célja többértelmű: a figyelem felkeltése az eltűnő romokra, az egykori épületek - legfőképp a csillagda - és a történelmi kert bemutatása, valamint az emberek körbevezetése az erdős tájon. Az épületek állapotán és funkcióján nem változtatunk, szeretnénk a mostani állapotukban meghagyni őket és figyelemmel kísérjük a természet és az épített környezet küzdelmét, amelyben a természet szép lassan visszafoglalja a területeket, amelyeket elvettek tőle. Erre utal a dolgozatunk címe, melyet Alois Riegl fogalmazott meg az 1903-ban megjelent „Der moderne Denkmalkultus” (A modern emlékmű-kultusz) című művében. A könyvben leírt elmélet lényege, hogy értékeljük a sokat megélt emlékműveken megjelenő idő nyomait és az anyagok mulandóságának szépségét.

Tervünk szerint a telek egykori úthálózata mentén egy szalag fut végig, amely nem csak kijelöli a helyszín megismerésének útvonalát, de egyszerre a csillagda és a többi épület történelmét is bemutatja, valamint egyéb hasznos funkciókat tölt be.

Egykoron kastély, családi otthon, mauzóleum, ma csak néhány rom a maradvány, nem messze Bicske központjától. A sűrű erdőség lassan benővi a romokat, a lombzat fátyolként takarja el őket a látogatók szeme elől. Ahogy minden a természetből ered, úgy igyekszik a természet visszaszerezni eredeti javait. A romok életre keltéséhez részletes kutatómunkát követő beavatkozás szükséges, a pótolhatlan veszteséget megelőzve,

Aki ma a keskeny ösvényt követve, először pillantja meg a mauzóleum maradványait, igazi varázslat hatása alá kerül. A romok magával ragadó szépsége elgondolkodtatja az embert, hogy vajon milyen lehetett eredeti formájában, miként szolgálta eredeti rendeltetését.

Amikor először elolvastam a kiírást és a hozzá tartozó követelményeket, majd személyesen is megismertem a helyszínt, számtalan kérdés merült fel bennem. A tervezési feladat során ezeket kívánom megválaszolni azzal az eltökélt céllal, hogy újra élet költözzék a lassan fogyatkozó romok közé.

Vajon alkalmasak-e a romok eredeti funkciójuk betöltésére? A Magyar Csillagászati Egyesület igényeinek teljesítéséhez számos tényezőt kell figyelembe venni a rekonstrukció során, mint berendezések, felszerelések, elektromos energia, biztonság, stb.

Mire használható még a terület? Az új funkciók igazodjanak az eredetihez, vagy éppen fordítva?

Milyen legyen a megközelítés módja? A romok az erdő közepén állnak, a hozzájuk vezető ösvény alig látható az útról a látogatók számára. Milyen eszközökkel kezelhető a bejárat funkciója?

Hogyan történjen a romok helyreállítása? Történjen?

Mi legyen a kapcsolat a bejárat, a mauzóleum és a torony között? Az erdő két forgalmas országút között helyezkedik el, a belső látogató utak a vad növényzet között az új dimenzióba érkezés érzését fejezzék ki?

A fenti kérdések csupán a kezdetiek azok közül, amelyekre választ kell adni a gondos kutatással és átgondolt tervezéssel, a legjobb megoldás érdekében....

KERTEK ALATT

szerző: Bodó Sára Borbála, Szeitl Virág Nóra, Rostás Nikolett

konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár

Motiváció:

A Galagonyás-dombon elhelyezkedő Hegyikastély és Csillagda romja kiemelkedő példája természet és épített környezet elmosódó határának. Megvizsgálva a terület és az itt elhelyezkedő épületek történetét, arra lettünk figyelmesek, hogy egy folyamatos körforgás jellemzi ezt a helyet, melyben váltakozik az elmúlás és az újraéledés, végül pedig a természet térnyerése. Ez a minta a kezdetektől fogva jelen van: miután Nagy Károly megálmódott ide egy világszínvonalú csillagdát, az épületegyüttes alig pár évig működhetett, a szabadságharc után állami tulajdonná vált, és pusztulásnak indult. Később a Batthyány család hozta helyre újra a területet, ez a beavatkozás pedig a második világháború áldozatává lett. Napjainkban, a romkertben a vadon nőtt növények dominálnak, köztük gyümölcsfák és virágok. Ebben az idilli környezetben az épületek maradványai meglepetésszerűen tárulnak fel egy erdei séta során. Számunkra ezen felfedezés izgalma adja a hely különlegességét, mely az épített környezet elmúlásával és a természet újraéledésével alkot egy kérdéskört.

Célkitűzés:

A terület újbóli felvirágzása, a történelmében is lévő tapasztalatok alapján, szerintünk nem az épületek felújításában rejlik. A természetben megbújt romok felfedezésének élményét különböző nézőpontokból, helyzetekből vizsgáljuk. A horizont magassági eltolásával eltérő rálátásokat vennénk a térkísérlet alapjául. Így az évek óta érintetlen természetben külső szemlélőkké válunk, megfigyelhetjük az elmúlás szépségét. Azonban az embert ősidők óta hajtja az alkotás és alkotni vágyás, még ha ez a természetben valamilyen kárt is tesz. Ezen kérdések kettősségét feszegetjük, és igyekszünk rá téri javaslatot tenni.

Módszertan:

A cél eléréséhez szükséges lépések:

- szakirodalmi vizsgálat, részletes elemzés: a terület történelmi rétegeinek feltárása
- előképek keresése, a felvetéshez igazodó eszközrendszer létrehozása, térkísérletek
- alkotó munka, tervezés

Tézis:

A természet és a romok kapcsolata, az érintetlenség és az elmúlás képe egyaránt jelen vannak a területen, ami miatt az erre sétálókban egyfajta édenkert érzetet ébreszthet.

A folytonos küzdelem a természettel és az elmúlással egyfajta körforgássá alakul, ahogy ~evezzünk az ár ellen és sodródunk napról napra a tegnapi felé~. (F.S.Fitzgerald)

Nagy Károly matematikus és csillagász, a magyar tudományos élet számára a legkorszerűbb csillagvizsgálót kívánta építeni. 1847-ben kezdte az építkezést, feltehetően Pollack Mihály tervei alapján.

Az épületek már elkészültek és a műszereket is beszerezték, amikor az ország politikai eseményei új fordulatot vettek, és kitört a forradalom. 1849-ben a politikai események pontot tettek nemes vállalkozása végére. A területet az állam gondjaira bízta és emigrált az országból.

Az igazi pusztulás a II. világháború okozta, amikor katonai állomásnak használták a területet. Ekkor semmisült meg a Hegyikastély, a harcok a Csillagvizsgálót sem kímélték, így annak is csak a tornya maradt az utókor számára. A legkisebb károkat a mauzóleum szenvedte, ám jelenlegi állapota ez utóbbinak is elég megrendítő.

Az egykor ápolott és tervezett kert mára elvadult természetté vált, melyben kincsként bukkannak fel az elfeledett műemlékek. A mesébe illő táj egészen különös érzést kelt az emberben: elvarázsolja, és magával ragadja. A kert hangulatához hozzátartozik, hogy az emberek által elhanyagolt épített környezetbe beköltözött a természet és, már-már szerves részévé vált az ott lévő elemeknek. A hely különleges mivolta – az elhanyagolt állapot ellenére is – sok látogatót vonz a területre.

A terület múltjának megismerése után fontosnak tartottuk, hogy meghallgassuk a helyiek véleményét a helyszínnel kapcsolatban. A közösségi média segítségével, valamint személyesen is felvettük a kapcsolatot helyi közösségekkel és egy kérdőívvel fordultunk hozzájuk.

A beérkezett válaszok kiértékelése és elemzése után kirajzolódott a koncepciónk, miszerint a hangsúlyt egy olyan kirándulóhely kiépítésére helyeznénk, ami az ott lakók valamint az arra kirándulók igényeit is kielégíti. Szeretnénk egy olyan atmoszférát teremteni, ami biztosítja a természet közelséget és kikapcsolódási lehetőséget nyújt. Fontos számunkra az is, hogy a terület történelmi sokszínűségének emléket állítsunk, mert féltő, hogy a sokat megélt, és sok réteget hordozó terület története feledésbe merül. Fontosnak tarjuk, hogy az egykori épületek nyomai kirajzolódjanak. A meglévő épületekhez való viszonyulásunkra a távolságtartás jellemző, ennek oka a használt anyag és stílusbeli különbsége a már ott lévő épület romoktól, valamint a műemlék jellegű épületekkel szemben betöltött alárendelt szerep. A kertben egy olyan szabadon látogatható

kirándulóhely jönne létre, ahol az oda látogatók megismerkedhetnek a történelmi múlttal egy szabadtéri kiállítás keretein belül. A hely hangulatához és karakteréhez hozzá tartozik a vadregényes növényzet, ami már-már beköltözött az előregedő falak közé. A természet kiszorításával a hely varázsa megszűnne, így feladatunknak tartjuk, hogy olyan tereket hozzunk létre, melyek képesek mind a növényzet, mind az emberi jelenlét befogadására.

A bicskei Galagonyás dombon elterülő egykori Hegyikastély kertje mára már inkább erdő, az egykor itt álló épületek pedig már csak romok. A terület bája, hogy rejtetten helyezkedik el, az egykori kastélypark szövevényes növényzetének sűrűjében bukkanhatunk az elhagyatott romokra, melyek mára már majdnem teljesen az enyészetéi lettek.

Az épületromok elhagyatottsága inspirált minket. Nem kívánjuk teljesen megnyitni ezt a kis titkos kertet a turisták előtt, hanem meghagyjuk rejtett, nehezen megtalálható, keresendő kincsként. Magukat az épületromokat csupán minimális helyreállítási és beavatkozási munkálatokkal szeretnénk biztonságossá tenni, meghagyva azokon az idő és a történelem lenyomatait.

Az egykori funkcióval egybecsengően a csillagászat tematikáját szeretnénk a terület erős rétegévé formálni ismét. Az amatőr csillagászat megfigyeléseinek, és a csillagok kémlelésében való elmélyedésnek zavartalan, sajátos környezetet teremthet ez a kert.

Programunk fő koncepciója három különböző jellegű és nézőpontú csillagok megfigyelésére alkalmas tér megfogalmazása, kialakítása. Egy csillagösvényt jelöltünk ki, amely a látogatót a három megfigyelőpont felé vezeti. A mauzóleum romja körüli tisztáson időző társaság az égre felnézve a fák és a mauzóleum sziluettjével keretozve figyelheti meg az éjszakai égbolt egy szeletét. Az egykori csillagda épületének csonka tornyát biztonságossá téve és kilátószerű csillagvizsgálóvá alakítva, a torony visszanyeri eredeti funkcióját. A fák fölé magasodó szemlélő számára teljes rálátás nyílik az égre. A harmadik kilátópont pedig egy új, jelszerű elem az erdőben, mely saját lenszében keresztüli kozmikus utazásra invitálja az arra fogékony látogatót.

LENYOMAT

szerző: Urbán Réka, Szvath Réka

konzulens: Vannay Miklós DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

MOTIVÁCIÓ

Az életünket eluralták a technikai eszközök, melyek megkönnyítik, felgyorsítják az információszerzést és a szociális folyamatokat, ezzel együtt eltompítják az érzékszerveinket. Például ma már mindenki GPS-t használ, és egyre kevesebben tudnak anélkül tájékozódni. Ez a technikai fejlődés a csillagászat terén is megfigyelhető. Manapság egyre kevesebben fekszenek ki a fűbe az égboltot kémlelni. Ennek okai lehetnek a felgyorsult életvitel, vagy a fényszennyezés is.

CÉLKITŰZÉSEK

A bicskei csillagvizsgáló ebből a szempontból megfelelő helyen fekszik, mivel távolabb van a város zajaitól, fényeitől és az autóforgalom sem nagy ezen a környéken. Ez a terület megfelelő helyet biztosít arra, hogy kilépjünk az impulzusokkal teli hétköznapiakból, kicsit lelassuljunk és vegyük észre a körülöttünk lévő értékeket. Ehhez az kell, hogy itt ne a technológiára hagyatkozzunk, hanem saját érzékszerveinkre. Viszont jelenlegi állapotában ez az erdős rész nagyon elhanyagolt és elvadult. Maga a csillagda épülete is nagyon rossz állapotban van, ilyen formában nem hagyhatjuk a szabad látogatást. Ugyanakkor nem szeretnénk elveszíteni a terület eredeti hangulatát, de fontosnak tarjuk, hogy rendezett, komfortos körülményt tudjunk biztosítani, mely alkalmas lehet hosszabb idő eltöltésére, hogy elmerüljünk a csillagokban, vagy kiránduljunk.

MEGVALÓSÍTÁS

A kívánt cél eléréséhez szeretnénk azokból a középkori csillagvizsgálókból inspirálódni, melyeknél az emberek még nem használtak digitális műszereket, hanem a saját szemükre hagyatkoztak. A cél megvalósításához szeretnénk megőrizni az eredeti hangulatot, melynek része a technológiáktól független csillagda épülete is, melyet egyfajta történelmi lenyomatként hagynánk meg.

TÉZIS

Ez a hely méltánytalanul elfeledett, de szerintünk ezen érdemes lenne változtatni. Ugyanis ez a terület olyan atmoszférával rendelkezik, mely nagyon inspiráló lehet számunkra, és lehetővé teszi az elvonulást és a csillagos égboltban való elmerülést.

GALAGONYÁS MENEDÉK

szerző: Gyöngyösi Eszter, Nagy Olivér

konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

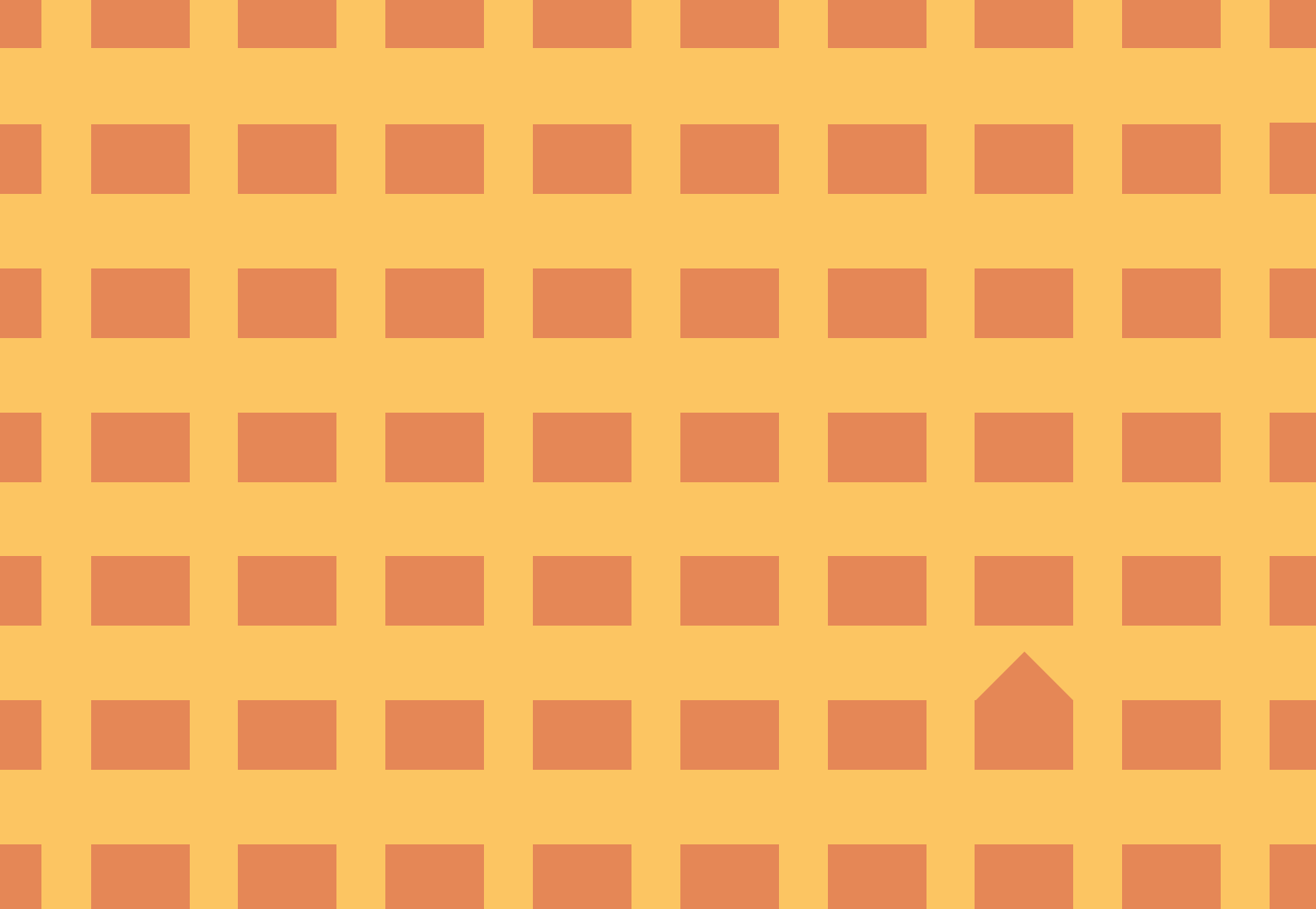
Fekete Csaba József PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

A Bicske melletti Galagonyás-dombon lévő Nagy Károly csillagda és hegyi kastély kora legmodernebb csillagászati komplexumának készült, azonban az 1848-as forradalom miatt nem kezdte meg működését, és funkcióját később sem tölthette be. A második világháborúban megsérült épületek maradványait később elhordták, és az elburjánzó aljnövényzet szinte felismerhetetlenségig benőtte az egykori angolkertet. Mára az elvadult erdőben csak egy keskeny ösvény kanyarog el a mauzóleum és a csillagvizsgáló tornya mellett, a természet átvette az uralmat. A XX. század második felében elkészült M1-es autópálya jelenléte és a környező városok egyre erősebb fényszennyezése arra ösztönzött minket, hogy olyan új funkciót válasszunk a műemlékeknek, ami a mai adottságaikkal szimbiózisban működik.

Emiatt a környéken olyan lehetőségeket kerestünk, amik kiterjedt zöldterületet igényelnek, és a történeti épületeket új szerepekkel felruházva izgalmassá teszik azokat a látogatók számára. Ottjártunkkor a magányos torony romja az égbolt egy kis szeletét metszette ki födémül, benne állva, felfele tekintve a mozdulatlan felhők állandóságát csak egy-egy gyorsan szálló madár zavarta meg. Ez a látvány megragadt bennünk, szeretnénk, hogy az ide látogatók is megtapasztalják az élményt. Az autópálya és az egyre erősödő urbanizáció sok madár szenvedését okozza, számukra tervezünk a vadregényes telken menedéket. Egy ilyen létesítmény szükségességét a közelben lévő sukorói Vadmadárkórház túlterheltsége is mutatja, hiszen az itt évente megmentett 600-700 madár közül 100-at a sérülései miatt már sosem lehet szabadon engedni, folyamatos gondozásra szorulnak.

Koncepciónk célja tehát, hogy az egykori kastélykert teljes területére egy olyan izgalmas új funkciót oltunk, amely biztosítani tudja az épített örökség védelmét, de egészen új kontextusban értelmezi azt. Azt reméljük, hogy a kert és a Galagonyás Menedék különleges kapcsolata olyan szinergiákat hoz létre, amelyek messze túlmutatnak egy esetleges rekreáció+romkert funkcionális használaton, valamint sikerül bemutatni a természetjáróknak az ideköltöző állatok és a teljes terület revitalizálásának harmóniáját.

KÖZÉP – MÁLTAI KÁPOLNA

2020.11.12. 8:30 – 15:00

teams kód: kkp4vcw

Elnök: Vecsei Miklós, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Tagok: Golda János, M-Teampannon

Czigány Tamás DLA, Czita Építész Iroda

Hory Gergely, Partizan Architecture

Sándor Bertalan Brúnó, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Titkár: Rose Balázs, BME Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	8:30
ADAPTATIO	8:40
Szerző: Dénes-Árvai Angéla, Máté Manda Konzulens: Vannay Miklós DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
MELEGEDŐHÁZ	9:05
Szerző: Kamasz Klaudia, Varga Boglárka Konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
AGAPÉ	9:30
Szerző: Berzsák Barna, Kosztya Csilla Konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető	
EGYHÁZI, KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS	9:55
Szerző: Cserhádi Dániel, Csekei Fruzsina Rita Konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
STÁCIÓ	10:20
Szerző: Surján Botond, Illés Veronika, Tóth Soma Péter Konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus	
LÉLEK A TÉRBEN	10:45
Szerző: Guo Huini, Prépost Adrienn Anna Konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
...PONTOZAT	11:10
Szerző: Skrek Ágnes Zsófia, Berghauer Roland, Zslebits Judit Konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	

TERMÉSZETESEN - JELENLÉT A MEGTÖRTSÉGBEN

Szerző: Örökös-Tóth Eszter, Hoffmann Eszter Klára

Konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

12:35

SZÜNET

12:00

ABBA SZERETÜNK AMI CSORBA

Szerző: Szepesi Zsófia, Suri Sára

Konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

12:30

FORMÁLÓDÓ JÖVŐ

Szerző: Korompay Örs, Holcsek Tamás, Baksa Zsófia Magdolna

Konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

12:55

A MÚLT KÖRVONALAI

Szerző: Ferenc András, Hosszú Karina Dóra

Konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

13:20

ZÖLD OÁZIS

Szerző: Boros Judit, Buzás Csenge, Buzás Sarolta

Konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

13:45

A KERT LEPLE ALATT

Szerző: Gunther Ágota

Konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

14:10

KÖZÖSSÉGI ÉPÍTÉS - KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

Szerző: Tóth Timon, Melcher Márk, Farkas Dániel

Konzulens: Major Zoltán, Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

Fazekas Katalin, Kettőpera Stúdió Kft., építész

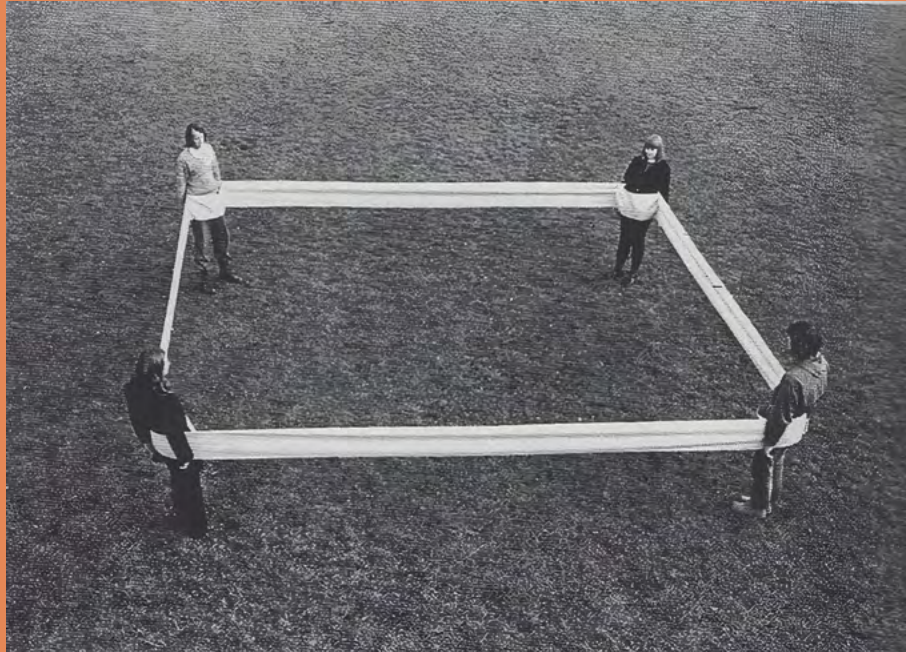
Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

14:35

ADAPTATIO

szervező: Dénes-Árvai Angéla, Máté Manda

konzulens: Vannay Miklós DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

[fn] latin ~ hozzáigazítás

Átalakítás, valamely műnek egy meghatározott igényű közönség ízléséhez való átformálása

A Ferencalmi Szűz Mária Kápolna hosszú, eseménydús múltra visszatekintő, jövőre kétszáz éves életévét ünneplő, különleges műemlék Budapesten, a Budakeszi úton.

Kalmárfy Ignác építette, vendégül látta Erzsébet királynét, volt tűzeset áldozata, a főváros tulajdona, otthont adott cserkész tábor istentiszteleteinek, állt gazdátlanul, működött restaurátor műhelyként, 2011 óta pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tulajdona. Jelenleg a kápolnát áhitat, zenés istentiszteletek, koncertek és foglalkozások formájában használják.

A helyszín egyedülálló. Egy, az utóbbi években sűrű beépítésen keresztülment budai hegyoldalon fennmaradt természetközeli telek, amelyet a körülötte lecsupaszított környezetétől támfalak határolnak el.

Az arra járókat rögtön magával ragadja a hely varázslatos hangulata. Mint egy várfallal körülvett oázis emelkedik felénk a gesztenyefák lombjai közül kibújó kápolna. A megközelítés nem egyértelmű és nem is egyszerű. Egy apró törés található az utcafronti támfalon, melyből egy keskeny lépcső vezet fel minket a bejáratához, ezt azonban csak a havi rendszerességű események alkalmával nyitják ki. A telek körüli karakteres beavatkozások és földmunkák eredményeképpen keletkezett támfal, könnyen körbejárhatóvá teszi az általa teljes mértékben leválasztott és kiemelt, egyben önálló identitású területet. Ennek következtében nem csak körüljárható, de kalandvággyal rendelkezők számára, a falra felmászva is hozzáférhető a kert. A romantikus környezet és a kisebb akadályok bennünk is felkeltették a gyermeki kíváncsiságot. A támfal szélén egyensúlyozva másztunk be, majd átküzdöttük magunkat a sűrű aljnövényzeten. Hirtelen egy olyan sajátos szituációban találtuk magunkat, melynek karakterisztikája erős hatással volt az érzézés élményére. A hely jellegzetessége a környezeti és történeti adottságaiban rejlik. Kisebb, finomabb gesztusokon keresztül lehetőség nyílik a zárvány megóvására, a hely hangulatának felerősítésére, mely a rátalálás és a felfedezés élményével lesz egész, és így teljesebbé tenni a közösség és a felhasználók számára az ott töltött időt.

Ezen tulajdonságok, a kápolna egyszerű struktúrája és a nagy gesztenyekert tökéletes körülményt biztosítanak egy meghitt közösségi hely kialakításához.

Kismértékű beavatkozásaink célja a megújulás, újradefiniálás és alkalmazkodás. Egy olyan állapot teremtése, mely egyszerre törekszik a meglévő értékek megőrzésére, képes nyitni a közösség felé, helyet adni a találkozásnak, ugyanakkor alkalmas a védett biztonság és a zavartalan jelenlét megteremtésére.

Nyitás

A gyerekkor alkímiája
beteljesül, sikerül végre.

Az érintetlen kapukat,
az álom zsiliprendszerét kinyitják.
Mindenből csönd lesz és közelség.

Pilinszky János

MELEGEDŐHÁZ

szerző: Kamasz Klaudia, Varga Boglárka

konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Tervezésünk helyszíne a műemlék státuszú Ferenchalmi Szűz Mária kápolna.

Az épület az utóbbi évtizedekben kihasználatlanul állt, építészeti értéke ellenére állapota vésszesen leromlott, ráadásul egy évekkel ezelőtti tüzeset nyomait a mai napig magán viseli. Belső tere fűtetlen, ezért néhány alkalmi imaórát és koncertet leszámítva most is üresen áll; jelenlegi fenntartójának, a Máltai Szeretetszolgálatnak gyakorlatilag nincsenek forrásai ahhoz, hogy léptékében sokkal nagyvonalúbb térére alakítsák át az egyébként igen különleges, rusztkus hangulatú templomot.

Tervünkkel szeretnénk újragondolni a kápolna jelenlegi funkcióját, szem előtt tartva annak évszázados történelmét és szakrális jelentőségét. Kiemelten fontos számunkra, hogy tervünkkel olyan csoportot célozzunk meg, akiknek valóban segítséget tudna nyújtani egy minimális költségekkel fenntartható közösségi tér. Szándékunk összecseng a Szeretetszolgálat jelmondatával: „A hit védelme és a szegények szolgálata”. Egyszerű és jól használható, alapvető emberi igényeket kiszolgáló megoldásban gondolkodtunk, melynek célja a megvalósíthatóság, a telekhez és a helyzethez illő lépték.

A tűz ősidők óta segít minket, meleget és fényt ad, ételt készít, közösséget teremt: ez a sokrétű jelentés, közösségalkotó erő adja tervünk gerincét. Konceptiónkban a tűz és az a köré épült kiszolgáló épület minden aspektusával menedéket és reményt jelentene a rászorulóknak számára, felmelegedést az imaórák után a közösség tagjainak.

Reményünk, hogy egy ilyen beavatkozás segíteni tudna mind a gyakran elfeledett vagy figyelmen kívül hagyott embereken, mind a lassan feledésbe süllyedő kápolnán.

kép forrás: Ferenchalmi Szűz Mária kápolna Facebook oldal,

<https://www.facebook.com/ferenchalmi.kapolna/photos/a.155750245031371/155749925031403/?type=3>

2020.09.28.

AGAPÉ

szerző: Berzsák Barna, Kosztya Csilla

konzulens: Szabó Levente DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár, tanszékvezető

Agapé (a gör. agapaó, 'szeret, nagyrabecsül' szóból): szeretetlakoma, az Egyház első időszakában a hívók asztal körüli együttléte szeretetük kifejezésére. Az apostolok idejében valószínűleg az Eucharisztia ünnepeléséhez kötődött, de még az 1. sz. vége előtt különválasztották, mert szokásba jött a szentségi böjt. Az agapéra így a szentmise után került sor. A többek által kifogásolt visszaélések miatt igen hamar megszűntek. Később szűkebb keretek közt újra szokásba jött, s a szegények gondozására irányult. (Magyar Katolikus Lexikon)

Lehet-e létrehozni meghitt közösségi teret anyagi tőke nélkül? Hogyan lehet az összefogást, közös szándékot fizikai környezeté formálni?

Lehet-e építés nélkül otthont adni egy közösségnek? Mitől tud egy kiégett kápolna a szeretet, a bensőséges együttlét terévé válni? Hogyan tud szakrális tér maradni? Mitől válik egy elszigetelt hely egy közösség központi terévé?

Egy közösségi tér előkészítése: tisztítás, belakás, vendégség, építkezés. Épülés lépésről lépésre.

A 21. század vallási közösségeit érintő egyik legmeghatározóbb folyamat a szekularizáció. A gyülekezetek folyamatos csökkenésén túl, a templomba járás helyett felértékelődnek egyéb közösségi tevékenységek, programok. Ezért, ha ilyen közösségeknek tervezünk, az nem merülhet ki a szakrális tér felújításában, hanem mindig magába kell foglalnia az új, változó igényeket.

Egy ókeresztény alapvetés szerint, a templom szakrális értéke nem a kövekben, aranyban vagy egy épületben jelenik meg, hanem az összegyűlő közösségben. Ezen gondolatra alapozva tervezési feladatunkban egy meglévő keresztény magra épülő, közösség megerősítése és bővítése kerül a fókuszba.

Az egyház tradicionális rendszereinek újragondolásával a változó igények szerint kell megújítani annak tereit, épületeit. Építészeti beavatkozáson keresztül új platformokat kell nyitni egy stabil közösség kialakulásához, jelen esetben a keresztény és világi közeg találkozásához.

Ezen felvetéseknek és szempontoknak megfelelően igyekszünk tiszta és megfontolt építészeti válaszokat adni ezekre a kérdésekre. Majd a tapasztalatokat rávetítve a tervezési helyszínre aktualizálni azokat.

Hogyan kell megszólalnia, láthatóvá válnia a 21. században az egyháznak a szekuláris környezetben? Lehet-e építészeti módszerekkel a szakrális és világi közeg eltávolodását, különbségeit enyhíteni? Hogyan lehet közösség alakító és erősítő hatású az építészet? Ezen kérdéseket a pályázati helyszínre vetítve, hogyan éleszthető fel a tervezési terület, minél több jelenleg is működő funkció megtartásával és bővítésével? A kápolna épülete milyen építészeti beavatkozást igényel, hogy helyszínként szolgálhasson mind egyházi, mind világi közösségnek ezek közeledésének, keveredésének?

A ferenchalmi kápolna történetében fordulat zajlik, a jó adottságú, karakteres épületnek és környezetének a hányatott évek után újra lehetősége van közössége teljes szolgálatára. Dolgozatunkban egy lehetséges, könnyen, akár apránként megvalósítható jövőképet vázolunk fel, az értéktartás és az értékmegőrzés mentén gondolkodva. Az épület a forgalmas út felett, a zajjal dacolva, megbúvó szigetként sajátos atmoszférával rendelkezik. A különleges hely még kisebb, önállóan definiálható terekre bomlik, melyek külön-külön identitással rendelkeznek. Az egyén és a közösség egyformán találkozhat itt Istennel.

Víziókban fontos szerepet kap a kápolna történetisége. Az elgyötört ségéhez, megviseltségéhez tisztelettel hozzáállva, történetét bemutatva, az erős, idegen beavatkozás helyett a finom elvétel eszközével élve mutatjuk meg különleges állapotát. A falakon fontosak a különböző korok lenyomatai, a nyers építőanyag éppúgy, mint az eredeti falfestmények. Egyszerre megjelenítve ezen rétegeket, láttatva az eredeti tetőszerkezetet, építészeti emlékként kezeljük az eredeti épületet.

A helyszínt domináló kápolna kiegészül egy új funkciókat kínáló építménnyel. A tiszta szerkesztésű pavilon elhúzódik a templom mellől, teret hagyva a ligetes kertnek is. Nomád jellege, időszakos használata kedvez a megvalósítandó célnak, miszerint a minimális plusz építés és az egyszerű, könnyen kivitelezhető szerkezetek részesülnek előnyben. A kápolnából kibontott anyag újjáértelmezve válik részévé a pavilonnak. A múltat és a jelent több rétegben összekapcsolva jelenik meg a kápolna szenvedéstörténetében egy új stáció.

LÉLEK A TÉRBEN

szerző: Guo Huini, Prépost Adrienn Anna

konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Helyszínünk a II. kerületi Ferenchalmi kápolna, amely 1821-ben Kalmárfy Ignác és neje telkén épült. Az idő előrehaladtával számos megpróbáltatáson ment keresztül. A második világháború és a rendszerváltás után is hosszabb ideig gazdátlanul állt. A 2000-es évek elején hajléktalanok költöztek be falai közé, míg a kápolna belső tere egy tűzeset miatt teljesen leégett. Azóta az állapota jelentősen romlott, majd 2011-ben a Máltai Szeretetszolgálat tulajdonába került.

Az épület romos belső tere különleges atmoszférával rendelkezik, amelybe önszerveződő módon vallási témájú alkalmak és összejövetelek költöztek vissza. Jelenleg a szeretetszolgálat saját munkatársai alkotják a használók csoportját. Céljuk azonban, hogy a jövőben a látogatók tábora bővüljön, és egy erős közösség alakuljon ki.

A szervezet legfőképpen a szegények és bajbajutottak segítségét tekinti missziójának, amelyet a már több, mint 900 éves jelmondatuk is tükröz: „A hit védelme és a szegények szolgálata”. Feladatkörükbe nem csak a fizikai segítség és az anyagi támogatás tartozik, hanem a tényleges szociális munka és a társadalom peremére szorultak élethelyzetének javítása, lelki megerősítése is.

Fáradtságos munkájukból adódóan, ami nem csak testileg, de lelkileg is megterhelő, szükséges számukra egy hely, ahol feltöltődhetnek és kikapcsolódhatnak. A belső egyensúlyteremtésnek ezt a folyamatát a zarándoklattal állítottuk párhuzamba. A zarándokút vallási vagy spirituális jelentőségű utazás egy szent helyre, amely nem csak az úti célra történő megérkezésre, hanem a közben átélt belső változásokra, gondolatokra is nagy hangsúlyt fektet.

A fent megfogalmazottak irányt adnak kutatásunknak, melyben keressük a választ arra, hogy

/ milyen szerepet tölt be a lelki feltöltődés folyamatában az embert körülvevő épített és természetes környezet?

/ milyen utat kell bejárnia egy lelkileg sérült embernek a felépülés reményében?

/ mik azok a feltételek, amelyek elősegíthetik ezt a fajta gyógyulást?

2020.09.30.

(saját készítésű kép)

Témánk a Ferenchalmi kápolna tereinek értelmezése, kiteljesítése.

A kápolna olyan határterületen fekszik, melyet egyik oldalról egy forgalmas út zaja, másik oldalról az erdő csendje fog közre. Az utca mentén futó támfal, mint egy emelvény. Az épület határozott, mégse hivalkodó; a kert fái elrejtik a külvilág morájától. Az emelvényre felérve mi is kiszakadunk a megszokott közegből. Megérkezünk a kertbe, mely a kápolnával szerves egységet alkot, hozzátartozik egy zárt, bensőséges atmoszférához. A kert, a környezet az elmélyülés helye, már itt megszűnik a kapcsolat a külvilággal. Első látásra elhagyatott a terület, de mégis megállásra késztet, érdeklődést vált ki.

A tér mellett megjelenik az idő síkja. A tér nemcsak az anyagok természetes öregedését hordozza, hanem a megtörtént események „plasztikus” lenyomatát. Az idő és az ember együtt alakította. A kápolna - mozgalmassal - múltja mellett - az élethez hozzátartozó egyszerűséggel tudta megtartani szakralitását.

Őszinteségében rideg, sokat látott és megélt. Az idő során levetkőzte a térérzetet módosító díszítményeket. A sötét, kormos boltozat éjszakai égboltot idéz. Monokróm világ, ahol az ablakon beúszó fény tiszta játéka az egyik legerősebb elem. A sötét és világos közötti átmenet a megszőkott templomterektől eltérő, de újabb mélységet ad a téri élményhez. A rideg hangulatot megtöri a gyertyafény és a közösség meghittsége.

Fontos, hogy a kert és a kápolna továbbra is egységet képezzen, megőrizze emberi léptékét. Nem célunk, hogy egy teljesen új templomteret alakítsunk ki, szeretnénk a meglévő atmoszférát megtartani, hangsúlyozni és kiegészíteni; az értelmezésnek, megértésnek és a használatnak új lehetőségeket feltárni, hogy a szemlélő számára is megmaradjon a kápolna története, és az folytatódjon tovább...

TERMÉSZETESEN - JELENLÉT A MEGTÖRTSÉGBEN

szerző: Örökös-Tóth Eszter, Hoffmann Eszter Klára

konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Természetesség, ahogy a Máltai szeretetszolgálat megtalál, felkarol, kézen fog, vezet. Folyamatos jelenlétével biztos támaszt nyújt bárkinek, aki hozzá fordul. Célt ad, reményt kínál, jövőt teremt. Ez az a szellemi alap, melyre építkezünk.

Természetközeli helyszínünk a Budai hegyekben, a Mária zarándokút vonalán található. A kápolna tenyérnyi területét a főút, a Filmarchívum üzemi épülete és az egyre sűrűsödő zöld keretezi. Az emelvényre helyezett épület a városi nyüzsgéstől, zajtól való elemelkedést sugallja.

Természetes és otthonos. Bár az épület fénye megkopott, beborította a korom, mégis bensőséges hangulatot áraszt. Célunk ennek megőrzése és a kápolna befogadó, nappali téri jellegének erősítése, melyben a különböző közösségek családiasan együtt lehetnek.

Természetesen viselkedni egyszerű építészeti eszközökkel. Megtalálni a problémákat, helyi megoldást keresni. A megtörtségbe, az omladozásba is behelyezkedni és észrevenni a szépet. Minden építészeti beavatkozás arra keresi a választ, hogyan tudunk lehajolni, meglátni az értéket, a személyes történetet és hogyan tudunk továbbmenni, lépcsőről-lépésre haladva egy megálmodott jövő felé.

ABBA SZERETÜNK AMI CSORBA

szerző: Szepesi Zsófia, Suri Sára

konzulens: Fejérdy Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

A Budakeszi út mellett megbújó Ferenchalmi Szűz Mária - kápolna az évek során számos megpróbáltatással nézett szembe, amely nyomot hagyott az épületen. Napjainkban a terület nagyrészt gondozatlan, huza-mosabb használatra alkalmatlan.

Milyen beavatkozással lenne képes a terület használhatóvá válni? Ezen a kérdésen elindulva több dilemma is felmerül a helyszínnel kapcsolatban. Biztonságot adó zártsággal vagy teljes nyitottsággal tudna jobban működni? Milyen eszközökkel tudna a helyszín látogatókat vonzani? Számunkra fontos értékek megtartásával szeretnénk választ adni a felmerülő kérdésekre.

„Csodáljuk ami szép, abba szeretünk ami csorba”

A meglévő architektúrát értékesnek gondoljuk, ezért a lehető legkevesebb beavatkozással szeretnénk a kápolnát oly módon kiegészíteni, hogy az alapvető használati igényeknek megfeleljen.

Önfenntartásra alkalmas programok megteremtésével lehetőséget kaphatna a kápolna további fejlesztésekre. Továbbá segíteni tudna a Máltai Szeretetszolgálat törekvéseinek elérésében és támogatásában.

Emellett kapcsolati rendszer kialakítása a környezettel lehetőséget adhatna arra, hogy a terület kiteljesedjen és új identitást kapjon. Új világi funkció bevezetésével, igyekszünk a kápolnát és területét hívogatóvá tenni.

„A Budai Kertmozgóban

Most épp nincs film mozgóban.

A Budai Kertmozgóban

Most tél van s két mackó van.

Az álló Mozgót őrzik;

Nem mozog-e? – ellenőrzik.”

Építészeti koncepciónk célja, hogy az első lépést megtegyük egy hosszú távú stratégiához, ami a kápolna felvirágoztatása. Minimális eszközökkel szeretnénk átlénygíteni a helyszínt, hogy az önállóan működőképes tudjon lenni.

(idézetek: 1- Csaknekedklány dalszöveg részlet, 2- Tandori Dezső - A Budai Kertmozgóban)

A Ferenchalmi Szűz Mária-kápolna 200 éves történetét sokféle közösség tette színesebbé. Habár a jelenlegi terület csak egy kis szelete eredeti önmagának, hangulata továbbra is erős és egyedülálló környezetében. A hely az ide látogatót kiszakítja a városi élet minden zűréből és zajából, védettséget ad, fizikailag és lelkileg egyaránt.

Ez a védettség érzet különösen fontos egy kialakuló közösség részére, amelyben helyet kaphatnak elesettek és sérültek is. Nehézség a feladatban, hogy mivel nincs kiforrott közösség, sem kiforrott tervezési program, hűen a máltaiak eszméihez, befogadó és nyitott, több módon használható helyre van szükség, ahol bármilyen közösség is alakul ki, megtalálja helyét benne. Egy ilyen tér létrehozása a cél, melynek a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységeit kutatva, gondolkodásmódjuknak, illetve az egyszerűségnek és észszerűségnek megfelelően, takarékosan, az adott közösségek igényeinek építészeti vonatkozásait feltárva próbálunk eleget tenni.

A tervezést és az építést nyílt folyamatnak képzeljük el, amely a menet közben felmerülő igényeket és lehetőségeket könnyen integrálni tudja. Emellett a közösségi építés arra a problémára is észszerű választ ad, hogy az építkezés (és majd később a fenntartás) minimális anyagi háttérrel igényeljen, így maradhat hű a tervezés a befektető szervezet gondolatosságához. Fontosnak tartjuk megadni a lehetőséget az épített és építetlen környezet saját képre formálására egy olyan tevékenységgel, melyet a mindenkori közösség minden tagja végezhet és élvezhet. Ezáltal a közösség részt vehet az új terek alakításában a tervezéstől kezdődően az alkotás utóéletéig, formálva saját jövőjét. Így járulnának hozzá a meglévő épített örökség életben tartásához a közösség által élt és fenntartott új terek.

Minden épület mögött van egy történet. Egy jelentős ok, amiért olyanak látjuk ma, amilyen. Múltbeli események, melyek akár rosszak, akár jók, formálják és lelket adnak környezetünknek. Így van ez a Ferenchalmi Szűz Mária-kápolnával is, melynél célunknak tűztük ki, hogy amellett, hogy hozzáteszünk valami újat a meglévőhöz, igyekszünk megőrizni a múlt lenyomatait, a szép ráncokat.

A Budakeszi útról szinte észrevehetetlen kápolna belseje egészen más hatással bír, mint a hangos és forgalmas főút. Mit takar az elszigeteltség fogalma? A helyszínhez érve kívülről és belülről szemlélve más-más érzés fogott el minket. A csendes, sötét térben több kérdés merült fel bennünk.

Miért szükséges a nyitottság a környezet felé egy közösségi tér esetén? A terület gyülekező helyként, közösségi térként, illetve egy záródok útvonal állomásaként tudna szolgálni, ehhez úgy érezzük szükség van változtatásokra.

Hogyan tud valami egyszerre elszigetelt és nyitott lenni? Látszólag ütköző fogalmak, azonban építészeti vonatkozásaikban szerintünk feloldható ez az ellentét.

Mi a szerepe a kerítésnek és a kertrendezésnek egy telek szerkezetében? A telket körülölelő támfal és kerítés önmagában meghatároz egy karaktert. Ezek változtatása érdekes feladat, különféle vonzatokkal.

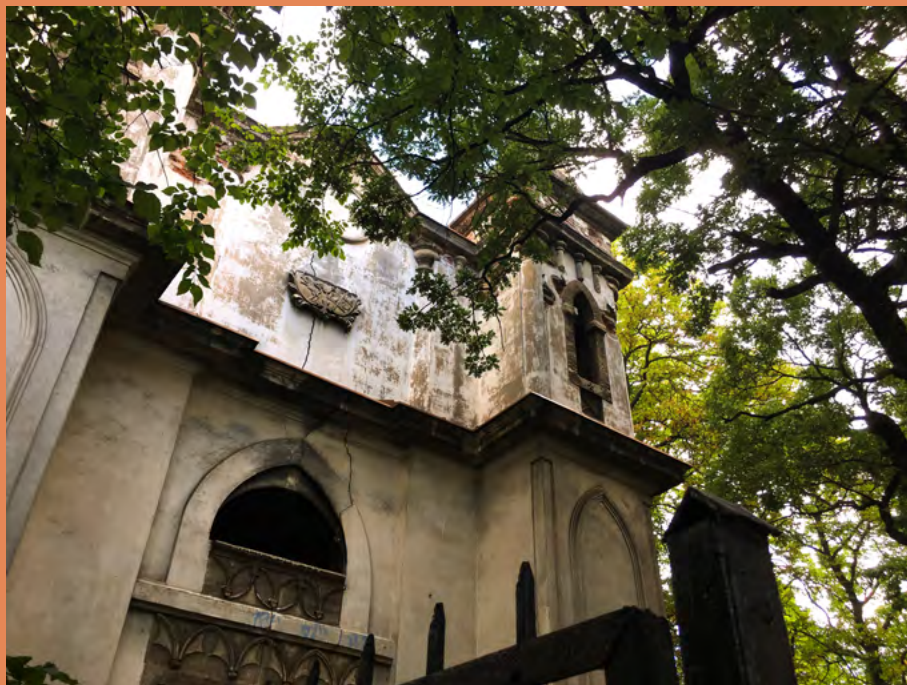
Mindezeket a felmerülő kérdéseket hogyan tudjuk a lehető legfinomabb beavatkozással megoldani? A kápolna jelenleg a Magyar Máltai Szere-tszolgálat tulajdonában van, fenntartása önkéntes alapú. Célunk ehhez mérten tervezni, a fenntarthatóság problémakörével foglalkozni.

Munkánkban ezek azok a kérdések, melyek leginkább foglalkoztatnak és irányt mutatnak.

ZÖLD OÁZIS

szerző: Boros Judit, Buzás Csenge, Buzás Sarolta

konzulens: Kemes Balázs DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Milyen megpróbáltatásoknak van kitéve egy olyan ember lelke, aki napi szinten betegekkel, hajléktalanokkal foglalkozik? A választ az tudhatja, aki ugyanezen megy keresztül. A közös problémák és értékrend köti össze az ilyen területen dolgozó embereket. „A hit védelme és a szegények szolgálata”. Így hangzik a Máltaiak jelmondata. A Szeretetszolgálat tagjai a rászorulóknak testi és lelki megsegítésén fáradoznak. Ez a hivatás rendkívüli odaadást és szellemi jelenlétet igényel, amihez elengedhetetlen egy erős, családias közösség, ahol a tagok az élet minden területén támogatják egymást. A máltaiak számára egy élhető menedék kialakítása a vágyunk, ahová el tudnak vonulni a hétköznapi élet elől, hogy újjult erővel tudják embertársaikat segíteni. A közösség erős kapcsolatának az elmélyítését, és a megterhelő munka utáni lelki regenerálódás elősegítését az építéssel mellett a természet formálásával is szeretnénk segíteni.

A Ferencalmi Szűz Mária-kápolna az országos központ közelében található, egy tűzesetet követően került a Szeretetszolgálat tulajdonába, itt tartják közös lelkigyakorlataikat. A kápolna környezete jelentősen megváltozott, de erdős jellegét még őrzi. A lépcsőn, a fák alatt megközelítve felsejlik a képzeletbeli múlt. Egy zöld oázis megalkotása a célunk, ahol az embereket körül öleli a természet, feltöltődhetnek és foglalkozhatnak a saját lelkükkel. Itt biztonságban érzi magát mindenki, akár egy kóruspróbára érkezik a kápolnába, vagy egy egész hétvégére, hogy feldolgozza a hétköznapi nehézségeit. Egyszerre funkcionál a közösség és az egyének számára. A zegzugos helyekre, a kertekbe el lehet vonulni, hogy csend és nyugalom vegye őket körbe, míg a közösségi terekben az interakció kap helyet. Egy apró sziget a városban, növényekkel körülvéve, eltakarva a külvilágtól. Bolyongva tárulnak fel az egységet alkotó kinti és benti terek.

A kápolna és környezetének atmoszférája magával ragadó. A múlt hangulatát szeretnénk felidézni, amikor csendes erdő vette körbe és ezt tovább erősítve létrehozni egy fenntartható közeget. Egy újabb élhető kápolnát, a további funkciókat ellátó közösségi házat és a kertet fonjuk össze, hogy létrejöhessen a máltaiak számára egy egész évben használható terület. Egy zöld oázis a természet, a kultúra és a szeretet találkozására.

A szerzők által készített fotó

A KERT LEPLE ALATT

szerző: Gunther Ágota

konzulens: Kronavetter Péter DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

Halmos Balázs PhD, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, egyetemi adjunktus

„Igen, mind a mai napig lepel borítja szívüket, amikor Mózeset olvassák, de ha majd az Úrhoz térnek, eltűnik a lepel.”

/Biblia_2 Korintusiaknak 3,15/

A Ferenchalmi kápolna az idő múlásával egyre romló állapota, a funkcióváltásból fakadó átalakítások, valamint a tűzkárok ellenére erősen őrző karakterét. Épített környezete nagymértékben átalakult, szigetszerű helyzetében főhomlokzatának jelentősége a domboldalon számottevően csökkent. A terepszinttel nagyjából megegyező kőfallal határolt szigeten, sűrű zöldben bújjik meg a neogótizáló, kéttornyos kápolna, már-már észrevétlenül. A Máltaiak közössége különböző imaórák, koncertek formájában tölti meg étellel a templom belső terét, melyben felfedezhetőek az idő által ejtett sebek. A következő összetett kérdésre keresem a választ: Létezhet-e olyan fenntartható építészeti beavatkozás, mely alázatosan, mégis méltón, a funkcióknak eleget téve és az idő lenyomatait tiszteletbe tartva karolja fel ezt a határolt területet? A célom, hogy ezt a válaszadást a lehető legfinomabb beavatkozásokkal érjem el, hogy megőrizsem a hely lelkületét és a rendelkezésre álló szűkös anyagi keretek között maradjon az átalakulás.

A tudományos munka kutatása során nélkülözhetetlenek tartom a periódusonként váltakozó templom szerepének felkutatását, a Máltai közösség által generált hely szellemének megismerését, az eltűnt harang pótlásának kérdését, az oltári szentség visszahelyezésének feltevését és az egykori karzat esetleges visszaemelését. Mindemelllett a tervezés során szeretném megvizsgálni a Máltaiak igényeit figyelembe véve a templom kihasználtságát, és elemezni a templom, a kert és a kiegészítő funkciókat magába foglaló új épület hármass viszonyrendszerét.

Tézisem középpontjában a templom megközelítésének dramaturgiája áll, ami a feltároló rétegekkel való foglalkozást jelenti kívülről haladva egészen a kápolna oltáráig. Ebben az összefüggésben, a kiegészítő funkcióknak helyet adó építmény a kert határán áll, és lehetőleg a megérkezést is rendezi. Felmerül, hogy maga a kert is betölt egy határoló réteget. A templomba lépve pedig ezt a rétegről-rétegre haladó megismerést szeretném építészeti eszközökkel tovább folytatni.

Visszatérő gondolat, hogy mit kezdünk elődeink által ránk hagyott örökséggel. Őseink nemcsak génjeiket adják át, de szellemi, kulturális vagy épp építészeti javakat is ránk hagynak.

Egy ilyen örökség a Budakeszi út parányi telkén megbúvó Ferenchalmi kápolna. A helyszínt napjainkban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat fedezte fel. Ebbe a munkába szeretnénk bekapcsolódni, és megmenteni a kápolnát, de sorsa, jövője még számtalan kérdést állít elénk.

A műemlékvédelem elvei alapján fenntartásra, az eredeti állapotok visszaállítására kellene törekednünk. Mintha időkapszulaként akarnánk megmenteni a kápolnát a következő nemzedékeknek.

Az épületet a huszadik század közepén eredeti funkciójától megfosztották, közösségét elűzték. Ugyan jelentős szellemi háttérrel bír, mégis parlagon hevert sokáig. Összetett feladat ennek okait feltárni, azonban általánosan elmondható: ha senki nem érzi magáénak a helyet, akkor az a „senki földje” lesz.

Az utóbbi időkből felmerült hasznosítási szándék eredményességét alapvetően határozza meg, hogy olyan funkciót és megoldásokat találunk-e, melyek hosszú távon működőképeseek. Csapatunk abban látja a megoldási lehetőséget, hogy a közösséget aktívan bevonva hozzuk létre a hely arculatát. Munkánk kezdetén feltárjuk a kápolna múltjának lényeges elemeit, környezetével való kapcsolatát, jelenlegi használóinak igényeit. A továbbiakban azt kutatjuk, hogyan lehet szélesebb rétegek számára elérhetővé tenni a helyszínt, és lehetőségeket keresünk a párbeszédre. Igyekszünk olyan építészeti megoldásokat találni, amik megteremtik egy fenntartható közösség alapjait. Hisszük, hogy az emberek sokkal inkább magukénak érzik valamit, ha a megalkotásában részt vehetnek. Ez megvalósulhat egyrészt a tervezés vagy a kivitelezés folyamatába való bevonással, de gondolunk itt a használat és fenntartással kapcsolatos feladatokra is. Ezért nem egy múzeumszerű épületegyüttest szeretnénk megalkotni, hanem egy alakítható élő helyet. A terület használhatóságát lehetővé kell tenni különféle kiszolgáló épületekkel, mindezt azonban úgy valósítanánk meg, hogy a kápolna dominanciája és a természet egyensúlya megmaradjon.

Összefoglalva, célunk az építészet eszközeit felhasználva egy organikusan szerveződő közösség építése.

KÖZÉP – RESTART

2020.11.12. 9:00 – 12:25

teams kód: kkp4vcw

Elnök: Somogyi Krisztina PhD, építézetkritikus, vizuális környezet-kutató, az Építészfórum főszerkesztője

Tagok: Török Dávid DLA, DMB Építész Műterem, egyetemi docens, DE Építézmérnöki Tanszék

Gyürki-Kiss Pál, MARP Építéztúdió

Hámori Péter, GUBAHÁMORI

Titkár: Bedecs-Varga Éva, BME Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

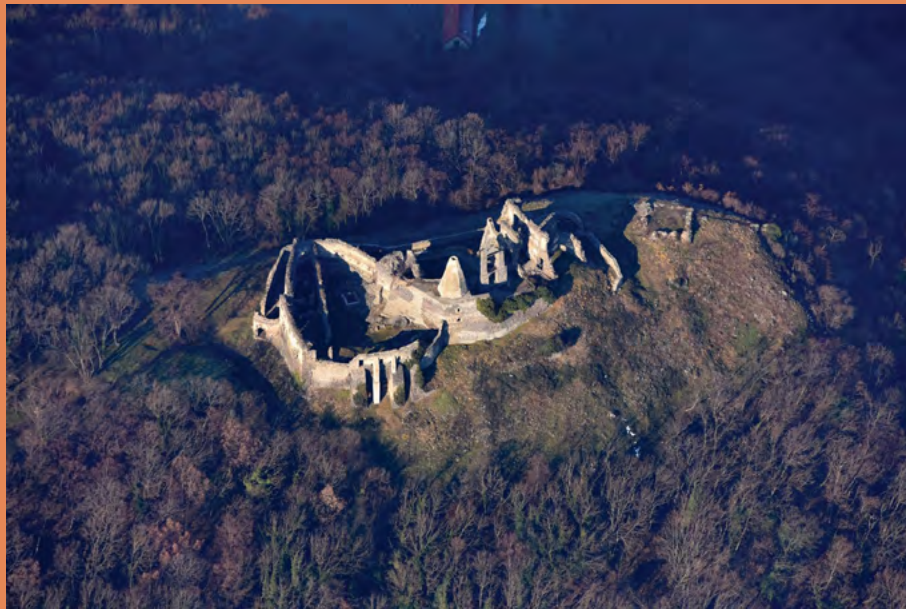
BEVEZETŐ	9:00
RESTART A BÉRHÁZAKNAK	9:10
Szerző: Huszár Boróka Márta, Gill Blanka Konzulens: Karácsony Tamás DLA, Középülettervezési Tanszék,	
A TRIÁZS VÉDELME	9:40
Szerző: Tóth Petra Konzulens: Bartha András Márk DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus Szilágyi Norbert, Középülettervezési Tanszék, doktorandusz	
LÉPÉSEK A MÚLT FELÉ	10:10
Szerző: Mudra András László, Kovács Kincső Konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár	
SZÜNET	10:40
A FELEJTÉR	10:55
Szerző: Kovács Fruzsina Konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár	
TÉRBELI IDŐ	11:25
Szerző: Csanády Anna Dorottya, Varga Liza Konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár	
COVIDEO	11:55
Szerző: Velinsky Dóra, Soós Zsófia Fruzsina Konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár	

RESTART A BÉRHÁZAKNAK

szerző: Huszár Boróka Márta, Gill Blanka

konzulens: Karácsony Tamás DLA, Középülettervezési Tanszék,

A Bakony szélén található Magyarország legkisebb történelmi borvidéke, a környező síkságból totemként emelkedik ki a Somló. A vulkanikus tanúhegy oldalában végig apró pincék sora helyezkedik el. Kiemelkedő turisztikai célpontként is megőrizte varázsát, tökéletes, nyugodt kiránduló hely. Legmagasabb pontjától nem messze egy kiszögellésen található Somló vára. A középkorból ránk maradt, komoly történelmi értéket képviselő épület maradványa a többszöri restaurálásnak köszönhetően jó állapotú. A vár több szempontból is egyedülálló hazánkban, nemcsak elhelyezkedése és kora, hanem megmaradt konyha kürtője is előkelő helyre emeli itthoni vetélytársai mellett. Többek között ennek a várnak egy nevezetes tornya is szerves részét képezte a dobai Erdődy kastélykert kompozíciójának, melyet Charles Moreau tervezett. Sajnos az évek során a meghatározó építészeti elem elpusztult, helyén jelenleg csak néhány kősor található.

Munkánkban ennek a toronynak a történeti jelentőségével, múltbéli térszervező erejével szeretnénk foglalkozni, és egyben kortárs módon emléket állítani Charles Moreau víziójának. Szeretnénk, hogy a jövőben minden idelátogató számára megtapasztalható kivetülése legyen a hely szellemének, és ne csak vizuális esztétikai célt szolgáljon, mint régészeti maradvány.

Vasáros Zs.-Dávid D.-Ferenczi N. (szerk./eds.), A Somlóhegy Építészeti Atlasza Architectural Atlas of the Somló Hill. Budapest, 2020.

<https://www.artsy.net/artwork/richard-serra-junction>

<https://www.archdaily.com/883075/tipperne-bird-sanctuary-johansen-skovsted-arkitekter>

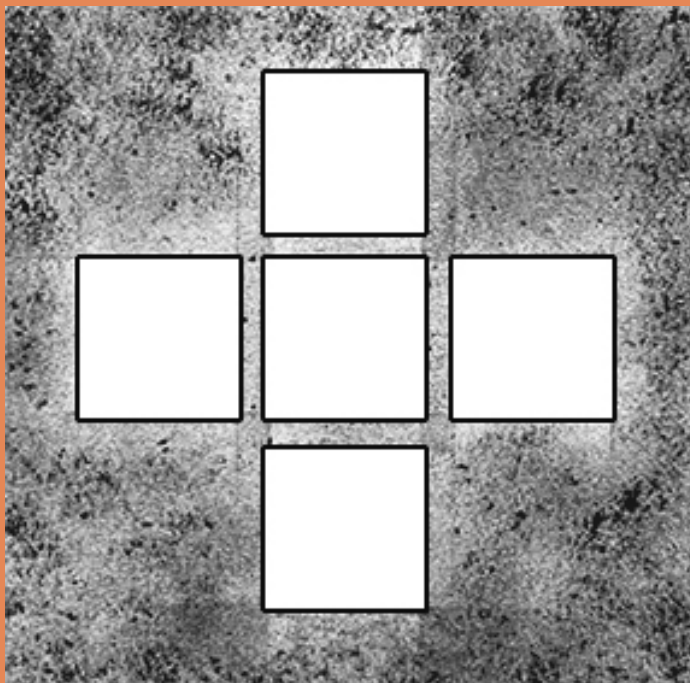
<https://www.archdaily.com/798340/peter-zumthors-bruder-klaus-field-chapel-through-the-lens-of-aldo-amoretti>

<https://www.archdaily.com/944987/el-mallol-civic-center-renovation-carles-crosas-plus-gemma-domingo-sog-design>

A TRIÁZS VÉDELME

szerző: Tóth Petra

konzulens: Bartha András Márk DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus
Szilágyi Norbert, Középülettervezési Tanszék, doktorandusz

A koronavírus járvány váratlanul és gyorsan átrendezte mindennapjainkat. Negatív hatásai több területen is fellelhetőek. Az egészségügyben dolgozó rokonaim által bepillantást nyertem az azt érintő változásokba. Bár az élet más területein egyre enyhülnek a fertőzés elleni védekezéssel kapcsolatos előírások, az egészségügyben töretlenül szigorú szabályoknak kell megfelelni.

Az országban egységesen kialakult a betegellátást megelőző szűrés, a triázs rendszere. A hirtelen kialakult helyzetre nem volt minden kórház egyformán felkészülve, így ez a rendszer nem tudott mindenhol megfelelően és biztonságos keretek között működni. TDK munkámmal erre a nehézségre szeretnék megoldást találni. Egy egyszerű, gyorsan felépíthető építészeti választ keresek. Mivel ez egy egész országot érintő, sőt globális probléma, a moduláris szerkezetben gondolkodás elősegíti, hogy bármely kórház bejáratához igazodva kialakítható legyen az ellenőrzési pont.

Kutatásomat kórháztechnológiával kapcsolatos tanulmányok, valamint szaktervezőkkel és egészségügyi dolgozókkal készített interjúk segítségével dolgoztam ki. Ezek alapján valós igényeket tudtam megfogalmazni.

Tervem célja nem csak egy, a problémára alaposan átgondolt válasz megfogalmazása. Felvetésemmel szeretném felhívni a figyelmet a vírussal szembeni védekezés egy sebezhető, ellenben nagyon fontos láncszemére. A triázs rendszerének jelen járvány végéig, valamint a lehetséges újabb járványok idején is működnie kell. Ezért fontos, hogy építésként ezt egy olyan egységgel támogassuk, melyben hatékonyan és biztonságosan folyhat a munka.

„Minden nemzeti előrelépés a nemzet szellemétől függ, szelleme értelmi állásától...”

Nagy Károly szavai ezek, akinél jobban talán senki nem tudja, milyen fontos az emberi tájékozottság, a jelen és a múlt közötti összefüggés megismerése, az emberi kapcsolatokon általi tapasztalatok megszerzése. Tájékozottsága és hazaszeretete vitte őt afelé, hogy Európa legfejlettebb csillagvizsgálóját építse fel. A mi feladatunk, hogy ezt a mentalitást, elhivatottságot továbbvigyük, megismerjük nagyjaink munkásságát, vonjuk le következtetéseinket, és ezt a tudást hasznosítsuk az életünk során.

Célunk, egy olyan rendszer létrehozása, melynek segítségével az ember önállóan fedezheti fel a múlt elfeledett (építészeti) kincseit és azok kialakulásának történetét. Néha olyan történetekre bukkanhatunk, melyek egy korszakot határoztak meg, s ezek megismerésével komplex összefüggésekre derülhet fény, így kis időre belecsöppenne az adott kor ritmusába a múltat is könnyebben érthetjük meg.

A járvány miatt ajánlott volt kerülni a zsúfolt helyeket, ezért felértékelődtek hazánk rejtett értékei. Ez egy olyan közeg, tér létrehozására ösztönöz minket, mely mindenki számára biztonságosan elérhető. Egy játékot szeretnénk megalkotni, melynek segítségével motiváljuk az embereket, hogy keljenek útra, ismerjék meg közelebbi-távolabbi környezetüket, tanuljanak a múltból. Fontos szándékunk, hogy a lehető legkevesebb helyszíni beavatkozást igényelje a játék, megőrizve ezzel az örökségek természetes környezetét, és elősegítve a könnyű és gyors telepítést, akár országos szinten. Játékunknak az utazás elengedhetetlen része, ami fontos személyes tapasztalatok gyűjtéséhez, akár egyénileg, akár csoportosan járjuk be országunkat.

A játék megalkotásához a saját élményeinket vesszük majd alapul. Felkutatunk a bicskei csillagvizsgálóhoz hasonló területeket, és a hely karaktere alapján határozzuk meg az adott feladatok jellegét. Segítséggül hívjuk kalandvagyó barátainkat, akik véleménye segít majd a részletek kidolgozásában. Tervben van helyi közösségek bevonása is, akik olykor emlékeikkel, olykor ötleteikkel segíthetik a program kitejjesedését.

A járvány alatti digitális lét során felértékelődött az önképzés, a saját benyomások szerzése. A mai társadalomban háttérbe szorult az önálló tapasztalatszerzés, tudásunkat sok esetben nem a saját életünkéből,

hanem például az Internetről nyerjük. De tudnak-e még érvényesülni ebben a kaotikus világban az utazás, az országrjárás során gyűjtött élmények, felvetődött gondolatok? Mit tanított meg nekünk az online időszak, hogy tudunk ebből okulni, ezeket milyen eszközökkel lehet megfoghatóvá tenni? Miben segít nekünk épített örökségünk? Ezen kérdések mentén kutatunk, megihletődve Nagy Károly bicskei csillagvizsgálójának története nyomán.

A FELEJTÉR

szerző: Kovács Fruzsina

konzulens: Balázs Mihály DLA, Középülettervezési Tanszék, egyetemi tanár

A felejtÉR

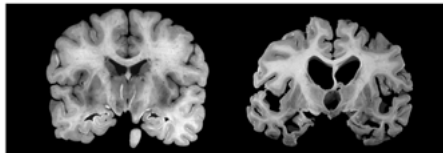
Először csak kisebb dolgokban vehetjük észre a jelenlétét: hirtelen eltűnnek a kulcsok és az olvasószemüvegek, majd nem emlékszük olyan szavakra, mint az eper, vagy a hajszárító. Utána fokozatosan cserbenhagyja a saját teste: elveszti a beszéd, az emlékezés és a mozgás képességét. A mosoly az utolsó, ami megmarad, aztán az is eltűnik örökre. Ilyen az Alzheimer-kór. Hosszra, lassan, visszafordíthatatlanul építi le az embert.

Számomra ez egy nagyon személyes téma, mivel a kórral kapcsolatos ismereteim túlnyomó része saját tapasztalatokon alapszik. Egy ideje érek már bennem a gondolat, hogy az építészet segítségével, egy új szemüvegen keresztül próbáljam meg újraértelmezni. Egy objektívabb szemüvegen keresztül. Van bennem egy vágy, egy tenni akarás, segíteni szeretnék valahogy azoknak az embereknek, akik ezzel a betegséggel küzdenek.

A TDK során olyan tér keresésére, tervezésére teszek kísérletet, ami többek között segíti az Alzheimeres betegeket a tájékozódásban, otthonos, megszokott érzetet ad, és egyben stimulálja is őket. A kutatásaimat és személyes tapasztalataimat felhasználva szeretnék felvázolni lehetőségeket, amivel építészint meg tudjuk könnyíteni a betegek életét. Különösen érdekel, hogy hogyan lehet bevonni a tervezésbe az emberi érzékelést (látvány - színek, illatok és szagok, hangok - zene, tapintás, ízés, fényérzékelés) úgy, hogy pozitív hatása legyen az érintettekre.

A szekció formai követelményeként kilát négy médiumot – rajz, szöveg, modell, film – alapvetően kétféleképpen szeretném használni. A segítségükkel szeretném átadni, hogy milyen lehet Alzheimerrel élni, mind a beteg, mind a környezete számára, miközben a mai magyarországi viszonyokat, felkészültséget is szeretném érzékelteni. Másodszor a művészet és a képi kifejezőeszközök felhasználásával a lehetséges téri viszonyok, variációk hangulatát, atmoszféráját szeretném bemutatni. A téma erős lélekani és érzelmi vonatkozásai miatt úgy gondolom, hogy a művészeti alkotás - mint folyamat és végeredmény - egy nagyon szép, és hatásos mód a feldolgozásra.

Nem egy tökéletes berendezési sémát vagy anyaghasználatot szeretnék javasolni, mert ilyen talán nem is létezik. Lehetséges variációkat szeretnék ajánlani, fel szeretném hívni a figyelmet a téma érzékenységre és fontosságára. Hiszem, hogy (tér)építészeti eszközökkel változást tudunk hozni az Alzheimer-kórban szenvedők életébe, jobbá és teljesebbé tehetjük utolsó éveiket, hónapjaikat, napjaikat.

Metszet egy egészséges ember és egy Alzheimer-kórban szenvedő beteg agyról

forrásmegjelölés:

1. Dick Swaab: A kreatív agy, Libri kiadó (2016)

2. forrás: http://tdkna.info/img/new_ekcionary/alzheimers-disease_1.jpg

3. szerző: Kovács Fruzsina / téma szerző: Balázs Mihály / 2020

Először csak kisebb dolgokban vehetjük észre a jelenlétét: hirtelen eltűnnek a kulcsok és az olvasószemüvegek, majd nem emlékszik olyan szakra, mint az eper, vagy a hajszárító. Utána fokozatosan cserbenhagyja a saját teste: elveszti a beszéd, az emlékezés és a mozgás képességét. A mosoly az utolsó, ami megmarad, aztán az is eltűnik örökre. Ilyen az Alzheimer-kór. Hosszan, lassan, visszafordíthatatlanul építi le az embert.

Számomra ez egy nagyon személyes téma, mivel a kórral kapcsolatos ismereteim túlnyomó része saját tapasztalatokon alapszik. Egy ideje érik már bennem a gondolat, hogy az építészet segítségével, egy új szemüvegen keresztül próbáljam meg újraértelmezni. Egy objektívabb szemüvegen keresztül. Van bennem egy vágy, egy tenni akarás, segíteni szeretnék valahogy azoknak az embereknek, akik ezzel a betegséggel küzdenek.

A TDK során olyan tér keresésére, tervezésére teszek kísérletet, ami többek között segíti az Alzheimeres betegeket a tájékozódásban, otthonos, megszokott érzetet ad, és egyben stimulálja is őket. A kutatásaimat és személyes tapasztalataimat felhasználva szeretnék felvázolni lehetőségeket, amivel építésként meg tudjuk könnyíteni a betegek életét. Különösen érdekel, hogy hogyan lehet bevonni a tervezésbe az emberi érzékelést (látvány - színek, illatok és szagok, hangok - zene, tapintás, ízlés, fényérzékelés) úgy, hogy pozitív hatása legyen az érintettekre.

A szekció formai követelményeként kiírt négy médiumot – rajz, szöveg, modell, film – alapvetően kétféleképpen szeretném használni. A segítségükkel szeretném átadni, hogy milyen lehet Alzheimerrel élni, mind a beteg, mind a környezete számára, miközben a mai magyarországi viszonyokat, felkészültséget is szeretném érzékeltetni. Másodszor a művészet és a képi kifejezőeszközök felhasználásával a lehetséges téri viszonyok, variációk hangulatát, atmoszféráját szeretném bemutatni. A téma erős lélektani és érzelmi vonatkozásai miatt úgy gondolom, hogy a művészeti alkotás - mint folyamat és végeredmény - egy nagyon szép, és hatásos mód a feldolgozására.

Nem egy tökéletes berendezési sémát vagy anyaghasználatot szeretnék javasolni, mert ilyen talán nem is létezik. Lehetséges variációkat szeretnék ajánlani, fel szeretném hívni a figyelmet a téma érzékenységre és fontosságára. Hiszem, hogy (tér)építészeti eszközökkel változást tudunk hozni az Alzheimer-kórban szenvedők életébe, jobbá és teljesebbé tehetjük utolsó éveiket, hónapjaikat, napjaikat.

„Már semmi sem lesz olyan, mint korábban.” Sokszor használjuk ezt a kifejezést, ami elsőre ijesztőnek tűnhet, de nem feltétlenül az.

A világban zajló egyenletes változások önmagukban nem motiválnak minket arra, hogy cselekedjünk, de amikor valami, a megszokottól eltérő történik az életünkben, akkor ébredünk rá, hogy változtatnunk kell, és reagálni kényszerülünk a történésekre.

Talán a 21. század eddigi legmeghatározóbb eseményét éljük most át, amikor az egész világnak meg kell torpannia, és életmódot változtatnia a Koronavírus terjedése miatt. Ez az esemény készítetett minket is arra, hogy kicsit mélyebben foglalkozunk a témával, és az építészet eszközeivel valami olyat hozunk létre, ami alkalmazkodik a kialakult helyzethez és az élet változásaihoz.

A téma komplexitása miatt fontosnak találtuk, hogy egy adott csoportra leszűkítve keressünk válaszokat. Kézenfekvő lett volna a saját korosztályunkkal foglalkozni, de megvizsgálva a körülményeket és a jelenlegi élethelyzetet, arra a következtetésre jutottunk, hogy az idős emberek térbeli és személyes kapcsolati igényeivel szeretnénk foglalkozni. Ez az a korosztály, akiknek fizikailag és mentálisan is a legnagyobb kihívást jelenti a kialakult helyzet. Fizikálisan ők a legvédtelenebbek a vírus ellen, a szervezetük már nem olyan erős, mint fiatal korukban, ezért őket sokkal jobban megviselik a betegségek. Mentálisan a bezártság, a rokonoktól, ismerősöktől való elszigeteltség számukra még nagyobb kihívást jelent, mint a virtuális térben könnyedén közlekedő fiatalabb generációk számára.

A témát főleg személyes élmények, beszélgetések útján közelítenénk meg. Minél többet szeretnénk az érintett korosztállyal találkozni, foglalkozni az érzéseikkel, és megtudni, hogy mi lenne számunkra a legfontosabb a jelenlegi szituációban. További munkánkban pedig, egy olyan folyamatnak a térbeli vetületét szeretnénk megjeleníteni, amely végighúzódik az emberi életcikluson. Ahogy elkezdünk öregedni, életterünk folyamatosan szűkül, a munkahelyünkről az otthonunkba, majd annak egy szobájába, végül pedig egy ágyra kényszerülünk. Az életkor növekedése és a tér lecsökkenése között húzóódó paradox helyzet, ami a leginkább megfogott minket.

A témát a követelményeknek megfelelően irodalmi szintű szöveg, tabló, modell és film, mint kifejező eszközök segítségével fogjuk feldolgozni.

Végeredményképp egy olyan alakítható, köztes teret szeretnénk az idősök számára kialakítani, melyben egyszerre lehetnek „kint és bent”, melyben részesei lehetnek az életnek testi kontaktus nélkül, és részt tudnak venni a családi eseményeken, anélkül, hogy fiatalabb rokonaik veszélybe sodornák őket.

„Mindenki magában hordja a pestist, mert senki, de senki a világon nem érintetlen tőle. És hogy szakadatlanul ügyelnünk kell magunkra, nehogy egy önfeledt pillanatban másnak az arcába leheljük, és ráragasszuk a fertőzést.” (A. Camus: A pestis, Magvető Kiadó)

Bp., 2020. 09. 30.

1_motiváció

Az elmúlt hónapok minden embert megviseltek. Egy olyan akadállyal kellett és kell szembenéznünk, amelyhez hasonlóval generációnk soha nem találkozott. És ami talán tovább nehezítette ezt az időszakot, az a bizonytalanság. Egy számunkra ismeretlen betegséggel kell megküzdenünk, amelyről rengeteg téves hír keringett a médiában. Mit szabad és mit nem? Hogyan fertőz a vírus? Mennyire veszélyes? Mekkora távolság az, ami tényleg megvéd minket? A témánkat azért választottuk, hogy legalább egy kérdésre kézzelfoghatóbb választ kapjunk. Dolgozatunkban a vírus közösségi terek levegőjében való terjedését szeretnénk bemutatni. Ez kifejezetten fontos számunkra, hiszen erősen befolyásolja a jövőben folyó egyetemi oktatás milyenségét.

2_célkitűzés

Szeretnénk látványos módszerekkel demonstrálni a levegő (és ezzel összefüggően a vírus) terjedését közösségi terekben. Meg szeretnénk tudni, hogy milyen ütemben cserélődik ki a levegő egy előadóteremben. Szeretnénk kideríteni, hogy milyen térelhatároló eszközök a leghatékonyabbak a vírus terjedésének megakadályozásában, miközben a körülményekhez képest a legtöbb emberi kapcsolatot és kommunikációt teszik lehetővé. Célunk ezen kívül a vírushelyzetben a lehető legideálisabb térkialakítás bemutatása.

3_módszertan

Szellemi: Levegőelhasználódással és a vírus terjedésével kapcsolatos adatok megismerése, ezekből, illetve az aktuális magyarországi fertőzöttek számából meghatározva a füst mennyiségét.

Gyakorlati: Makettel és abba engedett füsttel tervezzük demonstrálni a vírus terjedését, melyben a füst a fertőzött emberek levegőkibocsátását jelképezi. A tér, amelyet vizsgálunk, egy egyetemi előadóterem, ahol a magyarországi fertőzöttek arányának megfelelően vannak beteg hallgatók. Különböző helyzeteket szeretnénk szimulálni és ezeket videón bemutatni.

4_tézis

Azt állítjuk, hogy meghatározható az optimális helyzet (emberek száma, szünet hossza, szellőztetés típusa, térben való mozgás szabályozása), amelyben jelentősen csökkenthető a fertőzésveszély az előadóteremben, miközben az oktatás minősége sem sérül.

LAKÓ - KÍSÉRLETI MODULÁRIS ÉPÍTÉSZET

2020.11.12. 9:00 – 13:05

teams kód: ux60ew7

Elnök: Vincze László DLA, BME Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Tagok: Villányi Norbert, építész

Huszár Zsolt, BME Építéstechnológia és Építésmenedzsment Tanszék, tudományos segédmunkatárs

Zombor Gábor, DE Építészmérnöki Tanszék, főiskolai docens, Monostudio

Titkár: Müllner Péter, BME Lakóépülettervezési Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
JELEN/LÉT	9:10
Szerző: Simon Dániel Konzulens: Kolossa József DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens	
URBAN EXPERIMENTS	9:35
Szerző: Varga Lilla Luca, Péter-Szabó Eszter Konzulens: Weiszkopf András, Lakóépülettervezési Tanszék, tanársegéd	
HÉTVÉGI HÁZ SÁTORBA CSOMAGOLVA	10:00
Szerző: Móré Judit, Komáromi Zsófia, Pályi Blanka Konzulens: Nagy Márton DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
MODULÁRIS TÁRSASHÁZ	10:25
Szerző: Lombár Eszter, Csupász Szabolcs Konzulens: Nagy Márton DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
SZÜNET	10:50
KIRAKÓS HÁZ	11:05
Szerző: Bakó Dávid Konzulens: Varga Tamás DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens Tóth Emese, 2sL_studio, építész tervező	
SZEMÉTBŐL A KOMFORTZÓNÁNKBA	11:30
Szerző: László Gircz Ifj. Konzulens: Dankó Zsófia DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	

MO-HOUSING: MODULÁRIS TÁRSASHÁZ FIATALOKNAK

11:55

Szerző: Kulcsár Eszter

Konzulens: Dankó Zsófia DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

POLIMODUL

12:20

Szerző: Varjasi Máté

Konzulens: Dankó Zsófia DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus

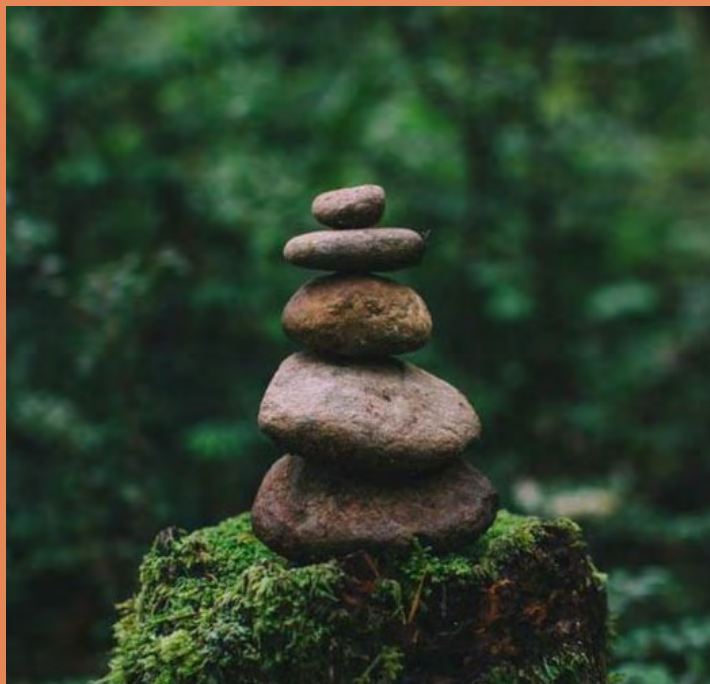
ZÁRSZÓ

12:55

JELLEN/LÉT

szerző: Simon Dániel

konzulens: Kolossa József DLA, Lakóépítettervezési Tanszék, egyetemi docens

A friss előrejelzések szerint a Föld népessége a 2019-es 7,7 milliárdról 2050-re 26 százalékkal, 9,7 milliárd főre fog gyarapodni. Világszerte az emberek nagy része zsúfolt városokban, sűrűn lakott területeken él, ahol nincs lehetősége rekreációra. Így egyre többen keresnek erre alternatívákat, ezek közül pedig a legjobb megoldás, hogy a város zajától távol egy nyugodtabb, természetközelibb helyen létesítenek egy ilyen házat. Mivel az társadalom nagyobb része él továbbra is városokban és ez az arány szintén stabilan növekedni fog, ezért a jövőben valószínűleg ezek a házak csak még nagyobb népszerűségnek örvendenek majd.

Napjainkban egyre nagyobb a kereslet a mobil, gyorsan felépíthető és egyszerű lakóegységek iránt. Nyugaton ez az építéstechnológia már egészen kiforrott és elég széles körben elterjedt, azonban itthon még nagyon korlátozottak a lehetőségek ezen a téren. Valószínűleg a kis választék és az ár az oka, hogy hazánkban ez az alternatíva még nem annyira közkedvelt. Emellett az is hozzájárul, hogy a fa szerkezetű, illetve könnyű szerkezetes építéstől az emberek nagy része még ódzkodik, mert nem annyira szokványos módszer és nincs akkora tapasztalatuk a témában.

„Nagyon fontos a megfelelő egyensúlyt megteremteni - mind a külsőt, mind a belsőt. De mind a külső, mind a belső a kemény munka után igényli a pihenést és a szabadságot.”

Csernus Imre

Csernus Imre szavai ragadták meg leginkább azt a gondolatot, amely bennem is megfogalmazódott és amit alaptézisként kezelek ebben a tervezési folyamatban. A cél számomra az, hogy a megalkotott ház teljes mértékben lehetőséget nyújtson annak használójának, hogy a mindennapok okozta stresszt és monotonitást kipihenhesse. A háznak egy olyan környezetet kell teremtenie, amely biztosítja a használó számára, hogy pótolja azokat az energiákat, amit az ide érkezők elvesztenek a mindennapokban.

Egy másik fontos gondolat, ami megfogalmazódott bennem, az, hogy megtaláljam ennek a műfajnak azokat a sajátosságait, amiből az esszéje ered. A megoldás ezeket az aspektusokat úgy beintegrálni a tervbe, hogy azok egy egymást erősítő rendszert alkossanak. Így a ház lényét nem csak egy írásos dokumentum, vagy egy előadott szöveg meséli el,

hanem maga az épület. A koncepció elemeinek harmóniája szükséges feltétele annak, hogy az épület is ezt a harmóniát adja vissza a használónak.

Az elmúlt években a nagyvárosok korábban előítéletek által övezett területeinek megítélése meglehetősen megváltozott. Bár ezen területek népszerűsége növekszik, az életszínvonal és lakásminőség ehhez képest csak jócskán elmaradva javul. Kézenfekvő megoldásnak tűnik a fennálló problémára a nagyszámú lakásépítés, azonban a hagyományos építési módszerekkel ez a folyamat lassú és kiszámíthatatlan a technológia sajátosságai, valamint a szakképzett munkaerő hiánya miatt. Az árak és a kereslet emelkedésének következménye, hogy nem csak a már meglévő, hanem az újonnan épült lakások is szinte elérhetetlenek a kevésbé tehető rétegek számára.

Előregyártott elemekből építkezni kiszámítható, gyors, olcsóbb. Válasz-e tehát a lakhatási nehézségekre és a városi problémákra a moduláris építés? Elképzelhető-e az, hogy különböző ütemekben épül fel egy ház, vagyis nincs szükség egyösszegű nagy befektetésre? Ki tud-e szolgálni egy sorozatgyártott lakás különféle igényeket? Helyet tud-e adni más-más méretű családoknak? Felhasználható-e a módszer különböző városi szituációkban?

Az előregyártás nyújtotta lehetőségek és korlátok megismerésével és kihasználásával a lakóhelyek megújulhatnak, az építés fenntarthatóbbá válhat.

A hétvégi házak elengedhetetlenek az ember életében. A természetben töltött idő, a szürke hétköznapiakból való kiszakadás energiával tölt fel és felszabadít; legyen szó akár egy vadkempingezésről, vagy egy balatoni nyaralóban töltött hétvégéről. Ezek a házak legtöbbször egyszerűek, kisméretűek, hiszen egy-egy nyaralás során csak az alapvető szükségletek kielégítésére használjuk a belső tereket.

Nemzetközi szinten egyre többen foglalkoznak az olyan kisméretű házak megalkotásával, amelyek előregyártott elemekből helyben megépíthetők, az ember akár saját kezűleg létrehozhatja hétvégi házat. Jelenleg is számos megoldás létezik a moduláris és előregyártott nyaralók kérdésére.

A téma számunkra egyik legizgalmasabb ága az anyagválasztás és a szerkezet egyszerűsítése. Vajon milyen megoldásokat választhatunk, hogy a lehető legkönnyebben mozgathatóvá váljon az épület és bárki számára könnyen felállítható legyen? A választ a történeti építészetben keressük, visszatérünk a kezdetekhez, az első moduláris mozgatható lakhelyhez: a sátorhoz.

Az embernek több ezer év után még napjainkban is van igénye a sátor használatára, hiszen bárhová lehelyezhető, egyszerűen mozgatható. Kutatásunkban olyan kiaknázatlan lehetőségekre keressük a megoldást, amelyek a sátorozás élményét pár napig tartó kikapcsolódásból egy évszakon át használható moduláris lakhatássá alakíthatják.

Szeretnénk a sátorhasználatnak új értelmet, olyan többletet adni, amellyel teljes értékű nyaralóvá válhat.

Az építőanyag gyártás és az építkezések jelentős részben járulnak hozzá a világ szén-dioxid kibocsátásához. Az ökológiai lábnyomunk csökkentése érdekében mind anyaghasználati mind kivitelezési megoldásokra keresünk olyan alternatívát, melyek környezetkímélőbbek és emellett a befektetett idő és pénz szempontjából is gazdaságosak. Az előregyártás, ezen belül is a moduláris építészet ad erre egy gyors, több helyszínrre adaptálható megoldást.

A moduláris építészet legnagyobb előnye, hogy a rendelésre gyártható egységek a helyszínen összeépítve sokkal kevesebb időt és munkaerőt vesznek igénybe, mint egy hagyományos építkezés. Emellett maga az előregyártás a befektetőnek is mind időbeli mind pénzügyi kiszámíthatóságot ad. Ennek a struktúrájának szintén mérvadó pozitívuma, hogy a leendő tulajdonosok a ház megépülése előtt meg tudják tekinteni az elemeket, ezáltal könnyebben tudnak döntést hozni a befektetést illetően.

A dolgozatunk fő témaköre, hogy hogyan lehetséges kialakítani egy olyan rendszert, ami megtartja az egyensúlyt a sorozatgyártás és az egyediség között. A moduláris szó kapcsán eszünkbe jutó '70-es évek panelépítészét átformálva hogyan lehet megtörni annak monotonitását, személytelenségét és egy építészetileg szabadabb, változatosabb azonban mégis ugyanannyira funkcionálisan egyszerű rendszert megalkotni. Tervezési munkánk során fontos szempont az épület telekhez való alkalmazkodása, környezetbarát megépítés, gazdaságosság, gyors kivitelezés és minél többféle igényeket kielégítő otthonok teremtése.

KIRAKÓS HÁZ

szerző: Bakó Dávid

konzulens: Varga Tamás DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Tóth Emese, 2sl_studio, építész tervező

A hétvégi házak jellegzetessége, hogy kis alapterületen kell olyan helyeket kialakítani, melyek egy teljes család mindennapi életéhez szükségesek. Egy nyaralás, vagy egy hétvégi együttlét alatt is legtöbbször ugyanazok az igények lépnek fel az épített környezettel szemben, mint a hétköznapiakban.

A moduláris házak a 21. században egyre népszerűbbek és keresettebbek lettek. A lakhatás az elmúlt évszázadhoz képest megváltozott, ezért a gazdaságosság, energiatakarékosság, tömeggyárthatóság szempontjából több megoldási kísérlet született, például a moduláris otthonok. A moduláris otthonok olyan lakóhelyek, amelyeket ellenőrzött gyári környezetben építenek szakaszokban vagy modulokban, majd szállítanak az építkezésre, ahol akár mobil alapokra telepítik és építik fel őket. A moduláris otthonokra jellemző a rövid építési idő, ár megtakarítás, rugalmasság. Amikor az igények megváltoznak, a moduláris épületek szétszerelhetők, a modulok a következő használatukra áthelyezhetők vagy felújíthatók. Az épületelemek összeszerelése és mobil alapokra telepítése környezetbarát, mivel a hagyományos építkezéssel szemben csökken az építkezési hulladék.

Kutatásom célja egy modern, kiemelten energiatakarékos és fenntartható moduláris házépítési rendszer megalkotása. A Puzzle kétdimenziós kirakós játékot mindenki ismeri gyerekkorából. Célom a társasjáték elvének újraértelmezése és felhasználása egy háromdimenziósra kiterjesztett moduláris építési rendszerben. A játék elvével ellentétben (egy-egy elem csak egy helyre helyezhető el), egy építmény esetében a háromdimenziós tervezés nem csak egyféleképpen oldható meg.

Az épület több modulból épül fel: akár funkciók szerint, akár épületszerkezetek szerint. A modulok önmagukban lehetnek vizesblokkok, szobák, nappalik, vagy egyéb rendeltetésű helyiségek. Az elgondolásom több különböző méretű és alakú kirakós házmodult tartalmaz, melyeket a hely adottságai és az adott igények és lehetőségek alapján folyamatosan lehet bővíteni, így minden ház egyedivé válhat.

Célom, hogy a „PuzzleHome” moduljai értelmesen akár több mint 100 féleképpen is összeállíthatók, összekapcsolhatók legyenek, követve a családi életciklus alakulását is. Ha egy család bővül, akkor komolyabb fejlesztés nélkül lehet majd bővíteni „kirakós otthonukat”, de egy-egy elem

elbontását követően is lakható marad az épület. A „PuzzleHome” elemek horizontálisan és vertikálisan is kapcsolhatók, egymás mellé sorolhatók, vagy egymás fölé is építhetők.

Nem mobilház és nem konténerház, a hasonlóság csak annyi, hogy azokat is lehet szállítani, de a kivitelezésnél használt anyagok a „PuzzleHome” esetében a családi ház építésnél megszokott igényszintűek. A moduláris konténerházzal szembeni előnye, hogy ezzel a technológiával a tervezési szabadság, a lakhatási igények kielégítése és a családi életciklus követése rugalmasabb. Igény szerint a ház akár teljesen nulla külső energia igénybevétele nélkül is megépíthető, így a „PuzzleHome” autonóm is működhet a mai igények kielégítésére.

FORRÁS:

<https://www.adria-mobilehome.com/modular-homes>

https://www.instagram.com/p/CFU_1tTAK6v

<https://methodhomes.net>

<https://www.championhomes.com/modular-homes>

<https://dominohomes.eu>

<https://www.facebook.com/keszhaz/photos/mobilhazak-kontenerhazak-puzzlehome-epuletek-konnyuszerkezetes-hazak-gyartasa-pe/2970075776358082/>

<http://www.jncnhomes.com/>

https://www.made-in-china.com/cs/hot-china-products/modular_home.html

<https://puzzlehome.eu>

<https://kp.hu/puzzlehome-csaladi-haz-melyet-akar-tobbfelekeppen-is-oszszerezhatasz/>

Fogyasztói társadalom révén, egyre csak halmozzuk fel a szemetet magunk körül. Felmerül a kérdés, hogy ha nem teszünk semmit mindannyian ez ellen, lesz-e egyáltalán értelme nyaralókat tervezni a következő évtizedekben, évszázadokban, ha úgy is elpusztítjuk azt ahová nyaralni mennénk?

Egy lépést megtéve a folyamat megállítása érdekében, megkerülöm a kérdést, és azt mondom már most tervezzünk olyan nyaralókat, melyek újrahasznosított anyagból készülnek. Az én témám próbál megfelelő komfortot teremteni abból, amit pont azért dobtunk ki, mert már haszontalan volt, nem járult hozzá a „komfortunkhoz”.

A nyaralók egy időszakos megpihenést, kikapcsolódást kínálnak az embereknek. Kinézete, elhelyezkedése ízlés kérdése. Ezért egy olyan nyaralón dolgozom, mely minden helyen megállja a helyét, alkalmazkodik a család strukturális változásaihoz.

Az újrahasznosított termékek, „blokkok” modularitását kihasználva lesz az épület, egy gyorsan és egyszerűen felépíthető téregység. A külső egy viszonylag fix, tervező által megnevezett teret hoz létre, de a belső még is kedv szerint személyre szabható. Mindezt úgy, hogy a felesleges tereknek búcsút mondunk és minden részletnek értelme lesz a házban.

A manapság gyakran emlegetett lakhatási válság olyan modern társadalmi probléma, mely nem kizárólag a mélyszegénységben élőket érinti, hanem az átlag nagyvárosi polgárokat is, különös tekintettel az élet küszöbén álló, pályakezdő generációra. Az átlag keresetek és a lakások bérleti díjai ollóként távolodnak egymástól, a fiatalok számára a lakásvásárlás kellő családi támogatás nélkül nem valódi perspektíva. A Budapestről kiszoruló fiatalok elsodródnak a főváros adta szakmai és kulturális lehetőségektől, mely bizonyos ágazatokban elhelyezkedők számára munkalehetőségben és karrierépítésben is komoly gátat jelent. Mára megszokottá vált, hogy ebben a generációban az emberek kisebb csoportokba verődve bérelnek ki közös albérletet, ám ez nem ritkán az életminőségük rovására megy. A köztudatba egyre jobban beszivárgó lakótársi közösségek újfajta megoldást kínálnak a problémára, azonban a megfelelő privát szféra kialakítása továbbra is kérdéses, illetve sokak számára idegen valamilyen közösséghez való szoros kapcsolódás.

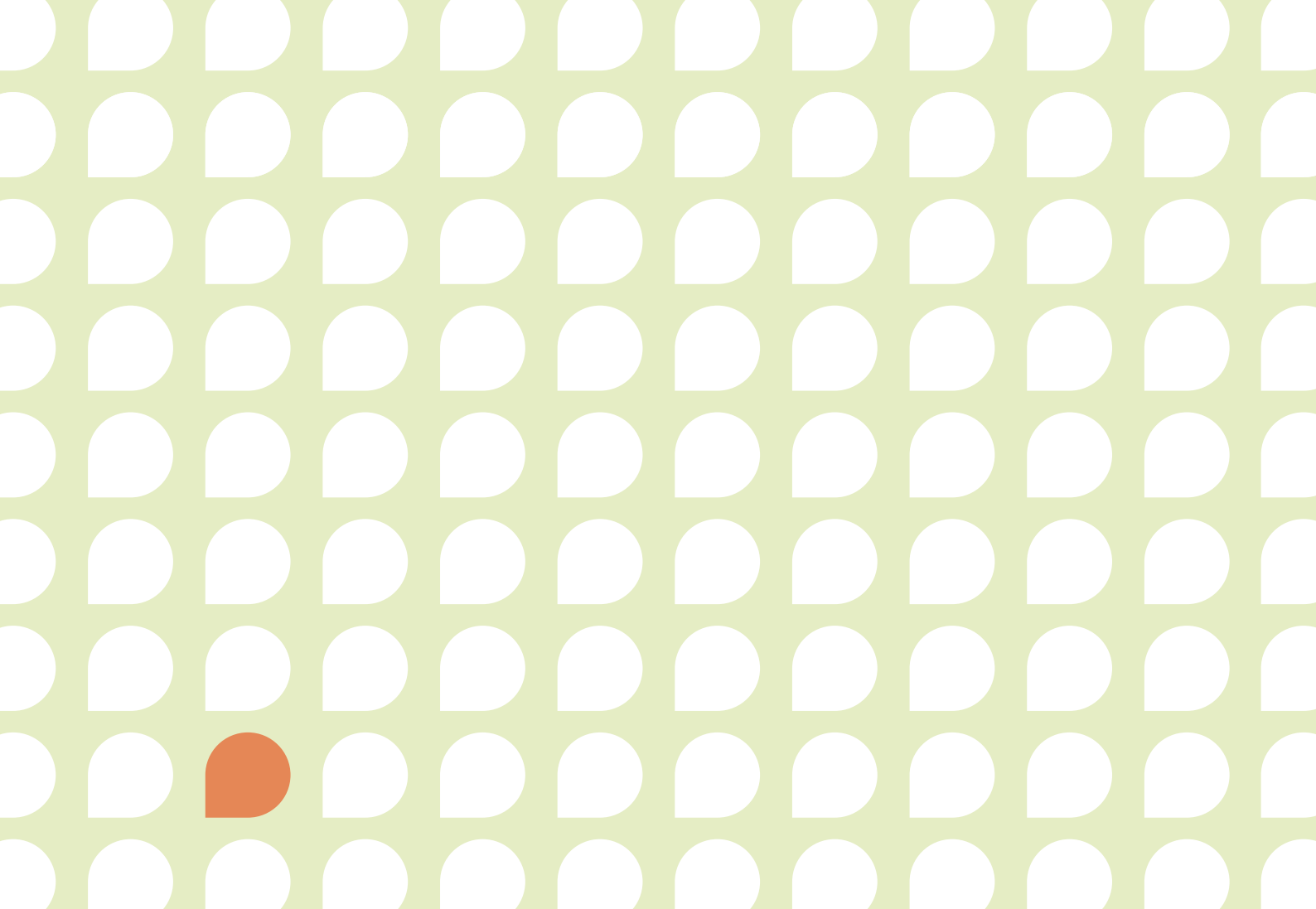
Kutatásomban többek között keresem a választ arra, hogy hol rejlik a határ a hagyományosan lakáshoz tartozó funkciók megosztása és megőrzése között, ahhoz, hogy ki tudjon alakulni a mentális egészséghez szükséges magánterület. Véleményem szerint, ha létezik ez a határ, akkor kialakíthatók olyan egységek, melyek optimális életteret biztosítanak, mégsem járnak egy teljes lakás anyagi és egyéb vonzataival. Felmerül a kérdés, hogy ezen perszonális modulok sorolásával kialakulhat-e egy olyan korszerű társasház, mely egyensúlyt teremt saját és közös, illetve modern és megfizethető között?

Napjainkban az építőipar egyre inkább abba az irányba fejlődik, hogy csökkentse vagy kiváltsa az élő munkaerőt. Kiseleemes téglá helyett falazóelem, falazóelem helyett panel, panel helyett modul. Az utóbbiról szól ez a TDK dolgozat. A modulrendszereket talán legkönnyebb kisebb léptékű, kompaktabb házaknál elemezni, kikísérletezni, például hétvégi házaknál.

Jelenleg a moduláris épületekkel foglalkozó cégekre az jellemző, hogy ha kisebb modulokat illesztnek össze, akkor azokat csak egy tengely mentén helyezik el. Ez kisebb léptékben még nem feltétlen gond, de ha egy nyaralóba több hálósobát akarunk, akkor ezzel a módszerrel kezd jelentősen hosszúkássá válni az épülettömeg.

A célom olyan modulrendszert tervezni, ahol lehetőség van arra, hogy a felhasználó kedvére válogathatja össze a funkciókat és akár az egyes funkciók paramétereiről is dönthet, illetve lehetőség nyílik ezek utólagos cseréjére. Szinte bármikor lehessen hozzáadni vagy akár elvenni, kicserélni egy-egy épületelemet. Az egyes épületelemek szélsőséges esetben, akár önmagukban is használhatók legyenek. Szükségesnek tartom, hogy több irányba is bővíthessen az épület, ne csak egy tengelyre legyenek felfűzve a blokkok, hanem kirakós szerűen terjedhessen, akár függőlegesen is. A több, különböző méretű modul változatos összekapcsolódása különleges téri formákat alkothat és ami fontosabb, hogy jobban ezáltal az épület jobban alkalmazkodhat a terepviszonyokhoz.

LAKÓ - SZOCIÁLIS ÉPÍTÉSZET, ZENEPAVILON

2020.11.12. 9:00 – 11:50

teams kód: ux60ew7

Elnök: Sugár Péter DLA, BME Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi tanár

Tagok: Karácsony Tamás DLA, BME Középülettervezési Tanszék, egyetemi docens

Dimitrijevic Tijana, építész

Pásztor Bence, Studio Nomad

Titkár: Péteri Zsolt, BME Lakóépülettervezési Tanszék, doktorandusz

BEVEZETŐ	9:00
CO'NCERT	9:10
Szerző: Madarász Zsuzsa Konzulens: Nagy Márton DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
A ZENE MINDENKIÉ, A PAVILON MINDENKIÉ.	9:35
Szerző: Rudolf Blanka, Kecskés Dalma Konzulens: Dankó Zsófia DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
ZENÉLNI ÉS TÚLÉLNI A DIÓSGYŐRI ACÉLMŰVEK ÁRNYÉKÁBAN	10:00
Szerző: Kelemen Flóra, Varga Sarolta Konzulens: Dankó Zsófia DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi adjunktus	
ANGYALOK A KERTBEN	10:25
Szerző: Chromicsek Adrienn, Petró Liza Konzulens: Vincze László DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens	
RÁDHANGOLVA	10:50
Szerző: Jancsovics Dorottya, Urbánszki Tímea Konzulens: Vincze László DLA, Lakóépülettervezési Tanszék, egyetemi docens	
EL/LÁTATLAN SZÜKSÉG	11:15
Szerző: Tóth-Könczey Péter Konzulens: Weiszkopf András, Lakóépülettervezési Tanszék, tanársegéd	
ZÁRSZÓ	11:40

Egy jó koncert élményt jelent a közönségnek és a zenészeknek egyaránt. Ez az élmény a koncert stílusától, előadóitól, közönségétől, körülményeitől, céljától függően eltérő hangsúllyal jelentkezik. Bizonyos hangversenyek professzionális produkciók, ahol a profizmus minden szinten jelen van: kezdve a kifinomult hangzástól, egészen a zenekar kottatartóit megvilágító kis lámpákig. Máskor egy ugyancsak profi zenész egyetlen hangszerrel teremt olyan hangulatot, hogy a közönség még táncra is perdül. Sokunknak vannak ilyen emlékezetes koncert-élményei akár hallgatóként, akár előadóként.

Mi a helyzet egy olyan zenekarral, amelynek tagjai korántsem profi zenészek? Ahol a kottatartó mögött olyan gyerekek ülnek, akiknek sokszor a betűk olvasása is nehézséget jelent, nemhogy a hangjegyeké. Nehéz családi háttérből, mélyszegénységből jönnek, és nem megszokott számukra, hogy elismerést és odafigyelést kapjanak. Vannak azonban lelkiismeretes, és elszánt zenetanárok, akik azon dolgoznak, hogy ezek a gyerekek kitörhessenek ebből a közegből, megtapasztalhassanak valami csodát, amit a sok gyakorlással és fegyelemmel elért közös zenélés idéz elő. Az ő koncertjükön nem elsősorban a kifinomult hangzás vagy a lenyűgöző látvány nyújt élményt, hanem az, amikor egy ilyen csapat megszólal zenei és emberi harmóniában. Ez közös a nagy hangversenyekben és a miskolci gyerekek zenélésében: születik valami, amit a jelenlévők élményként visznek tovább akár egész életükben.

Dolgozatomban az ilyen élmények színterét keresem, építészeti választ a közösségi zenélés kérdésre. Ez igencsak összetett feladat, a tervnek több lényeges aspektusra kell reagálnia: egy karakteres épített környezet, a közösségi zenélés térigényei, valamint az igényes épített környezetet, annak értékeit kevésbé ismerő használói kör. Így a szokványos építészeti szempontok - mint például esztétika, akusztika, használhatóság - mellett fontos szerepet kap az, hogy a gyerekek sajátjuknak érezzék ezt a helyet. Célom a tervezési folyamat kibővítése egy olyan projektté, amelyben a gyerekek aktív résztvevők már az ötletelés szintjén, segítő kezek a megvalósításában, és végül szeretett építményük figyelmes és lelkes felhasználói.

A Co'ncert projekt számomra az építészet egyik legszebb megjelenési formája: a segítség kézzel fogható eszköze, amikor tervezőként beállhatok egy olyan ügy mögé, amiben hiszek. Építészhallgatóként, amatőr zenészként és miskolci lakosként remélem, hogy sok jó koncert helyszíne lehet a tervezett pavilon.

A szegénység korunk egyik jelentős globális problémája. Kezelése nagy kihívást jelent az egész világon. Míg az átmeneti gazdasági recesszió következtében kialakuló szegénység, a kiváltó okok változásával, képes idővel magától megszűnni, addig egyes társadalmi rétegek, csoportok szegénysége olyan összetett rendszer, melyben nagyon nehéz megtalálni a probléma gyökerét. A szegénység nem csak az anyagi jólét hiányát jelenti, ezekben a közösségekben jellemző az iskolázatlanság, nincsenek közösségi terek, szolgáltatások, ezzel együtt pedig hiányoznak a közösségi kapcsolatok. A szociális elmaradottság így tovább nehezíti ezeknek a közösségeknek a felzárkóztatását.

A hasonló családokban az alacsony iskolázottságú szülő nem motiválja gyermekét képességei kibontakoztatásában, a továbbtanulásban. Ezzel a felnövő gyermek hátrányos helyzetbe kerül, hatalmas szakadékokat kell áthidalniuk, hogy felzárkózhassanak, és egyenlő eséllyel indulhassanak a jobb körülmények közül érkező társaikhoz. Ez segítség nélkül sokszor lehetetlen.

A Symphonia Alapítvány hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő gyerekeknek segít a felzárkózásban és a társadalomba való beilleszkedésben a zene és a közös zenélés erejével.

A miskolci telephelyű Symphonia Alapfokú Művészeti Iskolának viszont nincsen saját próbaterme, a Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola tantermeiben zajlik a zeneoktatás tanítás után.

Az osztálytermek egyrészt nem a legideálisabbak a zenekari próbákhoz. Másrészt a gyerekek ezt a helyszínt nem érzik teljesen a sajátjuknak. A közösségfejlesztési folyamatban fontos kiindulópontot az adott közösség saját önképének kialakítása.

Egy olyan pavilonra lenne szüksége a gyerekeknek, amely tavasztól ősziig saját próbateremként szolgál, megfelelő környezetet biztosít nyári táborok megszervezésére, ahol az oktatás intenzíven, hatékonyan valósulhat meg, valamint helyszínt ad koncerteknek, ahol a szülők is részt vehetnek és megtapasztalhatják a zene közösségformáló erejét. Ez különösen fontos szempont, hiszen a szülőket is könnyebb megszólítani a gyerekek keresztül, és az ők együttműködésükre is szükség van a gyerekek fejlődéséhez.

Az általunk tervezett pavilon és egyben színpad célja, hogy a gyerekek sajátja legyen, ahol biztonságban érezhetik magukat, elősegítse a közösségformálást, valamint egy olyan atmoszférát hozzon létre, ahol kiteljesedhet a közös örömmelés.

Az 1860-as években építették fel a Miskolc mellett fekvő Diósgyőrben az új vas és acélgyárat. A telep sok új munkahelyet teremtett, és az állandó munkaerő biztosítására egy korszerű lakótelepet húztak fel a gár mellé. A lakók számára szinte minden szolgáltatási funkció elérhető volt a telepen, kórház, posta, iskola, gyógyszertár működött.

Tulajdonképpen ennek a telepnek a lakóiból alakult ki a vasgyári kolónia, amely mint közösség, a gyárak bezárása után is megmaradt, hiszen az itt élők hasonló helyzetben voltak, és azonos érdekek fűzték őket össze: munkakeresés, túlélés, önfenntartás.

A közösség gyermekeinek a Symphonia Alapfokú Művészeti Iskola nyújt lehetőséget megismerkedni a zenével. Az iskola olyan szociális programot kínál, amely a hátrányos helyzetű gyerekeknek a zenélésen keresztül segít beilleszkedni a társadalmi közegbe. Az oktatás a brazil El Sistema módszeren alapul, tehát a gyermekek a legszükségesebb hangszerekes alapok elsajátítása után szinte kizárólag csoportban, zenekart alkotva zenélnek. Ezzel nem csak a közös zenélés, hanem a közös tanulás alapelveit is megtanulják. A tanárok az általános zeneoktatáson túl sokkal többet nyújtanak az ide járó gyermekeknek, segítik őket és családjukat a mindennapi életben is.

Jelenleg a kolóniában élő roma gyermekek számára a zenetanuláshoz nem adott a megfelelő épített környezet. A vasgyári Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola nyújt ennek ideiglenes helyszínt. Az eredetileg munkáslakótelepnek tervezett épület kisebb-nagyobb átalakításokkal hamar oktatási célra használt építménnyé vált.

A legnagyobb problémát az okozza, hogy nincs állandó próba- és előadótér, ahol az elsajátított tudást közönségnek is megmutathatnák a gyerekek, az alkalmak főleg az udvaron vannak megtartva.

Az emberi életben, közösségben fontos alakító szerepe van a zenének. Gyermekként még meghatározóbb a művészet és a zene világa. Fiatalként a későbbi életútra is nagy hatással van. Szeretnénk, ha az ott élő gyermekeknek is adott lenne a lehetőség, hogy erre alkalmas környezetben, benti és szabadtéri helyszínen egyaránt tanulhassanak zenét.

Fontos számunkra, hogy a gyerekek és a tanárok igényeit is figyelembe vegyük, és azok közös nevezőre találjanak. Első lépésként felmérjük, mire van pontosan szükség, és milyen lehetőségeink, kereteink vannak a megvalósítására - pénzügyi, területi, erőforrás.

Elengedhetetlen szempont, hogy gazdaságos (anyaghasználat, meglévő épületek kihasználása), időálló, jó akusztikájú, mobilis, de kompakt hely jöjjön létre, mindeközben a lehetőségeinkhez mérten tervezzünk és alakítsunk.

Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek magukénak érezzék a helyet, és a zenélésen kívül is szívesen töltsék ott az idejüket. Emellett a pavilon nem csak a gyermekeknek kell, hogy biztonságérzetet nyújtson, hanem a pedagógusok számára is megfelelő körülményeket kell biztosítania az oktatáshoz.

Tervezésünkhöz szorosan hozzákapcsolódik a megvalósítás folyamata. A pavilon leendő használóit és az ő családjaikat, közösségüket is szeretnénk bevonni az építésbe, bízza abban, hogy ez a szülőket közelebb tudja mozdítani a zene szeretetéhez a közös alkotás élménye által.

Gondoltál már arra, hogy a mai fejlett világban a zene mennyire alapvető eleme az életünknek? Érezted-e már, hogy egy hangszer megszólaltatása milyen különleges hatást gyakorol rád? És belegendoltál már valaha abba, hogy valakinek ez az egyetlen lehetősége? Lehetősége a fejlődésre, a tanulásra, a számunkra alapvető viselkedési normák elsajátítására. Mert nem egyforma háttérből építkezünk, de a zene az a csodaszor, ami varázslatos erejével sok mindent képes megváltoztatni.

A tervezési feladat alapvető célja a miskolci Nyitott Ajtó Baptista Iskola zenepavilonnal való bővítése, ahol a hátrányos helyzetű diákokból álló Rézangyalok méltó módon zenélhetnek. Az iskolában működő Symphonia program módszertanában a zene kerül a középpontba. A zene egy oktatási eszköz, amivel a gyerekek érzelmi/értelmi/társas képességeit formálják és bevezetik őket a társadalmi normák világába. Az együtt zenélés több annál, aminek elsőre tűnhet. Fegyelmet ad, segíti a közösségben való beilleszkedést és együttműködésre tanít. Célunk, hogy ne csak egyszerűen helyet adjunk a zenekari próbáknak, hanem az, hogy az iskola ligetes udvara központi részévé váljon a pavilonnak, olyan szférát létrehozva, ami megnyugvást és biztonságot sugároz. A zene erőteljes hatása mellett a természet közelsége és az ezzel együttjáró környezetváltás pozitív hatást gyakorolhat a sokszor figyelemzavaros gyerekekre.

A tervben próbálunk minél költséghatékonyabb megoldásokat választani, hiszen ebben a szituációban ez az egyik – ha nem a legfontosabb – szempont. Olyannyira, hogy bizonyos helyzetekben a gazdaságosság felülírhatja az esztétikát, hiszen a legfontosabb, hogy létre tudjon jönni ez a hely. Ennek jegyében nem csak a kivitelezési költségek minimalizálására, de a kihasználtság maximalizálására is törekszünk, ami az építészeti programunkat is alapvetően befolyásolja. Többfunkciós tereket alkotunk, hogy azok a próbák idején kívül is használatban legyenek, szolgálva akár az iskolán kívüli tágabb közösséget is. Egy olyan hely létrehozása a célunk, ami nem csupán próbateremként funkcionál, hanem annál sokkal többet jelent: egy találkozási helyet, iskolán kívüli elfoglaltságot, biztos pontot a bizonytalan hétköznapiakban.

A kép forrása a Szimfónia program - Symphonia Alapfokú Művészeti Iskola Facebook oldala.

Napjainkban egyre fontosabb kérdéssé válik a hátrányos helyzetű emberek sorsa. A Szimfónia Program egy olyan kezdeményezés, ami a nehéz helyzetben élő fiatalok és családjuk megsegítését tűzte ki célul. Az El Sistema módszert vették alapul, ahol a tanárok közös zenélésre tanítják a gyerekeket, miközben ők egymástól és egymás által is tanulhatnak. A zenei élményen túl, a program fő célja, hogy egy közösség részévé váljanak és annak hasznos tagjai legyenek. Számukra ez esélyt ad a saját jövőjük tudatos formálására.

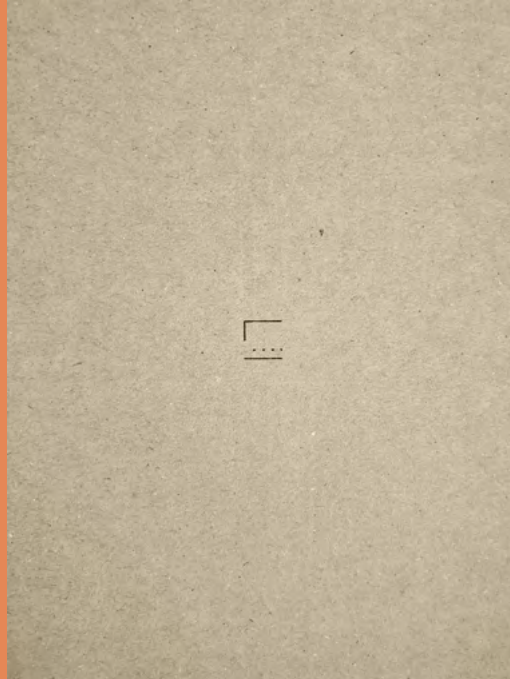
A Szimfónia Program egyik székhelye a Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, amely a diósgyőri vasgyár területén található. Ez a térség a monarchia idején élte fénykorát, azonban a gyárak bezárásával és a munkahelyek megszűnésével hanyatlásnak indult. Erre a helyzetre próbálnak ma is megoldást találni, ezért jött itt létre a Szimfónia program.

A célunk egy olyan Zene Pavilon tervezése, ahol megfelelő környezetet biztosítunk a zene oktatásához és a kisebb fellépésekhez. A hagyományos tantermi keretek közül kilépve, barátságos és otthonos légkört szeretnénk teremteni. Az épületünk tereiben megjelenítjük ugyanazt az alapelvet, amit a Szimfónia Program képvisel. A pavilon emiatt nem csupán a zenei gyakorlásnak, hanem a közösség építésnek is a helyszíne lenne. Ezt olyan terek megvalósításával szeretnénk elérni, ami a gyerekek játékoságára, mozgás igényeire összpontosít.

EL/LÁTATLAN SZÜKSÉG

szerző: Tóth-Könczey Péter

konzulens: Weizskopf András, Lakóépülettervezési Tanszék, tanársegéd

A Diósgyőr vasgyári kolóniába ágyazódva leljük fel azt az általános iskolát, mellyel együtt dolgozva a Symphonia program az ide járó fiatalok életszínvonalát, társadalmi beilleszkedését segíti a zene mint eszköz által. Ennek kapcsán merült fel az igény egy Zenepavilon létrejöttére, mely segítségével olyan átmeneti tér jöhet létre az iskola udvarában, mely erősíti a zenén keresztüli szociális fejlődést, közösségformáló folyamatot.

A szociálisan rászoruló, mind materiális, mind pedig érzelmi téren alapvető hiányokat szenvedő (akár nem is „szenvendő”, hiszen sokszor nincsenek is teljes tudatában ezen hiányoknak a több generáció óta tartó nehéz körülmények miatt) családok „szüksége” a megfogalmazandó, és közösség szintjén megoldandó.

Mi az a közösségi tér, amely ezen szükségeket feloldja, pótolja a hiányokat sőt, kiránt a szükség légköréből és megtart azon kívül?

Mit jelent ez annak a közegnek, melynek formálója a zene, és ennek köszönhetően már felvillant ez a remény?

Ezek a kérdések melyekre a tervezés választ keres, nem csak építészeti, hanem szociális, társadalmi vonatkozásban is, és az út amin keresi megmutatkozik a kérdésben. Biztosítani azt a közösségi teret, amely az adott szituációban felmerülő szociális sérüléseket orvosolja, az érintettek életét mélyen gazdagítja természetes módon és előremutatóan, egy olyan közösségben, amelynek összefogó ereje a zene, így a gyógyítás ezen alapról induljon, és ezt az erőt továbbra is táplálja, sőt továbbítsa a külvilág felé. Így nem csak a fiatalok, hanem családjaik és tágabb környezetük életében is megkezdődhet a szükség-életből való kiemelkedés.

Mindezt takarékos energiaráfordítással, olyan anyagokból és módon, amely könnyen elérhető: közösségi építés útján létrehozható, hiszen így a közösségformálás már eközben jelentkezik; helyi alapanyagokból, amelyek idegen testként, kellemetlenül beépülő térstruktúrák a környezetben, azonban eközben ismerősek az itt élőknek. Mindezekből ilyen módszerekkel létrehozni azt a teret, amely ismerős, hívogató azonban friss annyira hogy előrelendítő, a korábbi helyzetből kiszabadulni segítő hely legyen.

Elnök: Halmos Balázs PhD

Titkár: Fehér Eszter PhD

Kiadja: Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar

Kreatív vezető: Máthé Dóra

Tördelés és grafika: Arculat Csoport - Dávid Eszter, Dongó Tamás, Duzsik Dorottya, Nagy Klaudia, Tóth-Könczey Péter

IMPRESSZUM

M Ű E G Y E T E M 1 7 8 2